

**JAVNA USTANOVA NATURA VIVA ZA UPRAVLJANJE
ZAŠTIĆENIM PRIRODNIM VRIJEDNOSTIMA
KARLOVAČKE ŽUPANIJE**

PLAN UPRAVLJANJA ZNAČAJNIM KRAJOBRAZOM SLUNJČICA

Organizacija i sudionici

Voditelj izrade Plana i koordinator

Darka Spudić, dipl.ing.biologije

Tim Javne ustanove „NATURA VIVA“

- Mr.sc. Leopoldina Dakić, prof. biol.
- Vladimir Katić, dipl.ing.šum.
- Matija Modrušan, dipl.oecc.
- Martina Pavlović Sušilović
- Martina Petrak, dipl.ing.biol.
- Darko Radečić, inž. lovstva i zaštite prirode
- Marina Trpčić, dipl.ing.rud.
- Darka Spudić, dipl.ing.biol.
- Vedran Vučić, bacc.ing.sec.

Stručni savjetnici:

Irma Popović Dujmović, dipl.ing.biol.

Zdenka Kovačević, dipl.iur.

Dijana Župan, dipl.ing.biol.

Irina Župan, mr.sc., dipl.ing.biol.

Sonja Jakšić, dipl. ing.arh.

Predgovor

Jedna od zakonskih obveza svake Javne ustanove (NN 70/05, 139/08, 57/11) je izrada i donošenje Plana upravljanja za područje zaštićeno u kategoriji značajni krajobraz. Ovu važnu zakonsku odredbu ostvarila je Javna ustanova „Natura viva“ izradom plana upravljanja za značajni krajobraz Slunjčica.

Ovaj Plan je jasan i sažet dokument koji sadrži razvojne smjernice, način izvođenje zaštite, korištenja i upravljanja zaštićenim područjem, kao i smjernice za zaštitu i očuvanje prirodnih vrijednosti zaštićenog područja, a da pri tome uvažava potrebe lokalnog stanovništva.

Ovim dokumentom su predložena rješenja usmjerena ka ostvarenju dugoročne vizije značajnog krajobraza Slunjčica. Vizija ovog područja podrazumijeva područje kao prepoznatljivu cjelinu izraženih povijesnih, kulturnih i društvenih vrijednosti, koja predvodi održivi razvoj na širem području grada Slunja. Cilj dokumenta je uspostaviti sklad između zaštite prirode, interesa lokalnog stanovništva koje aktivno živi na ovom području te posjećivanja prostora koji predstavlja iznimnu atrakciju ne samo na nacionalnoj već i na globalnoj razini. Akcijski planovi definiranim Planom upravljanja slijede zacrtanu viziju te određuju opću strategiju upravljanja i način upravljanja na terenu. Plan upravljanja je rađen temeljem postojećih stručnih istraživanja i studija, podataka sa terena, procjenom svih postojećih vrijednosti, definiranim problemima te analizom stanja na zaštićenom području.

Bila bih najsretnija da mogu umjesto predgovora pustiti zvučnu kulisu nastanka ovog dokumenta, aktivnu ponekad vrlo žustru raspravu svih dionika, rješenja koja se ne naziru, kritika, smijeha, pa opet kritika, ponekad i suza nas u Javnoj ustanovi koje čitavu raspravu nakon višednevnih „mozganja“ pretvaraju u vrlo konstruktivne akcijske planove. Rad na planu upravljanja mogao bi se prikazati iz dviju pozicija, one službene zakonom utemeljene i one koja se stvarno odvijala unutar četiri zida naše Javne ustanove i time dobiva dodatnu dimenziju koja podrazumijeva više od donošenja samog plana, predstavlja izazov za nas u zaštiti prirode, eksperiment na vrlo zahtjevnom području, suradnju i zajednički pristup svih dionika, komunikaciju, povezivanje sektora, tumačenje nečeg što se podrazumijeva, a ipak se ne prihvaća, frustracije iz kojih ipak izlazimo jači i sretniji jer smo uspjeli naučiti druge što znače zaštićena područja i koje su njihove prednosti i mogućnosti ne samo za lokalnu zajednicu već i za Županiju.

Sretni smo i ponosni jer znamo da je donošenje ovoga dokumenta značajan pomak u zaštiti značajnog krajobraza Slunjčica koji ćemo slijediti u narednom razdoblju i tako sigurno doprinijeti razvoju cijelog područja i razumijevanju vrijednosti koje ovo područje ima i koje se mora usmjeravati na pravilan način na obostrano zadovoljstvo svih stanovnika i nas koji se bavimo zaštitom prirode. Vrijednosti kojima značajni krajobraz Slunjčica raspolaže, bogatstvo je koje mora ostati baština budućim naraštajima i koje predstavlja temelj za daljnji napredak šireg područja grada Slunja, to je jedini cilj zaštite prirode, a plan upravljanja kao smjernica za djelovanje u tom smislu samo će pomoći u ostvarenju tog cilja.

Primjer ovog zaštićenog područja potvrđuje da je suživot čovjeka i prirode jedino moguće rješenje, jer zaštita prirode preduvjet je opstanka čovjeka, a čovjek je uvijek, ali baš uvijek preduvjet za opstanak svega što nam je vrijedno i svojim načinom života i korištenja prirodnih dobara stvara put u budućnost. Tome će zasigurno doprinijeti i ovaj dokument!

Naš je zadatak da ovaj dokument ne ostane mrtvo slovo na papiru već ozbiljna nit vodilja u upravljačkom sustavu kojeg se podjednako moramo pridržavati i mi iz sustava kao i stanovništvo i lokalna uprava. Sustavno vođenje brige o ovom zaštićenom području koje je intenzivno izloženo velikom broju domaćih i stranih posjetitelja nije moguće bez naše zajedničke suradnje. Realizacijom definiranih aktivnosti i konkretnih akcijskih planova osigurat ćemo život, promociju i dugovječnost ekonomskim, sociološkim i kulturnim vrijednostima Slunjčice i Rastoka kao simbola Slunja i čitave županije i stranih posjetitelja.

Hvala svima koji su radili na ovom dokumentu i koji su ga svojim prijedlozima usmjeravali prema konačnom konceptu, posebice stanovnicima Rastoka, Udruzi Most, Gradu Slunju, Hrvatskim vodama, Konzervatorskom odjelu Ministarstva kulture, Državnom zavodu za zaštitu prirode i drugim institucijama,

našim volonterima, a „bome“ i muževima, djeci te kućnim ljubimcima koje smo zanemarivali tijekom rada na planu upravljanja.

Na kraju posebno želim zahvaliti stručnoj i nadzornoj službi Javne ustanove Natura viva, odnosno pojedincima koji su međusobnim razmircama pronalazili konstruktivna rješenja i doveli do kvalitetnog dokumenta sa konkretnim akcijskim planovima.

Slike: Djelatnici Javne ustanove

RAVNATELJICA
Darka Spudić

Sadržaj

Organizacija i sudionici	2
Predgovor	3
Sadržaj.....	5
Popis slika.....	7
Popis tablica.....	8
Popis karata	9
Prilozi	10
1.1. Kratak opis Plana, ciljeva i zadataka	12
1.2. Cilj i kategorija zaštite zaštićenog područja.....	12
1.3. Pravni temelj za status zaštićenog područja i izradu Plana.....	13
1.4. Proces izrade Plana	15
1.5. Procedura izmjene i dopune Plana	16
1.5.1. Revizija Plana	16
2.1. Opći podaci	18
2.1.1. Smještaj zaštićenog područja i granice	18
2.1.2. Važeća kategorija zaštite	20
2.1.3. Vlasništvo i prava na korištenje zemljišta.....	20
2.1.4. Ustrojstvo Javne ustanove „Natura viva“ i infrastruktura	23
2.1.5. Dostupni kartografski prikazi, GIS podloge, shape-ovi i sl.	24
2.1.6. Zoniranje.....	24
2.1.6.1. Principi zoniranja	24
2.1.6.2. Zoniranje Značajnog krajobraza Slunjčica	24
2.1.7. Područja Ekološke mreže na području ZK Slunjčica i kontaktne zone.....	30
2.1.7.1. Područje ZK Slunjčica – dio NATURA 2000 PODRUČJA	30
2.1.7.2. Područje ZK Slunjčica – dio ekološke mreže Republike Hrvatske.....	30
2.1.7.3. Važno područje za divlje svojte i stanišne tipove	32
2.2. Prirodna obilježja.....	34
2.2.1. Klima.....	34
2.2.2. Geologija i geomorfologija	34
2.2.2.1. Hidrogeološke i speleološke značajke.....	35
2.2.3. Hidrologija.....	37
2.2.4. Flora	38
2.2.5. Fauna	39
2.2.5.1. Sisavci	39
2.2.5.2. Ribe	39
2.2.5.3. Vodozemci i gmazovi.....	40
2.2.5.4. Leptiri.....	40
2.2.5.5. Ptice	40
2.2.6. Staništa i ekosustavi	41
2.2.6.1. Sukcesija travnjačkih zajednica	42
2.2.7. Ekološki procesi i odnosi.....	45
2.2.7.1. Osedranje	45
2.3. Kulturna obilježja.....	46
2.3.1. Povijesni značaj područja	46
2.3.2. Kulturna baština, nepokretna i pokretna	47
2.3.3. Tradicionalne pučke djelatnosti i običaji (etnologija, etnografija, antropologija)	48
2.3.4. Prethodni sustavi upravljanja i namjena zemljišta.....	48
2.4. Društveno-gospodarski kontekst.....	49

2.4.1. Lokalno stanovništvo	49
2.4.2. Ostali korisnici prostora	49
2.4.3. Sadašnja namjena zemljišta	50
2.4.4. Posjećivanje i rekreacija	50
2.4.5. Edukacijski sadržaji	51
2.4.5.1. Interpretativne ploče	51
2.4.5.2. Škole u prirodi	51
2.4.6. Istraživanja	51
2.5. Uključivanje dionika	52
2.6. Korišteni izvori i dodatne informacije	54
3.1. VIZIJA ZNAČAJNOG KRAJOBRAZA SLUNJČICA	56
3.2. Teme, ciljevi i aktivnosti upravljanja	57
3.2.1. TEMA 1 Zaštita, održavanje, očuvanje i praćenje biološke i krajobrazne raznolikosti	58
3.2.1.1. AKCIJSKI PLAN 1.A Zaštita i očuvanje krajobraza	61
3.2.1.2. AKCIJSKI PLAN 1.B Održavanje zaštićenih izvornih vrijednosti u ZK Slunjčica	62
3.2.1.3. AKCIJSKI PLAN 1.C Zaštita travnjačkih ekosustava	63
3.2.1.4. AKCIJSKI PLAN 1.D Zaštita šumskih ekosustava	64
3.2.1.4. AKCIJSKI PLAN 1.E Zaštita vodenih ekosustava	65
3.2.1.5. AKCIJSKI PLAN 1.F Zaštita podzemlja	67
3.2.1.6. AKCIJSKI PLAN 1.G Sprečavanje potencijano negativnih utjecaja drugih dionika na zaštićeno područje	68
3.2.2. TEMA 2 Zaštita kulturne i povijesne baštine	70
3.2.2.1. AKCIJSKI PLAN 2.A Očuvanje tradicionalnog načina života	72
3.2.2.2. AKCIJSKI PLAN 2.B Poticanje obnove kulturno-povijesne baštine	73
3.2.3. TEMA 3 Održivi razvoj i korištenje zaštićenih prirodnih vrijednosti	74
3.2.3.1. AKCIJSKI PLAN 3.A Program za posjetitelje	77
3.2.3.2. AKCIJSKI PLAN 3.B Rekreacijske i sportske aktivnosti u funkciji zaštite prirode	78
3.2.3.4. AKCIJSKI PLAN 3.C Korištenje zaštićenog područja i reguliranje odnosa s dionicima	80
3.2.4. TEMA 4 Edukacija, interpretacija i promocija	81
3.2.4.1. AKCIJSKI PLAN 4.A Razvijanje edukacijskih sadržaja	83
3.2.4.2. AKCIJSKI PLAN 4.B Promocija zaštićenog područja ZK Slunjčica	85
3.2.5. TEMA 5 Jačanje kapaciteta Javne ustanove „Natura viva“	86
3.2.5.1. AKCIJSKI PLAN 5.A Jačanje ljudskih kapaciteta	88
4.2.5.2. AKCIJSKI PLAN 5.B Jačanje tehničkih i administrativnih kapaciteta	90
4.1. Smjernice za povezivanje sektorskih planova	93
4.2. Provedba akcijskih planova: prioriteti, raspored i suradnici	93
4.2.1. Popis tema s akcijskim planovima	94
4.2.2. Kratice korištene u tablicama Teme i akcijski planovi	120
4.3. Troškovi provedbe plana	121
4.4. Način i izvori financiranja	121
4.4.1. Procjena sredstava potrebnih za pojedine akcijske planove i ukupnu provedbu plana upravljanja za razdoblje 2012. do 2021.	122
4.4.2. Praćenje provedbe Plana upravljanja	123
4.5. Prilozi	124
Impressum	131
Popis literature	130

Popis slika

Slika 1: Trenutna organizacijska struktura JU „Natura viva“ (siječanj 2011. godine).....	23
Slike 2,3. i 4. Stijenski izdanci, geološke strukture u području ZK Slunjčica	34
Slike 5. i 6. Izvor i tok Slunjčice	35
Slika 7. Dio toka Korane Slika	
Slika 8. Ulaz Špilje u Šušnjaru	35
Slika 9. Puzavi celer	
Slika 10. Mali kačun	38
Slika 11. Trozubi kačun.....	38
Slika 12. Dugonogi šišmiš	
Slika 13. Vidra.....	39
Slika 14. Potočna pastrva	
Slika 15. Lipljan.....	39
Slika 16. Ribarica	
Slika 17. Gatalinka	40
Slika 18. Vodenkos	
Slika 19. Gorska pastirica	41
Slika 20. Bijela pastirica	
Slika 21. Mrka crvenrepka.....	41
Slika 22. Sukcesija travnjačkih površina	42
Slika 23. Krška staništa.....	44
Slika 24. Sedrene barijere na slapovima.....	45
Slika 25. Napoleonov magazin.....	46
Slika 26. Crkva Presvetog trojstva	47
Slika 27. Slunjčica.....	60
Slika 28. Rastoke, dio Značajnog krajobraza Slunjčica	61
Slike 29. i 30. Travnjački ekosustavi	63
Slika 31. Šumski ekosustavi.....	64
Slika 32. Vodeni ekosustavi	66
Slika 33. Krš Slunjčice.....	67
Slika 34. Kamenolom Broćanac	69
Slika 35. Mlinica za obnovu.....	71
Slika 36. Unutrašnjost rastočke mlinice.....	72
Slika 37. Stari grad Slunj.....	73
Slika 38. Jedna od poučnih ploča ZK Slunjčica.....	77
Slika 39. Ribolov na Slunjčici	79
Slika 40. Vrč za vodu – suvenir	
Slika 41. Proizvodi na tržnici u Slunju	80
Slika 42. Škola krša na Slunjčici	82
Slika 43. Škola krša na Slunjčici	84
Slike 44. i 45. Publikacija i film – promotivni materijali	85
Slika 46. Istraživačka stanica na Slunjčici	87
Slika 47. Materijali s radionice za Plan upravljanja ZK Slunjčica – SWOT analiza.....	89
Slika 48. Košnja uz Slunjčicu – uređaji i oprema	
Slika 49. Tematska karta – puzavi celer.....	91

Popis tablica

Tablica 1. Opći podaci o Javnoj ustanovi koja upravlja zaštićenim područjima u Karlovačkoj županiji	14
Tablica 2. Dokumenti značajni za Javnu ustanovu i upravljanje zaštićenim područjima	14
Tablica 3. Udio površine pojedinih klasa CLC-a na području Slunjčice. Izvor podataka: AZO	21
Tablica 4: Pregled infrastrukture u vlasništvu ili najmu Javne ustanove.....	23
Tablica 5. Raspoloživi kartografski prikazi	24
Tablica 6: Područja različitih zona upravljanja u ZK Slunjčica.....	25
Tablica 7: Upravljanje po zonama	28
Tablica 8: Ciljevi očuvanja na području ekološke mreže za područje pod šifrom i nazivom HR2000596 Slunjčica	32
Tablica 9: Ciljevi očuvanja na području ekološke mreže područje pod šifrom i nazivom HR2000595 Korana	32
Tablica 10. Područja od značaja za Zajednicu na području ZK Slunjčica – pSCI. Izvor: DZZP, srpanj 2012.	33
Tablica 11. Smjernice za zaštitu.....	33
Tablica 12: Stanišni tipovi na području ZK Slunjčica	43
Tablica 13: Linijski kartirani te drugi zabilježeni nekartirani stanišni tipovi na području Slunjčice.....	43
Tablica 14: Tema 1 – Zaštita, očuvanje i praćenje biološke i krajobrazne raznolikosti.....	96
Tablica 15: Akcijski plan 1A – Zaštita i očuvanje krajobraza	97
Tablica 16: Akcijski plan 1B – Održavanje zaštićenih izvornih vrijednosti u ZK Slunjčica	98
Tablica 17: Akcijski plan 1C – Zaštita travnjačkih ekosustava	99
Tablica 18: Akcijski plan 1D – Zaštita šumskih ekosustava	100
Tablica 19: Akcijski plan 1E – Zaštita vodenih ekosustava	101
Tablica 20: Akcijski plan 1F – Zaštita krških ekosustava.....	103
Tablica 21: Akcijski plan 1G – Sprečavanje potencijalno negativnih utjecaja drugih dionika na zaštićeno područje	104
Tablica 22: Tema 2 – Očuvanje tradicije, kulturne i povijesne baštine	106
Tablica 23: Akcijski plan 2A – Očuvanje tradicionalnog načina života	107
Tablica 24: Akcijski plan 2B – Poticanje obnove kulturno-povijesne baštine.....	108
Tablica 25: Tema 3 – Održivi razvoj i korištenje zaštićenih prirodnih vrijednosti	109
Tablica 26: Akcijski plan 3A – Program za posjetitelje	110
Tablica 27. Akcijski plan 3B – Rekreativne i sportske aktivnosti u funkciji zaštite prirode.....	111
Tablica 28. Akcijski plan 3C – Korištenje zaštićenog područja i reguliranje odnosa prema dionicima	112
Tablica 29. Tema 4 - Edukacija, interpretacija i promocija	113
Tablica 30. Akcijski plan 4A – Razvijanje edukacijskih sadržaja	114
Tablica 31. Akcijski plan 4B – Promocija zaštićenog područja ZK Slunjčica	115
Tablica 32. Tema 5 – Upravljanje zaštićenim područjem Značajni krajobraz Slunjčica.....	116
Tablica 33. Akcijski plan 5A – Jačanje ljudskih kapaciteta	117
Tablica 34. Akcijski plan 5B – Jačanje tehničkih i administrativnih kapaciteta	118
Tablica 35. Procjena sredstava potrebnih za pojedine akcijske planove i ukupnu provedbu plana upravljanja za razdoblje 2012. do 2021. godine	122

Popis karata

Karta 1: Smještaj Značajnog krajobraza Slunjića	19
Karta 3: Zonacija ZK Slunjića	29
Karta 4: Katastar speleoloških objekata ZK Slunjića i okolnog utjecajnog područja (stanje 2009.)	36

Prilozi

Prilog 1. Geološka karta zaštićenog područja	124
Prilog 2. Analizirani uzorci stijena, 1. dio (lokacije uzorkovanja označene na geološkoj karti, Karta 5.)..	125
Prilog 3. Analizirani uzorci stijena, 2. dio (lokacije uzorkovanja označene na geološkoj karti, Karta 5.)..	126
Prilog 5: Popis ugroženih vrsta sisavaca na širem području Značajnog krajobraza Slunjčica.....	128
Prilog 6: Popis ugroženih vrsta riba, rakova, vodozemaca i gmazova na širem području Značajnog krajobraza Slunjčica prema podacima iz Crvenih knjiga.	128
Prilog 7: Popis ugroženih vrsta leptira na širem području Značajnog krajobraza Slunjčica prema podacima iz Crvenih knjiga.....	129
Prilog 8: Popis ugroženih vrsta ptica koje gnijezde ili potencijalno gnijezde na širem području Značajnog krajobraza Slunjčica prema podacima iz Crvene knjige ptica RH.	129

A traditional wooden house with a thatched roof, situated on a stone foundation near a river with a waterfall. The house is built with dark, weathered wood and has a steep, gabled roof covered in grey thatch. It is elevated on a multi-tiered stone wall. A small window with a wooden frame is visible on the side. The foreground is filled with green foliage, and the background shows a lush, green forest. The overall scene is peaceful and rustic.

PRVO POGLAVLJE
UVOD I KONTEKST

1.1. Kratak opis Plana, ciljeva i zadataka

Značajni krajobraz Slunjčica je prirodni i kultivirani krajolik biološke raznolikosti te krajobrazne i kulturno-povijesne vrijednosti i dodatno formiran stoljetnim ljudskim djelovanjem. Ova specifična interakcija čovjeka i prirode osobito dolazi do izražaja u Rastokama, gdje ono što je priroda tisućama godina stvarala, a čovjek kasnije izgradio prilagođavajući se prirodnim uvjetima, potrebama i nekadašnjem načinu života, idilično se uklapa u jedinstvenu i skladnu cjelinu.

Javna ustanova „Natura viva“ odgovorna je za upravljanje ovim područjem održavanjem ravnoteže između ciljeva očuvanja prirodnih i kulturno-povijesnih vrijednosti i potreba lokalnog stanovništva. Upravljanje ZK Slunjčica zahtijeva razmatranje svih potreba i problema te razmatranje i primjenu točno definiranih poteza politike upravljanja. Upravo to je cilj ovog Plana upravljanja koji identificira probleme i određuje prioritetne ciljeve za njihovo rješavanje kroz upravljačke procese. Kroz njega su definirane svakodnevne aktivnosti Javne ustanove usmjerene ka postizanju ciljeva.

Plan upravljanja Značajnim krajobrazom Slunjčica izrađen je uz sudjelovanje predstavnika svih interesnih skupina na zajedničkim i moderiranim radionicama. Na temelju dobivenih rezultata radionica te prikupljenih podataka izrađen je Plan upravljanja ZK Slunjčica tijekom 2010. i 2011. godine.

Plan je javni dokument koji se odnosi na razdoblje 2012. do 2017. godine, a izrađen je s namjerom da se njime koriste svi korisnici prostora, stanovnici Značajnog krajobraza, poslovni subjekti, turistički djelatnici, zaštitari prirode ili bilo koji drugi zainteresirani grupa ili pojedinac.

Plan se sastoji od **cjelina: Uvod i kontekst, Opis zaštićenog područja, Glavni cilj, teme i posebni ciljevi i Provedba.** Kroz Plan je rad Ustanove raščlanjen na glavne teme gdje su analizirana osnovna pitanja i načini rješavanja istih. Nadalje, navedene su upravljačke aktivnosti zajedno s prioritetom i razdobljem provođenja. Plan je zaokružen poglavljem o praćenju i evaluaciji provedbe istog gdje se određuje kako će se pratiti i procjenjivati napredak u ostvarenju zadanih ciljeva.

1.2. Cilj i kategorija zaštite zaštićenog područja

Značajni krajobraz Slunjčica područje je velike krajobrazne vrijednosti i biološke raznolikosti oblikovan složenim interakcijama čovjeka i prirode, a zaštićeno prema Zakonu o zaštiti prirode (NN 70/05, 139/08, 57/11) zbog svoje kulturno-povijesne vrijednosti.

Zakon o zaštiti prirode (NN 70/05 i 139/08) definira kategoriju značajnog krajobraza člankom 16:

Značajni krajobraz

Članak 16.

(1) Značajni krajobraz je prirodni ili kultivirani predjel velike krajobrazne vrijednosti i biološke raznolikosti ili kulturno-povijesne vrijednosti, ili krajobraz očuvanih jedinstvenih obilježja karakterističnih za pojedino područje, namijenjen odmoru i rekreaciji ili osobito vrijedni krajobraz utvrđen sukladno ovome Zakonu.

(2) U značajnom krajobrazu nisu dopušteni zahvati i radnje koje narušavaju obilježja zbog kojih je proglašen.

Zaštićenim područjima i drugim zaštićenim prirodnim vrijednostima u kategorijama regionalni park, spomenik prirode, značajni krajobraz, park-šuma i spomenik parkovne arhitekture, na području županije upravlja Javna ustanova koja obavlja djelatnost zaštite, održavanja i promicanja zaštićenog područja u cilju zaštite i očuvanja izvornosti prirode, osiguravanja neometanog odvijanja prirodnih procesa i održivog korištenja prirodnim dobrima, te nadzire provođenje uvjeta i mjera zaštite prirode na području kojim upravljaju.

Zahvaljujući svom specifičnom geografskom položaju te karakterističnim ekološkim, klimaškim i geomorfološkim karakteristikama, biološka raznolikost Republike Hrvatske jedna je od najbogatijih u Europi. Očuvanje upravo te biološke raznolikosti kroz zakonodavni okvir Republike Hrvatske postavio je temeljnu vrijednost i definirao jedno od najznačajnijih javnih dobara Hrvatske. Prirodne vrijednosti su staništa i divlje svojte koje uživaju posebnu zaštitu i brigu zbog svoje biološke i krajobrazne raznolikosti i javnog interesa. Na nacionalnoj razini vrijedni prirodni predjeli zaštićeni su kroz nacionalne parkove i parkove prirode, dok se na regionalnoj razini zaštita postiže kroz ostale kategorije zaštite prema Zakonu o zaštiti prirode.

Prema Zakonu o zaštiti prirode (NN 70/05 i 139/08, 57/11) zaštićena područja moraju imati plan upravljanja za razdoblje od deset (10) godina, koji određuje razvojne smjernice, način izvođenja zaštite, korištenja i upravljanja zaštićenim područjem, te pobliže smjernice za zaštitu i očuvanje prirodnih vrijednosti zaštićenog područja uz uvažavanje potreba lokalnog stanovništva. Provedba plana upravljanja se analizira nakon pet godina i po potrebi obavi revizija plana upravljanja.

1.3. Pravni temelj za status zaštićenog područja i izradu Plana

Zaštita prirode u Republici Hrvatskoj uređena je velikim brojem pravnih propisa. Osnovni pravni propis kojim se uređuje očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti je Zakon o zaštiti prirode (NN 70/05 i 139/08) kojim su definirane kategorije zaštićenih područja, te način upravljanja zaštićenim područjima kao i osnovni dokumenti za upravljanje zaštićenim područjima.

Obaveza izrade plana upravljanja za značajni krajobraz propisana je odredbama članka 80. i 81. Zakona o zaštiti prirode.

Plan upravljanja donosi Upravno vijeće Javne ustanove, uz suglasnost Ministarstva kulture i prethodno mišljenje Državnog zavoda za zaštitu prirode.

Plan se donosi na razdoblje od 10 godina. Tijekom izrade plana upravljanja osigurava se sudjelovanje javnosti. Plan upravljanja provodi se kroz godišnje programe zaštite, očuvanja, korištenja i promicanja zaštićenog područja.

Uz Zakon o zaštiti prirode postoji cijeli niz drugih zakona i podzakonskih akata koji, svaki u svom segmentu, utječu na upravljanje značajnim krajobrazom. U tom smislu najznačajniji zakonski propisi i podzakonski akti te dokumenti kojima se uređuje upravljanje zaštićenim područjima su:

Zakon o prostornom uređenju i gradnji (NN 76/07, 152/08, 38/09)

Zakon o šumama (NN 140/05, 82/06, 129/08, 80/10)

Zakon o poljoprivrednom zemljištu (NN 90/05, 152/08, 21/10)

Zakon o ekološkoj proizvodnji poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (NN 12/01, 14/01, 79/09)

Zakon o državnoj potpori u poljoprivredi, ribarstvu i šumarstvu (NN 87/02, 85/08)

Zakon o vodama (NN 107/95, 150/05, 153/09)

Zakon o zaštiti okoliša (NN 110/07)

Zakon o rudarstvu (NN 75/09)

Zakon o zaštiti od požara (NN 92/10)

Zakon o lovstvu (NN 140/05, 75/09, 153/09)

Uredba o proglašenju ekološke mreže (NN 109/07)

Nacionalnoj strategiji i akcijskom planu zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti - NSAP (NN br.81/99)

Zakon o slatkovodnom ribarstvu NN 106/01 te njegove izmjene i dopune (NN 174/04, 7/03 i 10/05).

Rijeka Slunjčica je zaštićena 1964. godine u kategoriji značajnog krajobraza (Rješenje Zavoda za zaštitu prirode br. 24/1 -1964 od 17. siječnja 1964). Zaštićeno područje obuhvaća cijeli tok Slunjčice i jedan kilometar Korane (od mosta nizvodno). Zaštićeno područje obuhvaća površinu od 14 788 ha.

Pravna osnova za proglašenje i upravljanje zaštićenim područjem uključuje dva zakona: Zakon o zaštiti prirode (NN 70/05 i 139/08, 57/11) i Zakon o javnim ustanovama (NN 76/93, 22/97, 47/99, 35/08). Sukladno Zakonu o zaštiti prirode, ZK Slunjčica upravlja Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima Karlovačke županije, osnovana Odlukom o osnivanju Županijske skupštine Karlovačke županije 03. prosinca 2004. godine. Djelatnost Ustanove regulirana je zakonskim propisima, Odlukom o osnivanju, Statutom Ustanove, te ostalim aktima koje Ustanova donosi temeljem zakonskih propisa. Nadzor i zaštita bioraznolikosti i sve javne funkcije Ustanove moraju biti u skladu sa Statutom Javne ustanove kojim su pobliže definirana pitanja zaštite, očuvanja, unapređenja i korištenja zaštićenih prirodnih vrijednosti.

Tablica 1. Opći podaci o Javnoj ustanovi koja upravlja zaštićenim područjima u Karlovačkoj županiji

Naziv	Javna ustanova „Natura viva“
Datum osnivanja	03.12. 2004.
Dokument osnivanja	Odluka o osnivanju
Adresa	Jurja Križanića 30, 47000 Karlovac
Telefon	047 601 479
Faks	047 601 284
e-mail	karlovac.nature@ka.t-com.hr
Internetska adresa	www.karlovac-nature.hr

Tablica 2. Dokumenti značajni za Javnu ustanovu i upravljanje zaštićenim područjima

Statut Javne ustanove „Natura viva“ studeni 2006. – u procesu revizije
Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i načinu rada Javne ustanove
Pravilnik o radu i plaćama zaposlenika Javne ustanove
Poslovnik o radu Upravnog vijeća Javne ustanove
Pravilnik o unutarnjem redu Vrbanićevog perivoja u Karlovcu – spomenika parkovne arhitekture

1.4. Proces izrade Plana

Plan upravljanja izradili su djelatnici Javne ustanove u čiji proces su bili uključeni svi korisnici prostora. Ovakav koncept izrade Plana omogućio je djelatnicima Javne ustanove da razumiju svaku komponentu jer će ga u budućnosti i provoditi. U proces izrade Plana bili su aktivno uključeni predstavnici lokalne, regionalne i državne uprave, lokalno stanovništvo, nevladine udruge, različite organizacije koje imaju svoje interese na tom prostoru, ako i pojedinci koji su na bilo koji način povezani s područjem Značajnog krajobraza.

1.5. Procedura izmjene i dopune Plana

Plan upravljanja opisuje najrealnije akcije upravljanja proizašle iz dostupnih podataka u tom trenutku. Budući je izrada Plana proces, a sam dokument živo tkivo podložno promjenama, neupitne su izmjene Plana uslijed pristizanja novih informacija. To potvrđuje fleksibilnu ulogu Planu koji isto tako mora pratiti promjene vezano uz prirodnu, društvenu i socijalnu komponentu.

1.5.1. Revizija Plana

Ukoliko se područje Značajnog krajobraza znatnije ne izmijeni, vizija i smjernice ZK Slunjčica ostale bi iste, dok se uslijed nepredviđenih okolnosti većina ciljeva ne bi trebala mijenjati. Neke od akcija upravljanja će vjerojatno trebati mijenjati, a ovisno o planu provođenja pojedinih akcija potrebno je ponovo posložiti prioritete za provođenje.

Nakon razdoblja od pet godina potrebno je analizirati provedbu Plana kao i ostvarene rezultate, te po potrebi obaviti reviziju Plana. Neke od aktivnosti će možda trebati mijenjati ili prilagoditi novonastaloj situaciji unutar pet godina, a poglavlje Plana vezano uz provedbu trebalo bi upotpuniti s rezultatima aktivnosti i objašnjenjima problema kao i tijeku provođenja.

DRUGO POGLAVLJE
OPIS ZAŠTIĆENOG PODRUČJA

2.1. Opći podaci

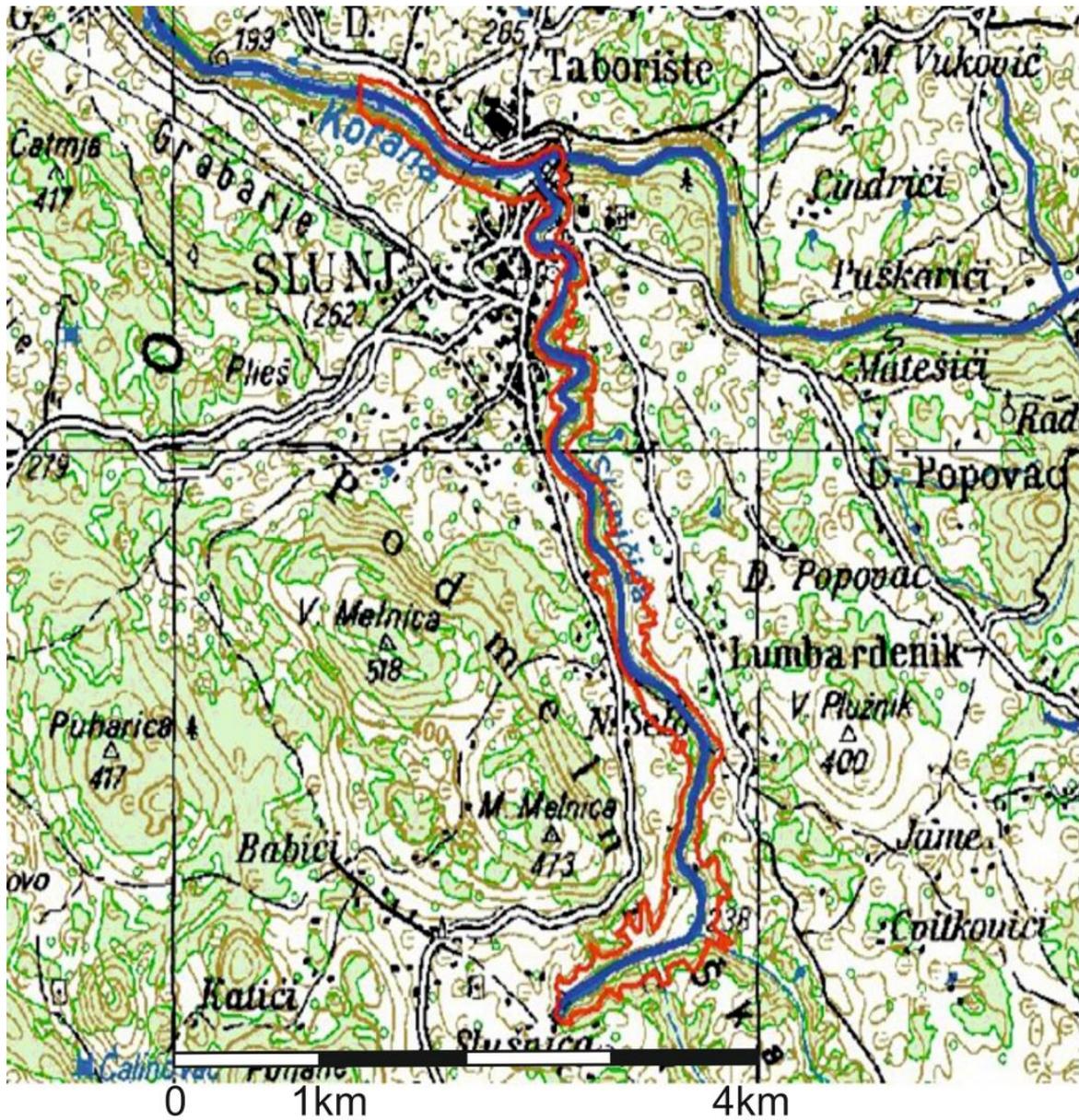
2.1.1. Smještaj zaštićenog područja i granice

Značajni krajobraz „Slunjčica“ smješten je kod Slunja , u središtu Karlovačke županije – cca 50 km južno u pravcu Plitvičkih jezera i dalje prometnicom D-1 prema središnjoj Dalmaciji, na 258 m n.v. Rijeka Slunjčica izvire cca 6,5 km južno od Slunja na 240 m n.v. To je tipična krška rijeka ponornica, čiji podzemni tok ima dužinu od 16,5 km. Radi se naime o rijeci Ličkoj Jasenici koja u svom podzemlju ima nekoliko pritoka, kao i kaskadnih jezera s nekim endemskim vrstama vodozemaca. Izvorište ima oblik jezera smještenog u prirodnom anfiteatru, u kojemu se ističe istočna vertikalna stijena na koju se nastavlja umjetno sagrađena kamena brana. Izvorišno jezerce je izduženo u pravcu sjever-jug. Cijelim svojim tokom od cca 6,5 km Slunjčica je usijekla kanjon impozantne dubine od 50 m. Kod naselja Rastoke tvori razgranato slapište i ulijeva se u 30 m nižu Koranu.

Slunj i Slunjčica nalaze se na već spomenutom, vrlo značajnom prometnom položaju, zbog kojeg je ovdje izražen tranzitni promet, zahvaljujući dakle državnoj cesti D-1 (Zagreb – Karlovac – Slunj – Plitvička jezera – Jadran) koja uz novosagrađenu autocestu, popularnu „Dalmatinu“, predstavlja glavni prometni pravac iz kontinentalnog prema južnom dijelu Hrvatske.

Značajni krajobraz „Slunjčica“ ima vrlo dobro razvijenu mrežu prilaznih putova samoj rijeci, kao i uz lijevu obalu duž cijelog toka (u izgradnji poučna staza, koja je pred dovršetkom).

U naselju Rastoke postoje svi infrastrukturni objekti (uređeni putovi, telefon, vodovod, kanalizacija Grada Slunja koja bez pročišćivanja odlazi u rijeku Koranu unutar granica zaštite lokaliteta). Prava i obveze korištenja proizlaze iz činjenice da je najveći dio infrastrukturnih objekata u ingerenciji komunalne tvrtke „Komunalac“ d.o.o. Slunj. Obzirom da se u većem dijelu putovi koriste u javne svrhe (promet ljudi i roba), nije potrebno posebno regulirati ovo pitanje. Poučna staza u izgradnji najvećim svojim dijelom ide preko privatnih parcela što će zahtijevati uređenje tih odnosa. Održavanje ove staze Javna ustanova će riješiti ili kroz Akcijski plan (ŠRD „Slunjčica“-Slunj, Grad Slunj), ili s eventualnim budućim nositeljem koncesijskog odobrenja.

Karta 1: Smještaj Značajnog krajobraza Slunjića

Naziv područja: Slunjčica

Kategorija zaštite: Značajni krajobraz

Površina: 147,88 ha

Županija: Karlovačka

Riješenje o zaštiti: Riješenje Zavoda za zaštitu prirode br. 24/1-1964. od 17. siječnja 1964. godine

Opis granica: Prema rješenju o zaštiti glasi „obuhvaća cijeli tok Slunjčice i jedan kilometar toka Korane (od mosta nizvodno), do ruba kanjona s obje strane, s tim da u predjelu Rastoka granica ide preko stare tvrđave i magazina na most i desnu stranu kanjona Korane.“ Temeljem usuglašavanja s Ministarstvom kulture, Upravom za zaštitu prirode, granice su detaljno interpretirane i utvrđene na podlozi HOK 1:5000 te iscrtane u GIS-u.

Koordinate:

N - x: 5545286,83 y: 4998058,11

S - x: 5546709,46 y: 4992824,07

E - x: 5547789,74 y: 4993272,92

W - x: 5545286,83 y: 4997898,35

C - x: 5547059,41 y: 4995205,26

Kartografski prikaz: Granica značajnog krajobraza „Slunjčica“ utvrđena je na kartografskoj podlozi HOK 1:5000 te je iscrтана i pohranjena kao GIS shape file u Državnom zavodu za zaštitu prirode. Dostavljena je u elektronskom i otisnutom obliku Upravi za zaštitu prirode Ministarstva kulture radi uključivanja u Upisnik zaštićenih prirodnih vrijednosti te Zavodu za prostorno uređenje i zaštitu okoliša Karlovačke županije. Ista karta također je sastavni dio ovog Plana upravljanja.

2.1.2. Važeća kategorija zaštite

Zaštićena područja u RH razvrstana su u devet kategorija, a kategorija značajni krajobraz (prema Zakonu o zaštiti prirode NN 70/05, 139/08, 57/11) je prirodni ili kultivirani predjel velike krajobrazne vrijednosti i biološke raznolikosti ili kulturno-povijesne vrijednosti, ili krajobraz očuvanih jedinstvenih obilježja karakterističnih za pojedino područje, nemijenjenih odmoru i rekreaciji ili osobito vrijedni krajobraz.

U značajnom krajobrazu nisu dopušteni zahvati i radnje koje narušavaju obilježja zbog kojih je proglašen.

2.1.3. Vlasništvo i prava na korištenje zemljišta

Značajni krajobraz Slunjčica prostire se na površini od 147.88 ha na prostoru Karlovačke županije i administrativno obuhvaća Grad Slunj.

Prema CORINE Land Cover 2000 (CLC), bazi podataka o pokrovu zemljišta Europske agencije za okoliš, na području Značajnog krajobraza Slunjčica najzastupljenija su pretežno poljodjelska zemljišta s većim područjima prirodne vegetacije sa 41% udjela. Prisutno je prodiranje šumske vegetacije na otvorena travnjačka staništa. Na području Slunjčice utvrđeno je ukupno 6 CORINE klasa zemljišta koje su iskazane u donjoj tablici.

Tablica 3. Udio površine pojedinih klasa CLC-a na području Slunjčice. Izvor podataka: AZO

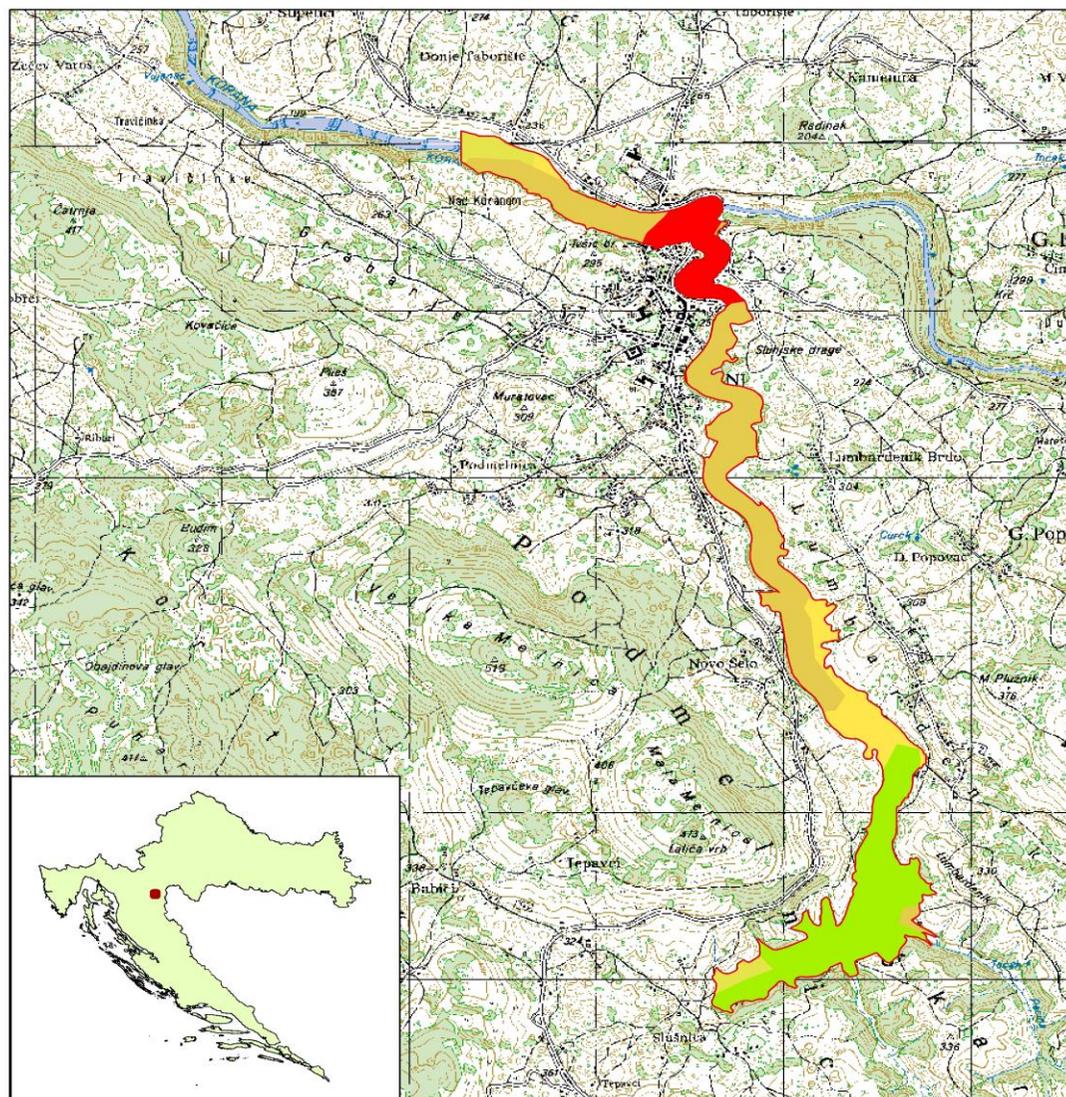
CORINE land cover klasa	Površina/ha	Površina/%
Nepovezana gradska područja	15,66	10,59
Pašnjaci	7,55	5,10
Kompleks kultiviranih parcela	15,94	10,78
Pretežno poljodjelska zemljišta s većim područjima prirodne vegetacije	60,63	41,00
Prijelazno područje šume – zaraštanje, grmičasta šuma	48,07	32,51
Ukupno	147,87	100,00

Većina zemljišta u Značajnom krajobrazu Slunjčica je privatno vlasništvo, dok su drugi vlasnici Grad Slunj i Republika Hrvatska.

U izradi su nove zemljišne knjige za Grad Slunj. Ova Javna ustanova je uputila dopis Općinskom sudu Slunj o pravu prvokupa svih zemljišnih čestica kao i nekretnina unutar Značajnog krajobraza „Slunjčica“ u skladu s čl. 112. ZZP (NN 70/05 i 139/08, 57/11).

Pravo upravljanja zemljištem proizlazi iz vlasničkih prava, a u skladu s onim ograničenjima koja proizlaze iz već spomenutog Zakona o zaštiti prirode (NN 70/05 i 139/08, 57/11), kao i drugih propisa koji reguliraju ova pitanja.

Karta 2: Pokrovnost zemljišta

Značajni krajobraz "Slunjčica" - pokrovnost zemljišta

Legenda

- granica područja
- 112 - Nepovezana gradska područja
- 231 - Pašnjaci
- 242 - Kompleks kultiviranih parcela
- 243 - Pretežno poljodjelska zemljišta s većim područjima prirodne vegetacij
- 324 - Prijelazno područje šume - zaraštanje, grmičasta šuma

RAVNATELJ

Davorin Marković

Napomena: Prilikom kartiranja karte staništa RH, minimalna površina kartiranja iznosila je 9 hektara što odgovara mjerilu 1: 100 000
Izvor: Karta staništa RH, Oikon d.o.o. za MZOPU 2004.

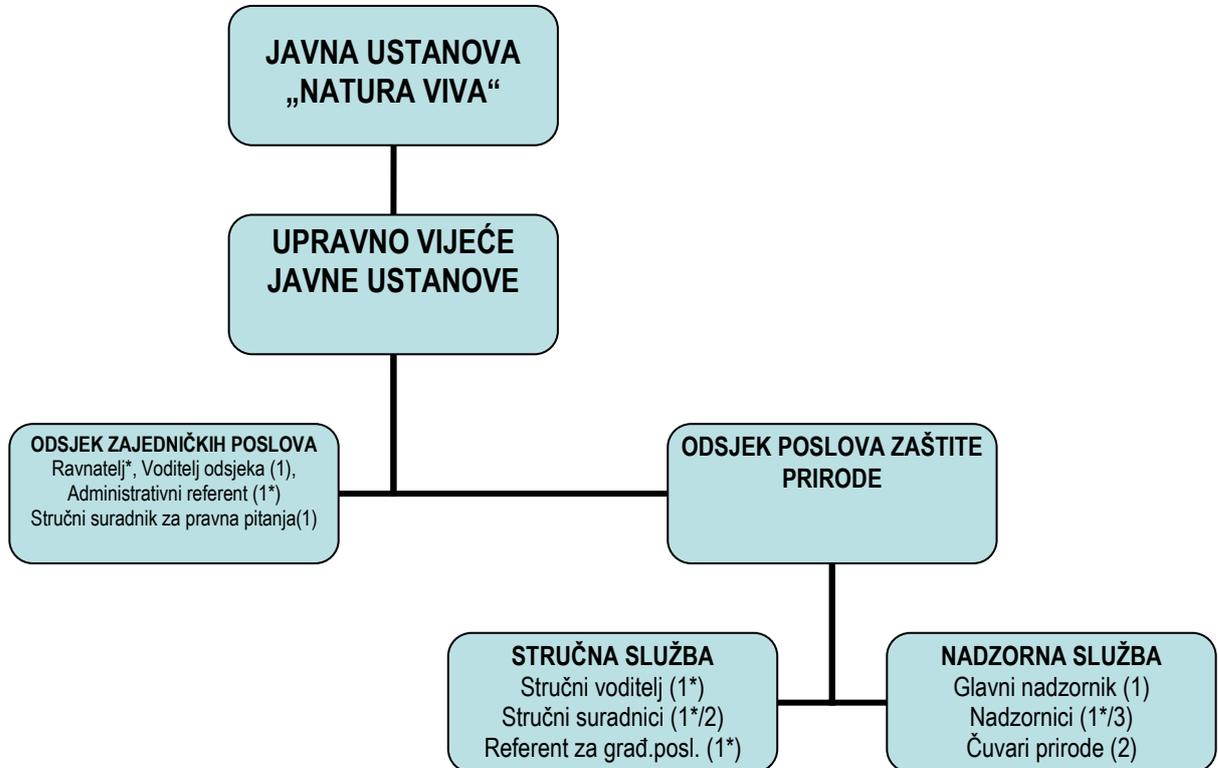
Mjerilo 1: 25 000

2.1.4. Ustrojstvo Javne ustanove „Natura viva“ i infrastruktura

Unutarnje ustrojstvene jedinice Ustanove su:

- Odsjek zajedničkih poslova gdje se nalazi Ured ravnatelja
- Odsjek za poslove zaštite prirode gdje se nalaze Stručna služba i Nadzorna služba

Slika 1: Trenutna organizacijska struktura JU „Natura viva“ (siječanj 2011. godine)

*označava broj zaposelnih djelatnika u Javnoj ustanovi

U Javnoj ustanovi „Natura viva“ trenutno (studenj 2011.) je zaposleno 6 djelatnika financiranih iz Županijskog proračuna. Odsjek zajedničkih poslova sastoji se od radnog mjesta za ravnatelja, voditelja odsjeka, administrativnog referenta i stručnog suradnika za pravna pitanja. Unutar odsjeka poslova zaštite prirode djeluju stručna služba s dva (2) zaposelna djelatnika i nadzorna služba gdje je zaposlen jedan (1) djelatnik. Optimalno stanje bila bi mogućnost popunjenja svih radnih mjesta sistematiziranih Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i načinu rada Jave ustanova. Trenutni broj zaposlenih nedovoljan je obzirom na površinu zaštićenih područja kojima upravlja Javna ustanova te je kvalitetno upravljanje otežano. Ustanova ima potrebu za stručnim suradnikom geologom zbog velike površine krških područja u županiji što podrazumijeva veliki broj speleoloških objekata.

Tablica 4: Pregled infrastrukture u vlasništvu ili najmu Javne ustanove

Objekti		
Naziv	Opis	Površina m2
Ured u Karlovcu	Zgrada je u vlasništvu Udruženja obrtnika Karlovac	
Istraživačka stanica Slunjčica	Objekt veličine 3x4 metra	12

2.1.5. Dostupni kartografski prikazi, GIS podloge, shape-ovi i sl.

Javna ustanova „Natura viva“ ima na raspolaganju karografske prikaze kao u tablici 5.

Tablica 5. Raspoloživi kartografski prikazi

Vrsta karte/snimke	Mjerilo/rezolucija	Vrsta zapisa	Godina izrade	Napomena
Karta granica ZK	1:5000	Papirnat i digitalni oblik	2008.	DZZP
PPU Karlovačke županije Izmjene i dopune	1:100 000	Digitalni	2008.	
PPU Grada Slunja Izmjene i dopune	1:25 000	Digitalni	2012.	
UPU Grada Slunja Izmjene i dopune	1:5000	Digitalni	2012.	
DPU Rastoka	1:5000	Papirnat i digitalni	2007.	
DPU „Centar I“	1:5000	Digitalni	2004.	

2.1.6. Zoniranje

2.1.6.1. Principi zoniranja

Zoniranje zaštićenog područja je jedan neophodan korak u planiranju korištenja i upravljanja prostorom kako bi se očuvale prirodne vrijednosti područja. Kroz postupak zoniranja, zaštićeno područje je podijeljeno na zone s različitim uvjetima korištenja. Raspon zoniranja izveden je od zone gdje nije dozvoljen gotovo nikakav ljudski utjecaj, pa do zone korištenja gdje ljudski utjecaj može znatno promijeniti prirodni prostor. Zoniranje se vrši u skladu sa stupnjem zaštite koji je određen prirodnim staništima i životinjskim zajednicama te dozvoljenim ljudskim aktivnostima u određenom području.

2.1.6.2. Zoniranje Značajnog krajobraza Slunjčica

U svrhu planiranja, korištenja i budućeg razvoja prostora, ZK Slunjčica je podijeljen na nekoliko zona koje su definirane na osnovu prirodnih vrijednosti i potreba upravljanja. Pojedine zone odgovaraju IUCN kategorijama zaštite, prema kojima je i pobliže definiran režim korištenja.

Prilikom zoniranja su, osim bioloških i geoloških karakteristika prostora, uzete u obzir i kulturne vrijednosti te tradicionalni i trenutni načini korištenja prostora, a omogućeno je definiranje postojećeg i budućeg korištenja ZK Slunjčica u dijelovima gdje je ono u skladu s ciljevima očuvanja prirode.

Područja na granici ili izvan ZK Slunjčica su prostori s gospodarskim djelatnostima koje imaju utjecaj na zaštićeno područje (kamenolom Broćanac).

U zoni stroge zaštite nije dozvoljeno posjećivanje bez nadzora i stručnog vodstva, a korištenje u svrhu posjećivanja ograničeno je na interpretativnu stazu.

Najveći dio ZK je u zoni aktivne zaštite kojoj se može pristupiti sa ili bez stručnog vođenja, a u svrhu edukacije i istraživanja. To se odnosi na najveći dio toka rijeke Slunjčice.

Područje posjećivanja te područje s postojećom turističkom infrastrukturom stavljeno je u zonu korištenja (Rastoke).

Sustav zona nije statičan pa su u trenutku kada će biti dostupno više podataka moguće promjene unutar zona.

Tablica 6: Područja različitih zona upravljanja u ZK Slunjčica

Zona	Prostor (m ²)	Djelatnosti
Zona 1 – zona stroge zaštite		
<p>Područje gdje se podrazumijeva kao potpuni prioritet očuvanje vrsta, staništa, ekosustava, reljefnih oblika i krajobraza. Ova zona uključuje sve dijelove Značajnog krajobraza koji po svojim značajkama predstavljaju posebnu ili najvredniju (po biološkoj raznolikosti, krajobraznoj vrijednosti, ekološkoj ulozi, samostalno ili kao dio sustava) pojavu unutar pojedinog tipa staništa.</p> <p>Unutra ove zone dopušteno je samo ograničeno, neometajuće praćenje za potrebe upravljanja, istraživanja i edukacije. Dozvoljeno je samo ograničeno, stručno vođeno posjećivanje i nadzor područja.</p>	<p>Područje</p> <p>1. Područje od izvora rijeke Slunjčice kod sela Slunjčica do vodocrpilišta</p>	<p>3 456 izvor</p>
		<ul style="list-style-type: none"> - Ronjenje (uz uvjete i dopuštenje) - Fotografiranje i fotosafari i snimanje komercijalnih programa i reklama u zaštićenom području; (uz uvjete i dopuštenje) - Organizacija orijentacijskog trčanja i utrka;

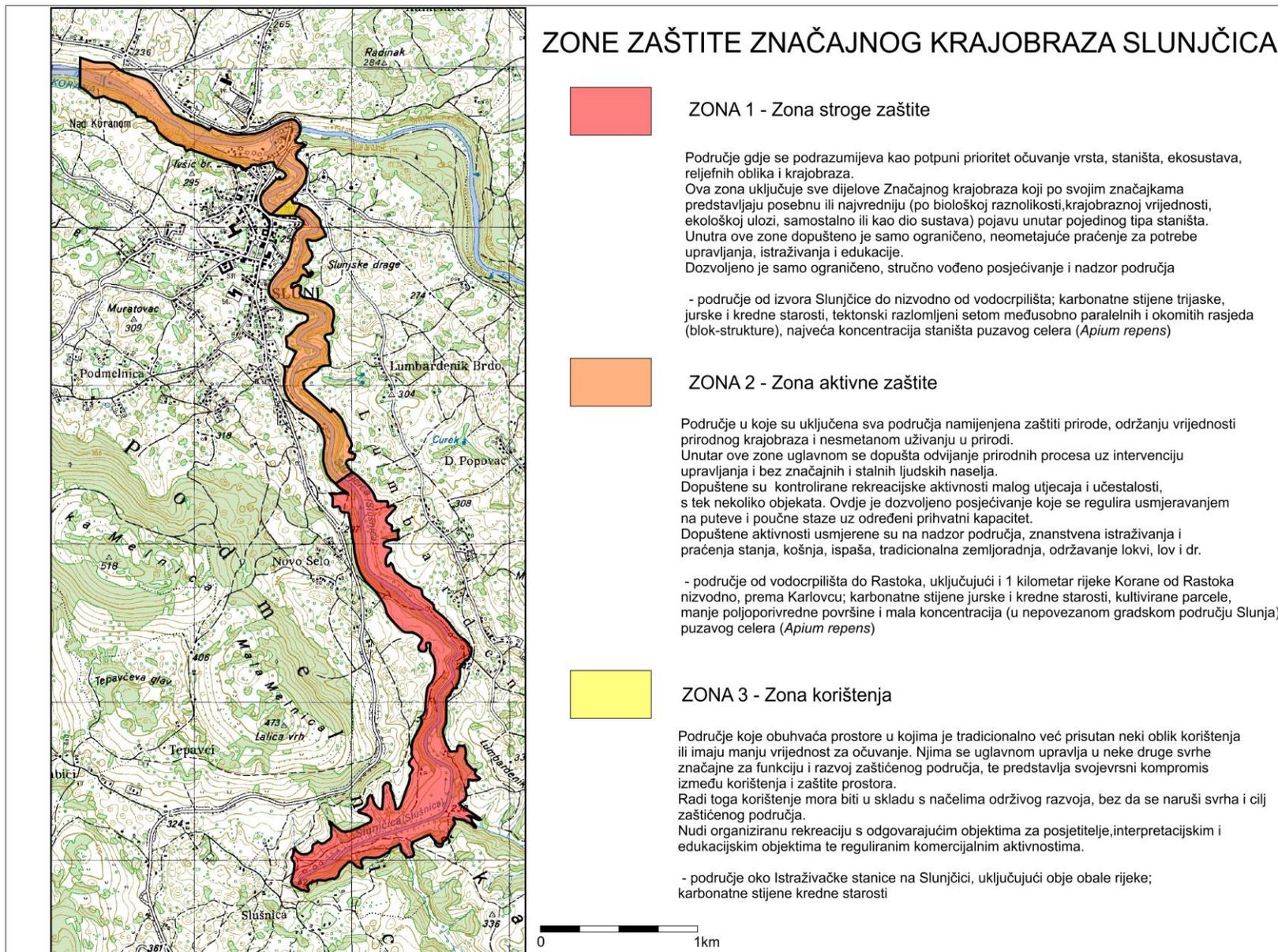
Zona 2 – zona aktivne zaštite		
Područje		
<p>1. Područje od vodocrpne stanice nizvodno do Rastoka i Rastoke</p> <p>2. Područje 1 km rijeke Korane nizvodno od ušća Slunjičice u Koranu</p> <p>3. Naselje Rastoke</p> <p>4. Stari grad</p> <p>5. Napoleonov magazin</p>	<p>Područje u koje su uključena sva područja namijenjena zaštiti prirode, održanju vrijednosti prirodnog krajobraza i nesmetanom uživanju u prirodi. Unutar ove zone uglavnom se dopušta segmentirana, izuzetna i ciljana nova gradnja u tradicionalnom stilu, te očuvanju i unapređenju stanja postojećih građevina uz nadzor ovlaštenih tijela (Konzervatoski odjel). Dopuštene su kontrolirane rekreacijske aktivnosti malog utjecaja i učestalosti, s tek nekoliko objekata. Ovdje je dozvoljeno posjećivanje koje se regulira usmjeravanjem na puteve i poučne staze uz određeni prihvatni kapacitet. Dopuštene aktivnosti usmjerene su na nadzor područja, znanstvena istraživanja i praćenja stanja, košnja, ispaša, tradicionalna zemljoradnja, održavanje lokvi, lov i dr.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Turističko vođenje i prihvati posjetitelja uz tumačenje obilježja Značajnog krajobraza „Slunjičica“ (u daljnjem tekstu ZK Slunjičica); - Organizacija biciklističkih ruta i utrka; - Organizacija orijentacijskog trčanja i utrka; - Organizacija sportsko penjačkih aktivnosti; - Organizacija raftinga na rijeci Korani u ZK Slunjičica; - Vožnja kanuom na rijeci Korani; - Ronjenje; - Paint ball; - Organizacija koncerata i scenskih priredbi; - Fotografiranje i fotosafari i snimanje komercijalnih programa i reklama u zaštićenom području; - Organizacija sajмова; - Hoteljersko-ugostiteljska djelatnost; - Ugostiteljska djelatnost u čvrstim objektima; - Djelatnosti na štandovima i u kioscima; - Kamp; - Speleološki objekti; - Kupališta; (osim Rastoke), - Mlinice; - Iznajmljivanje bicikala, čamaca, alpinističke, penjačke, speleološke, ronilačke i druge sportske opreme; - Iznajmljivanje suncobrana, ležaljki, panoramskih dalekozora i sličnih naprava; - Streljštvo (izuzev Rastoka)

Zona 3 – zona korištenja			
Područje koje obuhvaća prostore u kojima je tradicionalno već prisutan neki oblik korištenja ili imaju manju vrijednost za očuvanje. Njima se uglavnom upravlja u neke druge svrhe značajne za funkciju i razvoj zaštićenog područja, te predstavlja svojevrstni kompromis između korištenja i zaštite prostora. Radi toga korištenje mora biti u skladu s načelima održivog razvoja, bez da se naruši svrha i cilj zaštićenog područja. Nudi organiziranu rekreaciju s odgovarajućim objektima za posjetitelje, interpretacijskim i edukacijskim objektima te reguliranim komercijalnim aktivnostima. U ovoj zoni nalazi se površinom najveći dio Značajnog krajobraza.	Područje		
	1. Istraživačka stanica		<ul style="list-style-type: none"> - Turističko vođenje i prihvat posjetitelja uz tumačenje obilježja Značajnog krajobraza „Slunjčica“ (u daljnjem tekstu ZK Slunjčica); - Organizacija biciklističkih ruta i utrka; - Organizacija orijentacijskog trčanja i utrka; - Organizacija sportsko penjačkih aktivnosti; - Vožnja kanuom na rijekama Slunjčici i Korani; - Ronjenje; - Fotografiranje i fotosafari i snimanje komercijalnih programa i reklama u zaštićenom području; - Kupališta;

Tablica 7: Upravljanje po zonama

Zona	Upravljanje	Ograničenja
1 zona – zona stroge zaštite	<ul style="list-style-type: none"> •Upravljanje je usmjereno očuvanju, zaštiti i praćenju stanja ekoloških sustava, biološke i krajobrazne raznolikosti. •Vođene grupe od strane djelatnika JU „Natura viva“ •Praćenje stanja (monitoring) ptičjih zajednica, biljnih vrsta 	<ul style="list-style-type: none"> •U ovo područje, osim po označenim stazama i uz vodstvo od strane JU nije dozvoljen pristup posjetiteljima •Dozvoljene su intervencije samo u slučaju nepredviđenih negativnih utjecaja, a u svrhu očuvanja i zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti
2 zona – zona aktivne zaštite	<ul style="list-style-type: none"> •Područje provođenja aktivnih upravljačkih mjera i s osnovnom infrastrukturom za posjetitelje •Dopuštena su mjerenja, istraživanja, prećenja unutar prihvatnog kapaciteta •pružanje detaljnih informacija i interpretacija sadržaja na samoj lokaciji 	<ul style="list-style-type: none"> •zaštita kroz ophodnju, i provedbu definiranim pravilima korištenja •pružanje osnovnih informacija •objekti koji omogućuju pristup i korištenje, ali bez trajnih i umjetnih struktura
3 zona – zona korištenja	<ul style="list-style-type: none"> •osiguranje kvalitetnih objekata i infrastrukture za posjetitelje •korištenje i provedba definiranih pravila za korisnike •prihvatanje umjerenog utjecaja korisnika 	<ul style="list-style-type: none"> •posjećivanje ograničeno prihvatnim kapacitetom •isključivo sadržaji i usluge koji su u skladu s održivim razvojem •priznavanje standarda okoliša, naročito za zaštitu voda i očuvanje biološke raznolikosti

Karta 3: Zonacija ZK Slunjčica

2.1.7. Područja Ekološke mreže na području ZK Slunjčica i kontaktne zone

2.1.7.1. Područje ZK Slunjčica – dio NATURA 2000 PODRUČJA

NATURA 2000 je mreža Europske Unije, a temelji se na dvjema direktivama: Direktivi o zaštiti divljih ptica (Direktiva o pticama iz 2009.) i Direktivi o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (Direktiva o staništima iz 1992.). Direktiva o pticama zahtijeva izdvajanje najvažnijih područja kao Područja posebne zaštite (eng. Special Protection Areas – SPA) kojima se štiti više od 190 ugroženih vrsta ptica i sve ptice selice, a posebnim naglaskom na močvarna područja međunarodne važnosti. Temeljem Direktive o staništima izdvajaju se Područja važna za Zajednicu (eng. Proposed Sites of Community Importance – pSCIs, odnosno Special Areas of Conservation – SAC) kojima se štiti ostalih 1000 vrsta i oko 230 stanišnih tipova. U Republici Hrvatskoj pretpostavljeno područje EU ekološke mreže NATURA 2000 obuhvaća područja važna za očuvanje više od 250 vrsta i 70 stanišnih tipova ugroženih u EU.

NATURA 2000 podržava nečelo održivog razvoja te joj je cilj uskladiti potrebu zaštite postojećih vrsta i staništa uz istodobno poštivanje lokalnog sodio-ekonomskog konteksta. Stoga je moto ovog koncepta zaštite: „NATURA 2000 – Ljudi i priroda, ne priroda bez ljudi“.

Prijedlog NATURA 2000 za Hrvatsku izrađen je na temelju znanstvenih podataka i stručnih procjena o važnosti pojedinih područja, a rezultat je višegodišnjeg rada Državnog zavoda za zaštitu prirode na pribavljanju, objedinjavanju i analizi relevantnih podataka. U procesu donošenja prijedloga o EU ekološkoj mreži nastojalo se uključiti što širu stručnu i znanstvenu zajednicu te nevladine udruge iz područja istraživanja i zaštite prirode. Radi slabe istraženosti biološke raznolikosti Hrvatske podaci su još uvijek nepotpuni te su u tijeku intenzivna istraživanja kako bi se popunila EU baza podataka NATURA 2000 i uspostavilo obvezno praćenje stanja (monitoring).

2.1.7.2. Područje ZK Slunjčica – dio ekološke mreže Republike Hrvatske

Radi očuvanja stanišnih tipova u povoljnom stanju Zakonom o zaštiti prirode uvedena je ekološka mreža koja obuhvaća ekološki važna područja od nacionalne i međunarodne važnosti. To je sustav funkcionalno povezanih područja važnih za ugrožene divlje svojte i stanišne tipove. Područja Ekološke mreže RH podijeljena su na Međunarodno važna područja za ptice te Važna područja za divlje svojte i stanišne tipove.

Ekološka mreža je sustav međusobno povezanih ili prostorno bliskih ekološki značajnih područja, koja uravnoteženom biogeografskom raspoređenošću značajno pridonose očuvanju prirodne ravnoteže i biološke raznolikosti koju čine ekološki značajna područja za Republiku Hrvatsku, a uključuju i ekološki značajna područja Europske unije Natura 2000 važnih za očuvanje ugroženih divljih svojti i stanišnih tipova.

Člankom 58. Zakona propisano je da ekološki značajna područja čine:

- područja koja su biološki iznimno raznovrsna ili dobro očuvana, a koja su međunarodno značajna po mjerilima međunarodnih ugovora kojih je Republika Hrvatska stranka;
- područja koja bitno doprinose očuvanju biološke i krajobrazne raznolikosti u Republici Hrvatskoj;
- područja stanišnih tipova koji su ugroženi na svjetskoj, europskoj ili državnoj razini;
- staništa vrsta koje su ugrožene na svjetskoj, europskoj ili državnoj razini;

- staništa endemičnih svojiti za Republiku Hrvatsku;
- područja koja bitno pridonose genskoj povezanosti populacija bioloških vrsta (ekološki koridori);
- selidbeni putevi životinja;
- očuvane šumske cjeline.

Ekološka mreža proglašena je Uredbom Vlade Republike Hrvatske u listopadu 2007. godine (NN109/07), a temelji se na principima uređenima sljedećim međunarodnim dokumentima:

Direktiva Vijeća 92/43/EEZ o očuvanju prirodnih staništa te divljih životinjskih i biljnih vrsta (Direktiva o staništima)

Direktiva Vijeća 79/409/EEZ o očuvanju divljih ptica (Direktiva o pticama); temeljem navedenih direktiva utvrđuje se ekološka mreža Europske Unije NATURA 2000

Konvencija o zaštiti europskih divljih vrsta i prirodnih staništa (Bernska konvencija) temeljem koje se utvrđuje europska ekološka mreža – Smaragdna mreža (Emerald)

Osim proglašavanja područja koja čine dio nacionalne ekološke mreže, uredbom su usvojene i smjernice zaštite svakog pojedinog opisanog područja koje se primjenjuju na sve fizičke i pravne osobe koje na tim područjima koriste prirodna dobra ili obavljaju druge radnje.

Ukoliko su ciljevi očuvanja nekog područja Ekološke mreže RH stanišni tipovi u Dodatku I: Direktive o staništima i/ili divlje svojite navedene u Dodatku I. Direktive o pticama i Dodatku II. Direktive o staništima, ta područja predstavljaju potencijalna područja ekološke mreže NATURA 2000.

Značajni krajobraz Slunjčica je **područje Ekološke mreže od međunarodne važnosti** utvrđeno Uredbom o proglašenju ekološke mreže (NN 109/07) koja propisuje ciljeve očuvanja kroz divlje svojite i stanišne tipove.

Budući da su područja ekološke mreže Slunjčica i Korana unutar granica značajnog krajobraza, prema Uredbi, njima također upravlja Javna ustanova „Natura viva“ sukladno zakonskoj regulativi, a u smislu provođenja ciljeva očuvanja, odnosno očuvanja vrsta i stanišnih tipova zbog kojih je područje uvršteno u ekološku mrežu. Prema odredbama Uredbe područjem je potrebno upravljati sukladno svim propisima koji reguliraju upravljanje i zaštitu zaštićenih područja, uz naglasak na provođenje ciljeva očuvanja i mjera zaštite za kvalifikacijske ugrožene divlje svojite i/ili stanišne tipove u smislu ekološke mreže. Ciljne vrste i staništa navedeni su u tablicama 3 i 4. Ciljevi očuvanja i smjernice za mjere zaštite pojedinih važnih područja za divlje svojite i stanišne tipove navedeni su u prilogu 1.2. Uredbe o proglašenju ekološke mreže (NN 109/07). Svaki broj označava mjeru ili skup mjera zaštite koje je potrebno provoditi na ovom području ekološke mreže, kako bi se postigao ili održao povoljan status zaštite vrsta i stanišnih tipova (ciljevi očuvanja).

2.1.7.3. Važno područje za divlje svojte i stanišne tipove

ZK Slunjčica uvršten je u Ekološku mrežu RH pod šifrom i nazivom područja **HR2000596 Slunjčica** što podrazumijeva važno područje za divlje svojte i stanišne tipove.

Tablica 8: Ciljevi očuvanja na području ekološke mreže za područje pod šifrom i nazivom **HR2000596 Slunjčica**

Divlje svojte	
hrvatski naziv	znanstveni naziv
Riječni rak	<i>Astacus astacus</i>
Potočni rak	<i>Austropotamobius torrentium</i>
Potočna pastrva	<i>Salmo trutta</i>
Lipljen	<i>Thymallus thymallus</i>
Puzavi celer	<i>Apium repens</i>
Stanišni tipovi	
NKS šifra	Naziv staništa
B.1.2.1.1.	Zajednica gospinog vlaska

Rijeka Korana, čiji se dio toka nalazi unutar granica ZK Slunjčica, je također određena kao ekološki važno područje te je uvrštena u ekološku mrežu pod šifrom i nazivom područja **HR2000595 Korana**.

Tablica 9: Ciljevi očuvanja na području ekološke mreže područje pod šifrom i nazivom **HR2000595 Korana**.

Divlje svojte	
hrvatski naziv	znanstveni naziv
Riječni rak	<i>Astacus astacus</i>
Potočna mrena	<i>Barbus balcanicus</i>
Peš	<i>Cottus gobio</i>
Bjeloperajna krkuša	<i>Gobio albipinnatus</i>
Plotica	<i>Rutilus pigus</i>
Stanišni tipovi	
NKS šifra: NATURA šifra¹	Naziv staništa
A 3.5.	Sedrotvorne riječne zajednice
A 3.3.2. 3260	Vodeni tokovi s vegetacijom <i>Ranunculion fluitantis</i> i <i>Callitricho-batrachion</i>
A 3.5.	Sedrotvorne riječne zajednice
A 3.6.	Sedrotvorna vegetacija na slapovima
B 1.2.1.1.	Zajednica gospinog vlaska (As. <i>Eucladio-Adiantetum</i> Br.-Bl. 1931)
C 3.3.	Subatlantski mezofilni travnjaci i brdske livade na karblonatnim tlima
E 3.1.	Mješovite hrastovo-grabove i čiste grabove šume (Sveza <i>Erythronio-Carpinion</i>)
E 4.5.	Mezofilne i neutrofilne čiste bukove šume
H.1	Kraške špilje i jame

Tablica 10. Područja od značaja za Zajednicu na području ZK Slunjčica – pSCI. Izvor: DZZP, srpanj 2012.

šifra područja	Naziv područja	
HR2000596	Slunjčica	
ciljna staništa	šifra staništa	naziv staništa
	HR prijedlog	Sedrene barijere i vodopadi
	3260	Vodeni tokovi s vegetacijom <i>Ranunculion fluitantis</i> i <i>Callitricho - Batrachion</i>
	8310	Špilje i jame zatvorene za javnost
ciljne vrste	hrvatski naziv	znanstveni naziv
	Puzavi celer	<i>Apium repens</i>

Tablica 11. Smjernice za zaštitu

Smjernice za mjere zaštite	
5	Pažljivo provoditi regulaciju vodotoka
6	Revitalizirati vlažna staništa uz rijeke
10	Osigurati pročišćavanje otpadnih voda
11	Pažljivo provoditi turističke rekreativne aktivnosti
18	Sprječavati zaraštavanje travnjaka
29	Odrediti kapacitet posjećivanja područja
100	Očuvati vodena i močvarna staništa u što prirodnijem stanju, a prema potrebi izvršiti revitalizaciju
101	Osigurati povoljnu količinu vode u vodenim i močvarnim staništima kojima je nužna za opstanak staništa i njihovih značajnih bioloških vrsta
102	Očuvati povoljna fizikalno-kemijska svojstva vode ili ih poboljšati, ukoliko su nepovoljna za opstanak staništa i njihovih značajki bioloških vrsta
103	Održavati povoljni režim voda za očuvanje močvarnih staništa
104	Očuvati povoljni sastav mineralnih i hranjivih tvari u vodi i tlu močvarnih staništa
105	Očuvati raznolikost staništa na vodotocima (neutvrđene obale, sprudovi, brzaci, slapovi i dr.) i povoljnu dinamiku voda (meandriranje, prenošenje i odlaganje nanosa, povremeno prirodno poplavljanje rukavaca i dr)
106	Očuvati povezanost vodnoga toka
107	Očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme
109	Izbjegavati regulaciju vodotoka i promjene vodnog režima vodenih i močvarnih staništa ukoliko to nije neophodno za zaštitu života ljudi i naselja
121	Gospodarenje šumama provoditi sukladno načelima certifikacije šuma
122	Prilikom dovršenoga sijeka većih šumskih površina, gdje god je to moguće i prikladno, ostavljati manje neposječene površine
123	U gospodarenju šumama očuvati u najvećoj mjeri šumske čistine (livade, pašnjaci i dr.) i šumske rubove
138	Očuvati sigovine, živi svijet speleoloških objekata, fosilne, arheološke i druge nalaze
139	Ne mijenjati stanišne uvjete u speleološkim objektima, njihovom nadzemlju i neposrednoj blizini
140	Sanirati izvore onečišćenja koji ugrožavaju nadzemne i podzemne krške vode
141	Sanirati odlagališta otpada na slivnim područjima speleoloških objekata
142	Očuvati povoljne uvjete (tama, vlažnost, prozračnost) i mir (bez posjeta i drugih ljudskih utjecaja) u speleološkim objektima
143	Očuvati povoljne fizikalne i kemijske uvjete, količinu vode i vodni režim ili ih poboljšati ako su nepovoljni

¹ NATURA šifra – stanišni tip zaštićen Direktivom Vijeća 92/43/EEZ o očuvanju prirodnih staništa te divljih životinjskih i biljnih vrsta (Direktiva o staništima) Područja ekološke mreže za koja su ciljevi očuvanja stanišni tipovi i/ili divlje svojte navedene u udogovarajućim propisima Republike Hrvatske, u međunarodnim ugovorima kojih je RH potpisnica, propisima Europske unije i aktima Vijeća Europe, obilježena su oznakom #.

2.2. Prirodna obilježja

2.2.1. Klima

Slunjsko područje obilježava umjerena kontinentalna klima s blagim ljetima i umjereno hladnim zimama, te povoljnim rasporedom oborina. Nadmorska visina je 258 metara. Otvorenost prostora prema sjeveru uvjetuje jači utjecaj kontinentalnih klimatskih osobina.

Srednja godišnja temperatura iznosi oko 10°C. Raspored padalina označava tipično prijelazno klimatsko područje. Prema učestalosti prevladavaju vjetrovi iz sjevernog kvadranta.

2.2.2. Geologija i geomorfologija

Područje toka rijeke Slunjčice pripada plitkom kršu. Stijene su karbonatnog tipa (vapnenci i dolomiti, dolomitizirani vapnenci) i pripadaju grupaciji mezozojskih stijena. Najstarije su stijene iz razdoblja trijasa, nastale prije približno 220 milijuna godina, dok su mlađe iz doba krede, nastale pred oko 80 milijuna godina. Od vapnenaca najviše su zastupljeni mikritni i to biomikriti sa sparitnim žilicama u kojima su pronađeni odlomci školjkaša veličine >2mm te bentosne foraminifere, uglavnom miliolide, na temelju kojih se može zaključiti da su ti vapnenci kredne starosti. Druga skupina vapnenaca su mikriti koji su jače raspucani te se u njima vidi više generacija sparitnih žila, a u nekima su pronađeni i stilolitski šavovi nastali kemijskim otapanjem zrnaca pod tlakom na većim dubinama. Treća grupa analiziranih vapnenaca su pelspariti ili peletni grainstone koji pripadaju u alokemijske vapnence. Među dolomitnim stijenama prevladavaju kasnodijagenetski dolomiti sa subhedralnim – euhedralnim kristalima. Pronađeni su i sitnozrnati dolomitizirani vapnenci u kojima ima ostrakoda.

U najvećem dijelu svoga toka Slunjčica protječe kroz rudistne vapnence, što ima za posljedicu stvaranje kanjonske doline. Preciznije, u dolomitima trijasa i malma dolina rijeka je duboka, ali s relativno blago položenim stranama, dok u donjokrednim vapnencima bliže Slunju poprima gotovo kanjonski karakter s brojnim travertinskim kaskadama. Između dva mosta u području grada Slunja Slunjčica izlazi iz uskog kanjonskog dijela u širu dolinu koja je pretežno dolomitskog karaktera (Trpčić M. i sur., 2009).

Slike 2,3. i 4. Stijenski izdanci, geološke strukture u području ZK Slunjčica

2.2.2.1. Hidrogeološke i speleološke značajke

U području Značajnog krajobraza i užem utjecajnom području evidentirano je ukupno devet špiljskih i jamskih ulaza, od kojih se jedan nalazi na području Broćanca, četiri na području Melnice, jedan u Novom Selu i tri manja objekta u samom Slunju, vrlo blizu korita Slunjčice. Još dva speleološka objekta u interesnom području poznata su speleolozima od ranije - sam izvor Slunjčice te Špilja u Šušnjaru koja se nalazi također u blizini Broćanca. I brojni izvori i ponori manjih dimenzija u zaštićenom području i užem utjecajnom području dokaz su izrazito složenog krškog sustava pukotina i kaverni u podzemlju koji predstavljaju riznice vrijedne podzemne faune, ali ujedno ukazuju na postojanje privilegiranih podzemnih putova vode kojima eventualna onečišćenja i zagađenja mogu brzo dospjeti do korita Slunjčice, Korane i njihovih pritoka te ugrožavati vezana staništa, floru i faunu.

Najveći problemi koji su postavljeni pred sektor zaštite prirode, a ujedno predstavljaju i opasnost za vodoopskrbni sustav na Slunjčici su neadekvatno zbrinjavanje otpadnih voda iz kućanstava putem septičkih jama s propusnim dnom, divlja odlagališta i poljoprivredne površine uz Slunjčicu te prometnica D1 koja dijelom prolazi uz samu granicu značajnog krajobraza i vrlo blizu toka rijeke. Dio postojećeg kanalizacijskog sustava opterećuje i vode Korane u krajnjem sjeverozapadnom dijelu značajnog krajobraza.

Adekvatna zaštita voda Slunjčice svakako podrazumijeva i istraživanje utjecaja iz vezanih ponornih zona u područjima Ličke Jesenice i Rakovice, a otkriveno je i više speleoloških objekata koji bi mogli biti hidrodinamički vezani za tok rijeke. Stoga će se navedena područja uvrstiti u planove zaštite ugroženih riječnih staništa i vrsta.

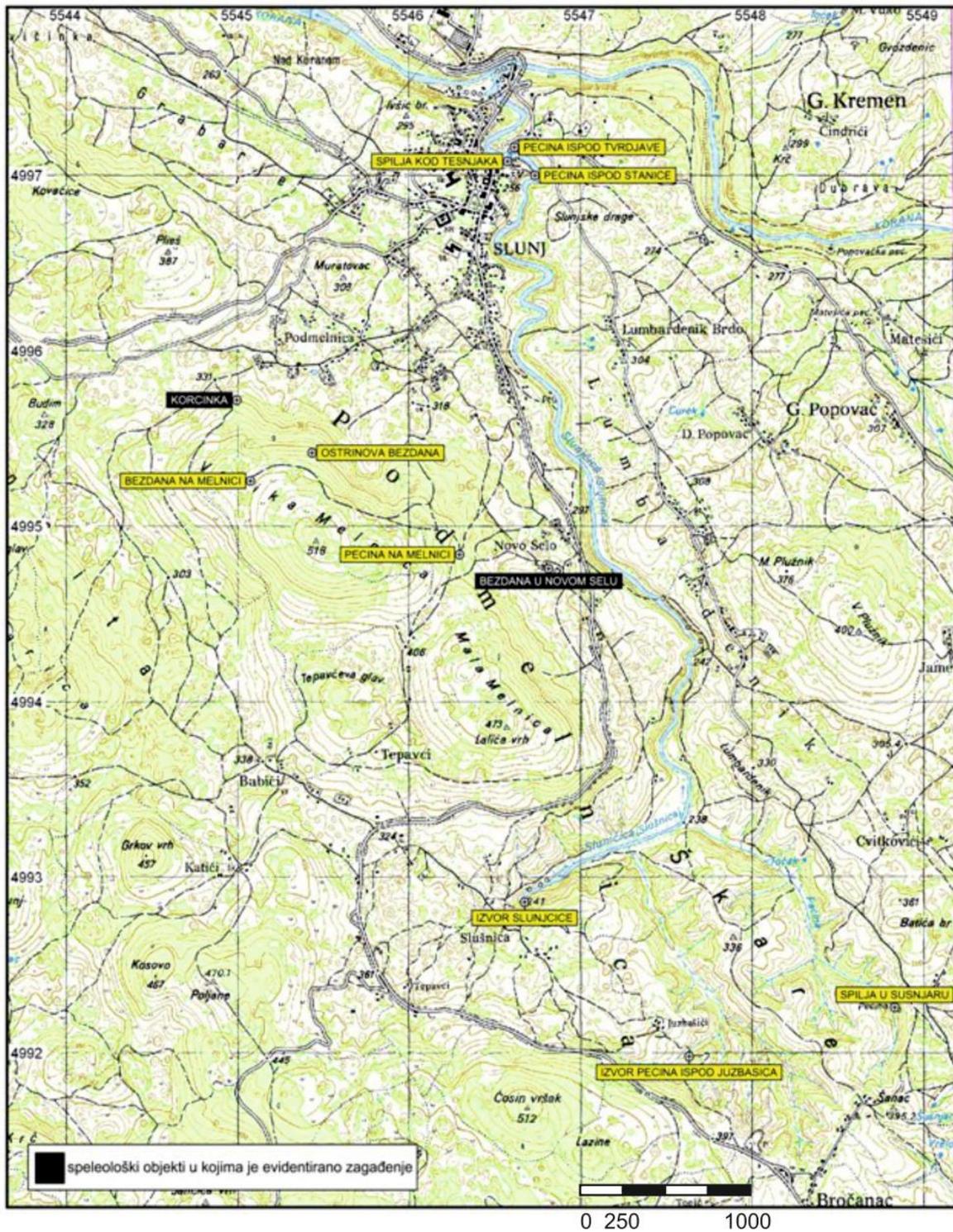
Slike 5. i 6. Izvor i tok Slunjčice

Slika 7. Dio toka Korane Slika

Slika 8. Ulaz Špilje u Šušnjaru

Karta 4: Katastar speleoloških objekata ZK Slunjčica i okolnog utjecajnog područja (stanje 2009.)

2.2.3. Hidrologija

Izvor Slunjčice je jaki krški uzlazni izvor smješten uz rasjedni kontakt nepropusnih gornjotrijaskih dolomita i propusnih donjokrednih vapnenaca i dolomita. Voda je na samom izvoru ujezerena. Kapacitet izvora je vrlo promjenjiv i kreće se od minimalnih 2 m³/s u izrazito sušnom razdoblju do preko 40 m³/s u razdobljima visokih voda.

Slunjčica je zapravo nastavak potoka Lička Jesenica koji ponire kod istoimenog mjesta teče kroz podzemlje oko 14 km i onda ponovo izvire kao Slunjčica kod Slunja.

Od izvora rijeka teče prvi kilometar prema sjeveroistoku, a nakon toga zavija prema sjeveru. Nastavlja istim smjerom teći preko Slunja do Rastoka, nakon čega se ulijeva u rijeku Koranu. Na prvom kilometru toka Slunjčicu prihranjuje nekoliko povremenih tokova s jugoistoka, iz pukotinskih izvora u trijaskim dolomitima, a na samom zavoju u rijeku utječe značajnija pritoka potok Pećina koji čine vode iz izvor špilje u Šušnjaru te brojnih manjih raspršenih izvora. Sjevernije, u području jurskih vapnenaca, također ima nekoliko izvora i vezanih tokova koji mjestimično poniru i teku podzemno te voda ponovno izvire u blizini obale Slunjčice i putem manjih korita dopijeva u rijeku. U Rastokama korito rijeke pregrađuju sedrene barijere preko kojih se stvaraju slapovi.

Rijeka Slunjčica se koristi za vodoopskrbu šireg područja Grada Slunja pa očuvanje krajobraznih vrijednosti i bioraznolikosti nije jedini smisao zaštitnih aktivnosti u području Slunjčice. Naime, istraživanje nultog stanja u okolišu i sve posljedične odluke važni su i za zaštitu vode kao resursa, odnosno ljudskog zdravlja. U funkciji je površinski zahvat na rijeci Slunjčici kapaciteta 50l/s, izveden kilometar uzvodno od Slunja, tj. 5 km nizvodno od izvora i služi za vodoopskrbu grada i okolnih naselja. Postoje planovi za napuštanje toga zahvata, upravo zbog otežane zaštite toka rijeke do vodozahvata uslijed svih postojećih utjecaja. Do uvođenja novog rješenja vodoopskrbe potrebno je ograničiti i eventualno smanjiti opasnost od zagađenja vodonosnika, za što je potrebna suradnja svih relevantnih sektora: upravnog, vodnogospodarskog, sektora zaštite prirode te stručnog i znanstvenog sektora.

Radi zaštite crpilišta „Slunjčica“ utvrđene su tri zone zaštite:

I.zona zaštite – područje toka rijeke Slunjčice od izvorišta do mjesta vodozahvata

II. zona zaštite – područje neposrednog površinskog utjecaja

III. zona zaštite – područje podzemnog utjecaja

I. zona mora biti ograđena i to metalnom ogradom samo na lijevoj obali. Preostale dijelove I. zone do izvorišta potrebno je postupno ograditi prirodnim preprekama uz postavljanje tabli o zabrani pristupa. U I. zoni zaštite smiju se nalaziti samo objekti i uređaji koji služe isključivo za pogon i čuvanje I. zone zaštite.

Zemljište i objekti u neposrednoj zoni vodozahvata moraju biti uređeni. Zabranjena je izgradnja i korištenje objekata koji ne služe za pogon i čuvanje I. zone zaštite. U I. zoni zaštite je zabranjeno bilo kakvo djelovanje koje može nepovoljno utjecati na zdravstvenu ispravnost vode. U I. zoni sanitarne zaštite zabranjene su također sve radnje koje su zabranjene u II. i III. zoni.

Područje neposrednog površinskog utjecaja – II. zona zaštite okružuje I. zonu sa svih strana. Na zapadu i jugu granica zone slijedi liniju prometnice Slunj – Rakovica, na istoku je linija udaljenosti 100 m od lokalne prometnice (Lumbardenik – Broćanac) i na sjeveru 100 m nizvodno od granice vodozahvata. U II. zoni zaštite zabranjena je upotreba kemijskih sredstava za bonifikaciju tla i zaštitu bilja i svih radnji koje bi ugrozile zdravstvenu ispravnost vode za piće ili smanjile izdašnost crpilišta. U II. zoni zaštite zabranjene su također sve aktivnosti koje su zabranjene u III. zoni zaštite.

III. zoni zaštite pripada područje Grada Slunja uzvodno od vodozahvata, te južna područja Karlovačke županije u koje je uključeno područje općine Rakovica i dio općine Saborskog vezanog uz ponornicu Lička Jesenica.

2.2.4. Flora

Travnjaci razvijeni na padinama kanjona nastali su antropogenim utjecajem u prošlosti, a to su travnjaci uspravnog ovsika (sveza *Bromion erecti*) koji se odlikuju velikim bogatstvom vrsta. Od ukupnog broja zabilježenih svojti, 14 svojti je strogo zaštićeno temeljem Zakona o zaštiti prirode (NN 70/05 i 139/08), a od toga su 2 svojte subendemi².

Populacije 7 svojti zabilježenih na Slunjčici smatraju se pred izumiranjem, te su navedene u Crvenoj knjizi vaskularne flore Hrvatske prema kriterijima ugroženosti (CR-kritično ugrožene, EN-ugrožene, VU-osjetljive svojte):

Ugrožene vrste (EN): vršačka sljezolika (*Hibiscus trionum*), pčelina kokica (*Ophrys apifera*)

Osjetljive svojte (VU): plivajuća pirevina (*Glyceria fluitans*), kožasti kaćun (*Orchis coriophora*), trozubi kaćun (*Orchis tridentata*), mali kaćun (*Orchis ustulata*)

Nedovoljno poznate (DD): puzavi celer (*Apium repens*), žabovlatka (*Callitriche cophocarpa*), končasti sit (*Juncus filiformis*).

Na rijeci Slunjčici je stanište puzavog celera (*Apium repens*), vrste vrlo rijetke u Hrvatskoj i navedene na Dodatku II Europske Direktive o staništima koja za tu vrstu zahtjeva određivanje posebnih područja za očuvanje populacija u povoljnom stanju očuvanja (tzv. SAC područja – *Special Area of Conservation*).

Na području ZK Slunjčica evidentirana je 101 različita biljna svojta (Stručna podloga sa smjernicama za upravljanje zaštićenim područjem, Državni zavod za zaštitu prirode, 2008.).

Slika 9. Puzavi celer

Slika 10. Mali kaćun

Slika 11. Trozubi kaćun

²SUBENDEMI – svojte koje imaju centar rasprostranjenosti u jednoj ili nekoliko zemalja s kojima Hrvatska neposredno graniči, a jednim svojim dijelom dolaze i u Hrvatskoj.

Glavni tipovi šuma kanjona Slunjčice i šireg područja su mješovite hrastovo-grabove šume. Neutrofilne hrastovo-grabove šume predstavljaju široko rasprostranjenu klimazonalnu vegetaciju (vegetacija koja se razvija pod utjecajem opće klime nekog područja) nižeg kontinentalnog područja. Razvijaju se van dohvata visokih podzemnih voda, na brdskim terenima sa neutrofilnom reakcijom tla. Iznad hrastovo-grabovih šuma, na nešto višim nadmorskim visinama u brdskom pojasu razvijene su neutrofilne brdske bukove šume. Mješovite hrastovo-grabove i čiste grabove šume zastupljene su u Značajnom krajobraz sa 8,6%, a mezofilne i neutrofilne čiste bukove šume sa 33,8%.

2.2.5. Fauna

2.2.5.1. Sisavci

Dosadašnja inventarizacija faune područja ZK Slunjčica potvrđuje stalno ili povremeno prisustvo niza ugroženih i zaštićenih vrsta. Od ugroženih vrsta sisavaca, nalazimo najveći broj šišmiša, od čega je tri vrste **ugroženo (EN)**, dvije **osjetljivo (VU)**, jedna vrsta šišmiša, te vidra (*Lutra lutra*) su **nedovoljno poznate (DD)**, a devet vrsta šišmiša i jedna vrsta vjeverica (*Scirus vulgaris*) su **gotovo ugrožene (NT)**.

Razlozi ugroženosti najvećeg broja sisavaca je gubitak staništa.

Popis ugroženih vrsta sisavaca nalazi se u prilogu.

Slika 12. Dugonogi šišmiš

Slika 13. Vidra

2.2.5.2. Ribe

Od rizičnih vrsta slatkovodnih riba u Slunjčici se izdvajaju potočna pastrva (*Salmo trutta*), obični lipljen (*Thymallus thymallus*), bolen (*Aspius aspius*) i nosara (*Vimba vimba*).

Popis ugroženih vrsta riba nalazi se u prilogu.

Slika 14. Potočna pastrva

Slika 15. Lipljan

2.2.5.3. Vodozemci i gmazovi

Od ugroženih vrsta gmazova, navedenih u Crvenoj knjizi, na području Slunjčice obitava ribarica (*Natrix tessellata*), strogo zaštićena u kategoriji nedovoljno poznatih vrsta te od vodozemaca gatalinka (*Hyla arborea*), zaštićena kao niskorizična vrsta.

Popis ugroženih vrsta vodozemaca i gmazova nalazi se u prilogu.

Slika 16. Ribarica

Slika 17. Gatalinka

2.2.5.4. Leptiri

U zaštićenom području utvrđeno je sedam vrsta danjih leptira, među kojima su tri niskorizične vrste: crni apolon (*Parnassius mnemosyne*), žednjakov plavac (*Scolitantides orion*) i uskršnji leptir (*Zerynthia polyxena*). Četiri vrste smještene su u kategoriju nedovoljno poznatih vrsta: močvarna riđa (*Euphydryas aurinia*), mala svibanjska riđa (*Euphydryas maturna*), Grudnov šumski bijelac (*Leptidea morsei major*), Niklerova riđa (*Melicta aurelia*).

Popis ugroženih vrsta leptira nalazi se u prilogu.

2.2.5.5. Ptice

Tijekom proljeća 2008. godine, na istraživanom području su zabilježene 42 vrste ptica, što zajedno sa dvije vrste čiji su primjerci pohranjeni u zbirci Hrvatskog prirodoslovnog muzeja u Zagrebu, čini 44 vrste. Od toga se 41 vrsta gnijezdi, dvije vrste zabilježene na temelju podataka iz zbirke HPM-a su zimovalice, a jedna vrsta (siva čaplja) je skitalica i ne gnijezdi se u istraživanom području.

Od toga je 14 navedeno u Crvenoj knjizi ptica RH.

Od ugroženih vrsta ptica ovdje nalazimo:

dvije vrste **osjetljivih (VU)**: sivi sokol (*Falco peregrinus*), škanjac osaš (*Pernis apivorus*)

dvije vrste **nedovoljno poznatih (DD)**: golub dupljaš (*Columba oenas*), šumska šljuka (*Scolopax rusticola*)

dvije vrste **gotovo ugroženih (NT)**: vodomar (*Alcedo atthis*), mala muharica (*Ficedula parva*),

šest vrsta **najmanje zabrinjavajućih (LC)**: sirijski djetlić (*Dendrocopos syriacus*), bjelovrata muharica (*Ficedula albicollis*), sivi svračak (*Lanius minor*), ševa krunica (*Lullula arborea*), siva žuna (*Picus canus*), jastrebača (*Strix uralensis*).

Od 44 vrste zabilježene na području Slunjčice, prema Pravilniku o proglašavanju divljih svojti zaštićenim i strogo zaštićenim (NN 07/06) samo 4 vrste: riječni galeb, poljski vrabac, čvorak i šojka nisu zaštićene, dok je 30 vrsta strogo zaštićeno, a 10 zaštićeno.

Ugroženost vrsta na nacionalnom nivou određena je prema Radović i sur. (2003). Među vrstama zabilježenim u dolini rijeke Slunjčice zastupljene su samo dvije najniže kategorije osjetljivosti vrsta:

Niskorizične (NT) su vrste koje ne ispunjavaju kriterije za ugrožene vrste, ali su tome blizu ili se očekuje da će u bliskoj budućnosti postati ugrožene.

Najmanje zabrinjavajuće (LC) su vrste koje ne zadovoljavaju niti kriterije za niskorizične. Njima pripadaju široko rasprostranjene i brojne vrste koje u nekim manjim dijelovima areala pokazuju pad brojnosti ili smanjenje areala.

U značajnom krajobrazu Slunjčica zabilježeno je ukupno 28 vrsta ptica. Prevladavaju ptice šumskih staništa i vrste koje naseljavaju rubove šuma. Od ptica vezanih uz vodena staništa zabilježen je vodenkos i obje vrste pastirica.

Slika 18. Vodenkos

Slika 19. Gorska pastirica

Slika 20. Bijela pastirica

Slika 21. Mrka crvenrepka

Najzastupljenija vrsta je crnokapa grmuša, iza koje slijede kos, drozd cikelj, zviždak, velika sjenica i zeba. Među njima je većina vrsta (osim velike sjenice i zebe), ovisna o bogato razvijenom sloju grmlja u šumama. O sloju grmlja su također ovisni slavuj i siva grmuša.

S ciljem utvrđivanja stvarnog broja vrsta koje obitavaju na području ZK Slunjčica potrebno je provesti sustavnu inventarizaciju, koja će predstavljati temelj za aktivnosti monitoringa u svrhu održivog upravljanja područjem.

Popis ugroženih vrsta ptica nalazi se u prilogu.

2.2.6. Staništa i ekosustavi

Kroz projekt *Kartiranje staništa Hrvatske* (OIKON d.o.o., 2004.) na širem području Slunjčice kartirano je 10 stanišnih tipova, koji su sukladno *Nacionalnoj klasifikaciji staništa* (Ministarstvo kulture, 2004.) razvrstani u nekoliko glavnih skupina (Tablica 12.). U sklopu spomenutog projekta na području Slunjčice u obliku linijskih staništa iskartirani su tokovi rijeka Slunjčice i Korane kao 2 zasebna stanišna tipa na

nižim razinama NKS-a (Tablica 13.). Osim staništa kartiranih ovim projektom, na području ZK Slunjčica dodatno je zabilježeno i nekoliko drugih stanišnih tipova.

Od ukupno 18 poznatih stanišnih tipova, osam je ugroženo na europskoj razini i zaštićeno Direktivom o staništima, odnosno u Hrvatskoj *Pravilnikom o vrstama stanišnih tipova, karti staništa, ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima te o mjerama za očuvanje stanišnih tipova*.

2.2.6.1. Sukcesija travnjačkih zajednica

Budući da ZK Slunjčica ima zastupljena travnjačka staništa nastala antropogenim utjecajem, koji se odlikuju velikim brojem biljnih vrsta (osobito iz por. kaćuna) neophodno je njihovo očuvanje. S aspekta zaštite prirode najzanimljiviji su travnjaci uspravnog ovsika (sveza *Bromion erecti*) koji su razvijeni na plitkom tlu povrh karbonatne podloge koja na mjestima izbija do same površine. Te se livade razvijaju od brežuljkastog do gorskog pojasa na blažim ili strmijim obroncima, a odlikuje ih veliko bogatstvo biljnih vrsta, posebno različitih vrsta kaćuna (porodica *Orchidaceae*) koji su svi strogo zaštićeni temeljem Zakona o zaštiti prirode. Riječ je o tipu staništa koji je zaštićen Direktivom o staništima i to kao prioritetan za zaštitu: suhi kontinentalni travnjaci *Festuco-Brometalia*. U prošlosti su se dotične livade održavale košnjom jedanput godišnje (ljeti), što je osiguravalo i njihov opstanak. Napuštanjem tih aktivnosti dolazi do zaraštavanja površina uslijed prirodne vegetacijske sukcesije.

Slika 22. Sukcesija travnjačkih površina

Tablica 12: Stanišni tipovi na području ZK Slunjčica

NKS kod	NKS tip staništa	Površina (ha)	Površina (%)
A.	Površinske kopnene vode i močvarna staništa		
A.2.3.	Stalni vodotoci	4,55	3,1
C.	Travnjaci, cretovi i visoke zeleni		
C.3.3.	Subatlantski mezofilni travnjaci i brdske livade na karbonatnim tlima	29,38	19,9
E.	Šume		
E.3.1.	Mješovite hrastovo-grabove i čiste grabove šume	12,78	8,6
E.4.5.	Mezofilne i neutrofilne čiste bukove šume	49,97	33,8
I.	Kultivirane nešumske površine i staništa s korovnom i ruderalnom vegetacijom		
I.2.1.	Mozaici kultiviranih površina	29,32	19,8
I.8.1.	Javne neproizvodne kultivirane zelene površine	10,10	6,8
J.	Izgrađena i industrijska staništa		
J.1.1.	Aktivna seoska područja	9,17	6,2
J.1.1./J.1.3.	Aktivna seoska područja/Urbanizirana seoska područja	1,73	1,2
J.2.3.	Ostale urbane podršine	0,88	0,6
	UKUPNO	147,88	100,0

Tablica 13: Linijski kartirani te drugi zabilježeni nekartirani stanišni tipovi na području Slunjčice

NKS kod	NKS tip staništa
A.	Površinske kopnene vode i močvarna staništa
A.2.1.	Izvori
A.2.3.2.1.	Gornji tokovi sporih vodotokova
A.2.3.2.2.	Srednji i donji tokovi sporih vodotokova
A.2.5.	Vodopadi
A.3.3.2.	Zakorijenjene submerzne zajednice voda i tekućica
A.3.5.	Sedrotvorne riječen zajednice
A.3.6.	Sedrotvorne vegetacija na slapovima
B.	Neobrasle i slabo obrasle kopnene površine
B.1.2.1.1.	Zajednica gospinog vlaska
H.	Podzemlje
H.1.	Kraške špilje i jame

Slunjčica protječe kroz područje tzv. „zelenog krša“. Sloj tla koji se nalazi povrh karbonatne podloge omogućio je razvoj šumske vegetacije koja obrašta obale kanjona Slunjčice, te izostaje fenomen golog krša karakterističnog za dinarsko područje.

Budući je krš propustan za vodu, uz obale Slunjčice ne razvijaju se poplavne šume niti vegetacija uvjetovana poplavnim ili visokim podzemnim vodama. Elementi **močvarne vegetacije** pojavljuju se tek mjestimično na dijelovima toka gdje je usporen tok vode i povećana sedimentacija.

Glavni tipovi **šuma** kanjona Slunjčice i širega područja su mješovito hrastovo-grabove šume. Neutrofilne hrastovo-grabove šume predstavljaju široko rasprostranjenu klimazonalnu vegetaciju (vegetacija koja se razvija pod utjecajem opće klime nekog područja) nižeg kontinentalnog područja. Razvijaju se van dohvata visokih podzemnih voda, na brdskim terenima sa neutralnom reakcijom tla. Iznad hrastovo-grabovih šuma, na nešto višim nadmorskim visinama u brdskom pojasu razvijene su neutrofilne brdske bukove šume. Ova također klimazonalna vegetacija razvijena je na nešto ravnijem terenu, na različitim ekspozicijama, ali ne na suviše strmim padinama.

Travnjačke površine koje danas nalazimo na relativno velikim površinama duž Slunjčice nastale su antropogenim djelovanjem u prošlosti. Sa aspekta zaštite prirode najzanimljiviji su travnjaci uspravnog ovsika (sveza *Bromion erecti*) koji su razvijeni na plitkom tlu povrh karbonatne podloge koja na mjestima izbija do same površine. Ove livade razvijaju se od brežuljkastog do gorskog pojasa na blažim ili strmijim obroncima, a odlikuje ih veliko bogatstvo biljnih vrsta, posebno različitih vrsta kaćuna (porodica *Orchidaceae*) koji su svi strogo zaštićeni temeljem Zakon o zaštiti prirode. Ove livade su se u prošlosti održavale košnjom jedanput godišnje (ljeti), što je osiguravalo i njihov opstanak. Ovaj tip staništa zaštićen je Direktivom o staništima i to kao prioritetan za zaštitu: suhi kontinentalni travnjaci *Festuco-Brometalia*.

Sedrotvorna vegetacija na slapovima je stanišni tip koji je vrlo dobro razvijen u Slunjčici, a zaštićen je Pravilnikom o staništima. Sedrene barijere posebno su lijepo razvijene u donjem toku rijeke kod utoka u Koranu. Sedrene barijere su organogenog podrijetla te u njihovu stvaranju važnu ulogu imaju različite sedrotvorne alge i mahovine koje u svojim organima talože vapnenac iz vode, stvarajući sedru. Sedra se postepeno taloži u sve debljem sloju, oblikujući veće ili manje barijere. Ova staništa ugrožena su zbog vegetacijske sukcesije uslijed koje drvenaste vrste obraštaju samu barijeru i mogu je razoriti svojim korijenjem. Na barijere negativno djeluje i promjena vodnog režima, odnosno nedostatan protok vode koji uzrokuje uginanje sedrotvornih organizama te mogućnost urušavanja barijera.

Uz izvor Slunjčice vezana su i **podzemna staništa**, posebice vodena, budući da ovdje izvire podzemna rijeka koja je nastavak Ličke Jesenice.

Podzemna i nadzemna (krška) staništa ZK Slunjčice pripadaju plitkom kršu. Stijene su karbonatnog tipa i pripadaju grupaciji mezozojskih stijena. Istraživanjima je utvrđeno 9 špiljskih i jamskih ulaza od kojih se jedan nalazi na području Broćanca, četiri na području Melnice, jedan u Novom Selu i tri manja objekta u samom Slunju, vrlo blizu korita Slunjčice. Još dva speleološka objekta u interesnom području poznata su speleolozima od ranije – sam izvor Slunjčice te Špilja u Šušnjaru koja se nalazi u blizini Broćanca (Trpčić, M. i sur., 2009).

Slika 23. Krška staništa

2.2.7. Ekološki procesi i odnosi

Slunjčica sa svojim kratkim tokom pokazuje tipične krške pojave. Stvaranje kanjona Slunjčice je erozivnog karaktera, ali u samom vodotoku su se pojavili i taložni fenomeni u obliku sedrenih barijera. Sedrene tvorevine su različito formirane, ali uglavnom su mlađeg postanka. U nastavku kanjon prelazi u dolomitno područje i naglo se proširuje, što je izazvalo jače prozračivanje vode i intenzivnije taloženje sedrenih naslaga. Na taj način, na ušću Slunjčice u Koranu nastaju brojni slapovi visine 20 – 30 metara. Dok voda protiče kroz kompaktne slojeve vapnenca, ona otapa vapnenac i stvara duboke kanjonske doline. Također, protjecanjem tekućice kroz dolomitnu podlogu, ona razara, drobi i odnosi rastrošni materijal pa se formiraju široke doline (Matoničkin I. i sur., 1976). Kako se pojavila šira riječna dolina, izmjenile su se i hidrološke prilike. Riječni vodotok ulazeći u prošireno područje naglo je ubrzao, a voda se rastočila pri čemu se pojačalo njezino prozračivanje.

2.2.7.1. Osedranje

Sedrene barijere, tipične za ovu kršku rijeku, rezultat su stvaranja organogenih vapnenačkih naslaga. Osedranje je izrazito složen proces u kojem sudjeluju mnogobrojni fizičko-kemijski i biotički čimbenici. To su uglavnom mahovine, alge, bakterije i fizičko-kemijski procesi taloženja kalcita. Čestice vapnenca izlučuju se intenzivnije što je veća površina vode u kontaktu s atmosferom (jače raspršivanje), a to se događa na mjestima rasprskavanja i prozračivanja vode. Pored ovih čimbenika, temperaturni uvjeti su također čimbenik koji određuje smjer procesa osedranja. Uglavnom je temperatura vode viša od temperature granice taloženja što je povoljnije za stvaranje sedre. Osedranje je spor proces i obično se javlja u onim dijelovima rijeke gdje je vrlo intenzivno rasprskavanje i prozračivanje vode. Za stvaranje sedrenih barijera potrebni su i biotički čimbenici kao prisutnost mahovina, algi i bakterija. Bez tih organizama, u uvjetima jakog rasprskavanja, prozračivanja i strujanja vode izlučene čestice ne bi se mogle zadržati na ovim mjestima gdje se izlučuju iz vode, već bi ih sa sobom odnijela vodena struja sve do mjesta gdje bi se mogle zadržati sedimentacijom. Osim rasprskavanja, brzine strujanja vode koja je optimalna 1-2 m/s, temperature, alkaliteta i prisutnosti mikrofitne i makrofitne vegetacije, na osedranje djeluje i intenzitet svjetlosti. Kod mlađih sedrenih tvorevina koje su izložene svjetlosti obično se razvija heliofilna vegetacija koja ima rahlo busenje. Također se takve tvorevine javljaju bliže izvoru, te u gornjem dijelu toka, gdje su nepovoljne temperaturne prilike, pa se zbog toga sporije izrađuju sedrene tvorevine. Kod starih sedrenih barijera koje su najrazvijeniji oblici sedrenih naslaga, dijelovi su obrasli višom vegetacijom koja zasjenjuje staništa sedrotvorne vegetacije. Tu se razvija samo sedrotvorna vegetacija sjene s gustim busenovima, i to u povoljnim temperaturnim prilikama. To je razlog zašto su sedrene barijere razvijenije u donjim tokovima, pa je onda rast sedrotvornih naslaga intenzivniji.

Slika 24. Sedrene barijere na slapovima

2.3. Kulturna obilježja

2.3.1. Povijesni značaj područja

Najstarija prošlost prastanovnika ovoga prostora (Slunj s okolicom) nedovoljno je istražena. Prema podacima iz narodne predaje je poznato da je kod Slunja nađeno rimskog novca, te je rimski vođa Germanik napao japudski grad Splaunum ili Splonum. Možemo to dovesti u vezu s činjenicom da je poznati rimski put vodio u neposrednoj blizini Slunja tj. od Pokuplja preko Topuskog, Slunja, Bihaća dolinom Une prema srednjem Jadranu.

U vrijeme hrvatskih vladara to je bila najbliža veza između Panonske i Jadranske (Dalmatinske) Hrvatske.

Grad Slunj se spominje od doba ranog feudalizma (12. stoljeće) kao feudalna utvrda koju je kralj Bela III darovao krčkim knezovima (1139. g.), kasnijim Frankopanima.

Kasnija povijest cijelog ovog prostora obilježena je ratovima i obranama od Turaka, pa možemo govoriti o permanentnoj obrani, a to znači i da se ovdje razvio i specifičan način života („vječni vojnici“), a time i posebna (specifična) kultura življenja. Tada je to bilo izuzetno važno područje koje je imalo i puno širu, rekli bismo europsku, stratešku važnost za obranu od prodora Turaka dublje u Europu.

Neko vrijeme (15. stoljeće) utvrda Slunj bila je prodana Zrinskim, ali je ponovo i najduže bila vlasništvo loze Frankopana od kojih je poznat i Juraj koji je sudjelovao na Cetinskom saboru 1527. godine, od kada zapravo i počinje novo vojno, političko i društveno ustrojenje hrvatske Vojne krajine, kao brane protiv daljnjeg turskog osvajanja. Kao takova Vojna krajina ostala je tri i pol stoljeća, sve do sjedinjenja s građanskom Hrvatskom (1881. g.).

Od slunjskih Frankopana još je poznatiji knez i ban Franjo Frankopan Slunjski (1536-1572), koji je s uspjehom branio ovaj prostor, te je 1567. bio imenovan uz zagrebačkog biskupa Jurja Draškovića hrvatsko-slavonskim banom.

Upravo ta činjenica može danas biti temelj prepoznatljivog identiteta kulture ovog prostora, a time i polaznica turizma u užem i širem smislu.

Slika 25. Napoleonov magazin

2.3.2. Kulturna baština, nepokretna i pokretna

Kako je već spomenuto, način življenja („vječni vojnici“) je nužno utjecao na kulturu življenja, a time i na kulturnu baštinu, kako nepokretnu, tako i pokretnu, pa možemo krenuti prije svega od samog stanovanja. Upravo obramgeni karakter ovoga cijelog prostora nametnuo je i formu građenja seoskih gospodarstava, (na čelu kuća, bočno ograđeno dvorište tzv. „dvor“ i otraga staja). Tako se formirala jedna kompaktna cjelina, koju je bilo na taj način najlakše braniti. Svi otvori (prozori, vrata), rađeni su u najmanjim mogućim dimenzijama kako bi bilo što teže kroz njih upadati u unutrašnjost prostorija. Najznačajniji objekti na samoj rijeci Slunjčici su svakako mlinice, tzv. MLINOVI ŽLIČARI. U području Rastoka nekad ih je bilo dvadesetak, dok ih danas rade samo tri, a uzvodno u području naselja Lumbardenik osposobljen je i mlin gosp. Željka Požege. Ovo su ujedno i najvredniji objekti, (uz stambene kuće u tradicionalnom stilu gradnje, na rijeci Slunjčici i u Rastokama). Svakako treba spomenuti i tzv. KOŠEVE (Holjevac, Moćan), neka vrsta preteće stroju za pranje rublja, zatim tzv. STUPE (drvene naprave za „stupanje“, tj obradu konoplje). Sve ove aktivnosti (mlinarenje, stupanje konoplji, pranje biljaca, deta i tradicionalnih tepiha, koje su žene u zimskim mjesecima same tkale) vezano je uz protočnu vodu rijeke Slunjčice i Korane, te pedstavljaju vrlo prepoznatljivu tradiciu ovog lokaliteta. Svakako treba spomenuti i specifične čamce tzv. „LAĐE“, koje su služile za ribarenje na spomenutim rijekama, ali isto tako kao pomagalo prilikom čišćenja slapišta. Na ovoj osnovici može i treba biti afirmirana daljnja turistička, edukativna i povijesna vrijednost ovog prostora.

Slika 26. Crkva Presvetog trojstva

2.3.3. Tradicionalne pučke djelatnosti i običaji (etnologija, etnografija, antropologija)

Od tradicionalnih pučkih djelatnosti trebalo bi spomenuti slijedeće:

a) specifičnu obradu zemlje, obzirom na brdski prostor i dosta kamenjara (oranje, brananje, koptanje) što se izvodilo specifičnim drvenim i okovanim alatima, koje su vukle konjske ili volovske zaprege. Ljudska radna snaga, tamo gdje obrada nije bila moguća volovskom ili konjskom zapregom, a takovog prostora je bilo relativno puno, obavljala je to koptanjem, pa se razvilo i tzv. „nadničarenje“ (rad za nadnicu-dnevnicu).

b) spremanje ogrijevnog materijala (drva) za zimski period, vršeno je na vrlo specifičan način. Naime žene su odlazile u šumu i skupljale suhe grane i radile tzv. „PRTOVE“, te ih umotane u za to namjenjene tkanine, na leđima nosile kućama. Drva se u principu nisu posebno spremala za zimu, već se u zimskom periodu (kad drvo sadrži minimum tekućine u sebi), povremeno odlazilo u šumu i sjekirom tzv. „NADŽAK“, usjekao pokoji tanji komad drveta i kod kuće cijepao i sušio na zidanim pećima koje su ujedno služile za grijanje, kuhanje i pečenje kruha.

c) djelatnost tkanja tepiha, platna od konoplje i lana tzv. „DRMA“, koja je služila za šivanje košulja, podsuknji i dječijih odjevnih predmeta.

d) pletenje („štrikanje“) čarapa, rukavica i kapa od vune koja je prethodno pripremljena posebnom tehnologijom pranja u rijeci Korani, zatim češljanja i pređenja.

e) „PERUŠANJE KUKURUZA“, koje se obavljalo u jesen, a radili su i žene i muškarci. Radilo se naime o skidanju pera kukuruzovine s klipova, i odnošenja u kukuruzane tj. posebno izgrađene objećiće pletene od „PRUČA“ tj. šiba lijeske, a imali su posebnu prozraku da bi se kukuruz mogao kvalitetno osušiti.

f) „ČIJANJE PERJA“, su izvodile isključivo žene. Rad se sastojao u pripremi perja (najčešće ili isključivo perje gusaka) za jastuke, pokrivače i sl.

Način života, kultura, podneblje kao takovo, kršćanska tradicija, uvjetovalo je i specifičan način odjevanja i izgleda muškaraca, žena, djece, pa i staraca.

U antropološkom smislu ovo je isto tako vrlo interesantan i specifičan prostor. Naime pred prvim udarima Turaka, stanovništvo ovog prostora se toliko smanjilo (17. stoljeće), da su ga u jednom trenutku zvali „pusta zemlja“. Tada je ponovo naseljeno iz raznih krajeva (najčešće južna Hrvatska, Dalmacija i Hercegovina, ali i područje Generalskog Stola i dr.).

To je svakako utjecalo na bogatstvo običaja, jezika i drugih antropoloških karakteristika, pa tako još i danas imamo po pojedinim selima značajne razlike po običajima, odjevanju, dijalektu itd.

Potrebno je raditi na tome da se napravi i zavičajni muzej ovog prostora, gdje bi bilo moguće skupiti i izložiti predmete, nošnje i sve ono što svjedoči o vrlo specifičnom načinu života i antropologiji općenito na ovim prostorima.

2.3.4. Prethodni sustavi upravljanja i namjena zemljišta

Na prostoru ZK Slunjčica razvijale su se dvije posebne cjeline s obzirom na upravljanje i namjenu zemljišta, a to su Rastoke s dijelom rijeke Korane (cca 1 km) i ostali tok rijeke Slunjčice s izvorištem.

U Rastokama je već prije bila razvijena djelatnost mlinarenja, dok je ova ista djelatnost na drugom dijelu ovog lokaliteta kombinirana s ratarstvom i stočarstvom, pa je i povijest gospodarenja zemljištem različita.

Ostali tok Slunjčice je zemljište u privatnom vlasništvu i radi se o manjim seoskim gospodarstvima koja su od ove zemlje i osiguravali, zapravo dosta skromnu, egzistenciju.

2.4. Društveno-gospodarski kontekst

2.4.1. Lokalno stanovništvo

Značajni krajobraz Slunjčica nalazi se unutar administrativnih granica Grada Slunja koji se nalazi u sastavu Karlovačke županije i zauzima površinu od 392,54 km². Obuhvaća ukupno 67 naselja na području kojih živi 6.096 stanovnika. Prosječna gustoća naseljenosti je vrlo mala, samo 15,52 stanovnika po km². Od ukupnog broja stanovnika 49,8 % je ženske populacije, a 50,2 % muške.

Kao jedinica lokalne samouprave Grad Slunj je ustrojen 1993. godine podjelom prijašnje Općine Slunj na tri nove teritorijalne cjeline: Grad Slunj, Općinu Cetingrad i općinu Rakovicu.

Grad Slunj danas predstavlja urbano središte jugoistočnog dijela Karlovačke županije s većim brojem središnjih funkcija, te mu stoga usko gravitiraju područja susjednih općina Cetingrada i Rakovice. Po veličini teritorija je na 2. mjestu, a zauzima 10 % njene površine.

Prostor Grada Slunja ima najviše obilježja klasičnog dinarskog karaktera. Reljef je izrazitih krških karakteristika, a na području Grada se nalaze tri veće rijeke: Slunjčica, Korana i Mrežnica, koje imaju karakteristike krških rijeka. Zbog krških svojstava na istom području nalazi se i veliki broj manjih rječica, izvora i potoka.

Kroz povijest je ovo područje predstavljalo važno vojno- obrambeno središte, a danas se nalazi na izrazito značajnom prometnom položaju zbog kojeg je izražen tranzitno prometni karakter područja. Kroz naselje prolazi državna cesta D-1 (Zagreb- Split), koja predstavlja važan prometni pravac.

Lokalno stanovništvo svoje mogućnosti razvoja vidi kroz gospodarstvo, poljoprivredu i turizam.

Danas je na području Grada Slunja evidentirano oko 100 različitih obrta i 50 trgovačkih društava, koji se bave pretežno uslužnom djelatnošću, a najviše ih je iz područja ugostiteljstva i trgovine, dok je proizvodna djelatnost zastupljena u manjoj mjeri.

2.4.2. Ostali korisnici prostora

Korisnici prostora ZK Slunjčica su svi pojedinci i organizacije koje tamo obavljaju svoje djelatnosti, borave, rekreiraju se ili na bilo koji drugi način koriste područje Značajnog krajobraza.

Korisnici prostora koji ujedno u suradnji s Javnom ustanovom koordiniraju upravljanje zaštićenim područjem su Hrvatske vode, Grad Slunj, Ministarstvo kulture Konzervatorski odjel u Karlovcu i Hrvatske šume.

Područje ZK Slunjčica bogata je raznom divljači, a najčešće su to srne, divlje svinje, zečevi, trčke i divlje patke. Na području Značajnog krajobraza aktivno djeluju dva lovačka društva: LD „Korana“ Slunj i LD „Trčka“ Cvitović.

Javna ustanova prepoznaje vrijednost suradnje sa svim dionicima Značajnog krajobraza, te se s njima trudi uspostaviti konstruktivne odnose.

U sklopu izrade Plana upravljanja provedene su brojne radionice sa svim dionicima i korisnicima prostora, te sektorski sastanci, na kojima su dionici izrazili svoja mišljenja i viđenja ovog područja, te potencijale i mogućnost razvoja i očuvanja Značajnog krajobraza, što je uvršteno u ovaj Plan upravljanja.

2.4.3. Sadašnja namjena zemljišta

Na području Značajnog krajobraza Slunjčica najzastupljenija su pretežno poljodjelska zemljišta s većim područjima prirodne vegetacije sa 41 % udijela.

Predjeli šikara pružaju dom i utočište mnogim vrstama faune, primjerice pticama koje u njima smještaju svoja gnijezda.

Pošto najveći postotak površine zauzimaju poljodjelska zemljišta Grad Slunj svoj gospodarski razvoj vidi i kroz daljnji razvoj poljoprivrede. Ruralna područja su godinama stagnirala u svom razvoju čemu je pridonijela devastacija u ratnom razdoblju, zbog čega je razvoju poljoprivrede potreban poticaj. Grad Slunj podupire aktivnosti vezane uz razvoj poljoprivredne proizvodnje.

2.4.4. Posjećivanje i rekreacija

Značajni krajobraz Slunjčica obiluje ljepotama krajolika i čistom netaknutom prirodom što pruža brojne mogućnosti odmora i raznih turističkih aktivnosti. Oduvijek su ljepote ovog kraja privlačile pozornost putnika i posjetitelja.

Rijeke Slunjčica i Korana pružaju brojne mogućnosti odmora i rekreacije, kao što su kupanje i ribolov. Slunjčica je bogata potočnom pastrvom, a Korana, Mrežnica i Glina i ostalom bijelom ribom. Rijeke na najljepši način dočaravaju harmoniju i bogatstvo prirode te su vrlo privlačne ribolovcima. Rijekama ovog Značajnog krajobraza gospodari Športsko ribolovno društvo „Slunjčica“.

Posebna znamenitost Značajnog krajobraza je vodeničarsko naselje Rastoke, koje je zbog svoje prirodne, etnografske i arhitektonske vrijednosti, prema Zakonu o zaštiti kulturnih dobara svrstano pod posebnu zaštitu kao povijesno-ruralna cjelina.

Javna ustanova nastoji javnosti, naročito djeci omogućiti sudjelovanje u konkretnim aktivnostima kao što su upoznavanje fenomena krša uz posjet spelološkim objektima, upoznavanje živog svijeta kopnenih voda, rijetkih i ugroženih biljnih vrsta vlažnih travnjaka.

Stručnim vođenjem, školama u prirodi i predavanjima nastoji se upoznati javnost s prirodnim vrijednostima ZK Slunjčica, mogućnostima gospodarenja u zaštićenom području, zakonima i pravilnicima o zaštiti prirode, s ciljem usklađivanja potreba čovjeka i prirode. Jedan od ciljeva je i razviti aktivnosti vezane za istraživačku stanicu koja bi svim posjetiteljima, a prvenstveno djeci pružila mogućnosti da upoznaju prirodne vrijednosti ZK Slunjčica kroz stručno edukativni program Javne ustanove.

2.4.5. Edukacijski sadržaji

2.4.5.1. Interpretativne ploče

Na području ZK Slunjčica postavljeno je 5 interpretativnih ploča:

- Ploča na ulazu u Rastoke, a sadrži osnovne podatke i upute o ponašanju,
- Ploča uz most Sv. Ivana, sadrži zanimljivosti vezane uz Rastoke, vodenice i sedrene barijere,
- Ploča kod istraživačke stanice, sadrži floru i faunu ZK Slunjčica,
- Ploča kod izvora Slunjčice, sadrži hidrogeologiju i presjek jezera,
- Ploča iznad izvora Slunjčice na ulazu u ZK, a sadrži opće podatke o ZK Slunjčica.

Postavila ih je Javna ustanova „Natura Viva“ u okviru nekoliko provedenih projekta u razdoblju od 2007. – 2009. godine.

2.4.5.2. Škole u prirodi

Tijekom provedbe projekta „Akcijski plan zaštite ugroženih staništa u području ekološke mreže Slunjčica“, a s ciljem edukacije organizirane su i provedene brojne radionice i škole u prirodi za učenike osnovnih i srednjih škola na području Slunja, te za ostalo zainteresirano stanovništvo. Polaznici radionica i škola u prirodi upoznati su sa osnovnim karakteristikama područja te sa istraživanjima krša u ZK Slunjčica, a svladali su i osnove rukovanja prijenosnim uređajima za analizu voda i osnove implementacije očitanih vrijednosti.

U okviru projekta tiskani su i edukativni materijali: brošura o ZK Slunjčica i brošura o svim zaštićenim područjima, te 2 filma koji su prezentirani javnosti.

Tijekom 2011. godine pokrenut je edukativno-istraživački projekt čiji je nositelj SPELEOLOŠKI KLUB „OZREN LUKIĆ“ (SKOL), a suradnici su speleološki klub „Ursus spelaeus“ i spelološki odsjek PD Dubovac iz Karlovca. Projekt se provodi uz potporu Javne ustanove, a glavni ciljevi projekta su:

- Edukacija mlade populacije o prirodnim vrijednostima osjetljivih područja u kršu Hrvatske
- Senzibilizacija mladih za očuvanje prirode i krša i aktivno uključivanje u zaštitu takvih područja

Edukacija obuhvaća 4 Programska područja:

- ZAŠTITA PRIRODE
- GEOLOGIJA KRŠA
- HIDROGEOLOGIJA KRŠA
- SPELEOLOGIJA

Po završetku programa sudionici prolaze kratki test provjere stečenih znanja i popunjavaju anketni listić, a svaki sudionik dobiva i Diplomu škole krša na Slunjčici.

2.4.6. Istraživanja

Na području Značajnog krajobraza Slunjčica do sada su provedena sljedeća istraživanja:

- Ornitološka istraživanja provedena su 2008. godine, a proveo ih je Zavod za ornitologiju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti te su rezultati obuhvaćeni ornitološkom studijom „Ornitofauna doline rijeke Slunjčice“.
- Istraživanja flore i faune staništa proveo je Državni zavod za zaštitu prirode 2008. godine, a rezultati su objavljeni u „Stručnoj podlozi sa smjernicama za upravljanje zaštićenim područjem za ZK Slunjčica“.

Geološka i hidrogeološka te istraživanja utjecaja čovjeka na staništa i vrste u zaštićenom području provedena su u okviru projekta „Akcijski plan zaštite ugroženih staništa u području Ekološke mreže Sunjčica“, a proveli su ih tijekom 2009. godine članovi studentskog Speleološkog kluba „Ozren Lukić“ osnovanog pri Rudarsko geološko naftnom fakultetu u Zagrebu.

2.5. Uključivanje dionika

Budući da je izrada plana upravljanja proces, neophodno je sudjelovanje dionika, odnosno onih koji su izravno ili posredno povezani sa planom te mogu pridonijeti njegovu razvoju svojim stavovima, znanjem, iskustvom ili idejama. Doprinos lokalne zajednice građana, korisnika prostora i drugih dionika ključan je za kvalitetnu izradu Plana upravljanja i održivog korištenja rijeke Slunjčice, a time i Značajnog krajobraza Slunjčica. Svi oni aktivno su sudjelovali u definiranju ugroza/prijetnji, prijedlozima za njihovo rješavanje, te iznošenju vizija razvoja i održivog korištenja ovog prostora.

Uključivanje dionika provedeno je kroz nekoliko radionica tijekom 2010. godine. Održano je pet višedioničkih radionica kojima su prisustvovali dionici sa zaštićenog područja.

Spomenuti dionici ukazali su na određene probleme, od jasnog definiranja granica zaštićenog područja, do aktualnih problema koje znatno ugrožavaju lokalitet, a to su: odlagalište otpada općine Rakovica, kamenoloma Broćanac, propusne septičke jame, unošenje alohtonih vrsta u zaštićeno područje, neriješeno pitanje pročišćivanja otpadnih voda Grada Slunja i dr.

U sklopu jedne od radionica predstavljen je film "Slunjčica - ljudski odsjaj u vodi", gdje su aktivno sudjelovali učenici Srednje škole Slunj, Hrvatske vode, te djelatnici Javne ustanove "Natura viva".

Cilj jedne od radionica bio je izraditi viziju područja Značajnog krajobraza, te pronaći rješenja za prijetnje (probleme) prisutne na području ZK Slunjčica.

Osim spomenutih radionica održano je i nekoliko sektorskih sastanaka sa predstavnicima Grada Slunja, Instituta za turizam, Hrvatskim vodama, ŠRD Slunjčica, LD Korana, a s ciljem usklađivanja zajedničkih potreba, interesa i suradnje.

U prosincu 2011. godine dionicima je predstavljen Nacrt plana upravljanja uz diskusiju oko pojedinih tema Plana. Najveći interes su dionici pokazali za

- uvođenje kontrole posjećivanja Rastoka,
- rješavanje problema poplavlivanja Rastoka,
- rekonstrukcije vodovoda,
- uređenje poučne staze,
- problematiku sječe šuma,
- obnovu mlinica,
- razvoja i kontrolu ribolova
- održavanje kulturnih manifestacija na obalama rijeka Slunjčice i Korane
- izgradnja kružne staze oko Rastoka
- kamenolom Broćanac

Iz navedenih radionica, sektorskih sastanaka proizlazi velika zainteresiranost ljudi za očuvanje prirodnih i kulturnih vrijednosti ovoga kraja. To su pokazali ne samo nazočnošću na radionicama, već i aktivnim uključivanjem. Ukazivanjem na eventualne prijetnje, kao što je npr. razvoj neodrživog turizma (što uključuje izgradnju dodatne infrastrukture, npr. parkirališta i dr.) svjesni su mogućih loših posljedica za

ovaj lokalitet u smislu zaštite prirode, ali isto tako svjesni su i turističkih i gospodarskih potencijala koje ovaj prostor ima.

Održane radionice su iskristalizirale nekoliko glavnih problema prisutnih na području ZK Slunjčica. Budući su dionici velikim dijelom stanovništvo mjesta Rastoke, veliki dio problema vezan je upravo za Rastoke. Stanovnici Rastoka u zimskim mjesecima imaju problema s poplavlivanjem rijeke Slunjčice koja im u bujicama nerijetko i odnese dio zemljišta gdje se nalaze objekti.

Zbog toga iskazuju potrebu da neki relevantni čimbenici (npr. Javna ustanova „Natura viva“, Turistička zajednica i sl.) osmisle i vode jedan zajednički program, a oni bi se pojedinačno uključili i svako sa svoje strane sudjelovao u njemu. Naime u Rastokama, ali i u gornjem toku rijeke Slunjčice, unutar granica Značajnog krajobraza ima nekoliko tradicijskih objekata (mlinovi), kao i drugih sadržaja, (restorana, suvenirnica, manjih caffè barova i sl.), koji su u funkciji, pa bi njihovo uključivanje u neki širi projekt značilo bolje poslovanje za sve.

2.6. Korišteni izvori i dodatne informacije

1. Duplić, A., Fabrio, K., Plavac, I., Posavec-Vukelić, V., Radović, J., Topić, R., Zwicker, G. (2008): Stručna podloga sa smjernicama za upravljanje zaštićenim područjem ZK Slunjčica. Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb.
2. Kralj, J., Tutiš, V. (2008): Ornitofauna doline rijeke Slunjčice, Zavod za ornitologiju, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb.
3. Matoničkin, I., Pavlečić, Z., Stilinović, B., Habdija, I., Maloseja, Ž., Erben, R., Lukas, Ž., (1976): STUDIJA u okviru projekta: Sanacija lijeve obale Korane u Slunju – Rastoka, Ekološko-biocenološko vrednovanje Rastoka, Prirodoslovno-matematički fakultet u Zagrebu, Zagreb.
4. Trpčić, M. i sur. (2009): Akcijski plan zaštite ugroženih staništa u području ekološke mreže Slunjčica. STUDENTSKI SPELEOLOŠKI KLUB „OZREN LUKIĆ“, Rudarsko-geološko-naftni fakultet Zagreb.

A landscape photograph showing a hillside covered in dense green trees and bushes. In the background, the white stone ruins of a building or castle are visible against a clear blue sky. A large, leafless tree stands on the left side of the frame. The text 'TREĆE POGLAVLJE' and 'GLAVNI CILJ, TEME I POSEBNI CILJEVI' is overlaid in white and grey at the top of the image.

TREĆE POGLAVLJE
GLAVNI CILJ, TEME I POSEBNI CILJEVI

3.1. VIZIJA ZNAČAJNOG KRAJOBRAZA SLUNJČICA

Na temelju prikupljenih podataka i rezultata prikupljenih u procesu izrade Plana upravljanja kroz aktivno sudjelovanje svih korisnika prostora, stručnim i znanstvenim institucijama, turističkim sektorom, lokalnog i regionalnog samoupravom i lokalnim stanovništvom, definirana je vizija upravljanja Značajnim krajobrazom Slunjčica u razdoblju za sljedećih deset godina. Vizija se temelji na osnovi poznatih bioloških, krajobraznih, geoloških, kulturnih i socijano-ekonomskih vrijednosti Značajnog krajobraza.

Usmjerene vizijom, izrađene su akcije upravljanja kroz koje će se Plan provoditi.

Značajni krajobraz Slunjčica je očuvano prirodno područje u kojem način života i korištenja prirodnih dobara čine jedinstveni fenomen suživota čovjeka s prirodom. Područje je prepoznatljiva cjelina izraženih povijesnih, kulturnih i društvenih vrijednosti, koja predvodi održivi razvoj na širem području grada Slunja.

3.2. Teme, ciljevi i aktivnosti upravljanja

Na temelju vizije upravljanja područjem Značajnog krajobraza Slunčica te procjene biološko-ekoloških, hidrogeoloških, socijalno-kulturnih i turističkih vrijednosti Značajnog krajobraza Slunčica, razrađene su osnovne teme koje predstavljaju temelj Plana upravljanja. Identificirano je pet prioriternih tema u upravljanju Značajnim krajobrazom rijeke Slunčice, a za svaku pojedinu opisano je stanje, definirani su ciljevi te aktivnosti kojima će se ti ciljevi ostvariti.

Prilikom izrade Plana provedene su radionice i savjetovanja sa svim zainteresiranim skupinama i sektorima, a sve relevantne sugestije su uvažene te su ugrađene u ciljeve i aktivnosti pojedinih tema navedenih u nastavku.

3.2.1. TEMA 1 Zaštita, održavanje, očuvanje i praćenje biološke i krajobrazne raznolikosti

▪ PROCJENA STANJA

Područje toka rijeke Slunjčice pripada plitkom kršu, a stijene su karbonatnog tipa (vapnenci, dolomiti, dolomitizirani vapnenci). U užem utjecajnom području toka rijeke Slunjčice evidentirani su brojni speleološki objekti, kao i brojne hidrogeološke pojave (izvori, špiljski tokovi, vezani tokovi i ponori) koje su u neposrednom kontaktu s tokom Slunjčice. Voda rijeke Slunjčice koristi se za vodoopskrbu Grada Slunja.

U zaštićenom području izražen je proces zaraštavanja travnjaka grmljem čime je ugrožen opstanak važnih staništa poput NATURA 2000 stanišnog tipa suhih travnjaka s vrstama iz porodice kaćuna (*Orchidaceae*) koje je prema Direktivi o staništima prioritetno za zaštitu. Zbog depopulacije ruralnih krajeva, pa tako i područja u dolini rijeke Slunjčice, više se ne kose niti ne pašare travnjaci. Stanovništvo se više ne bavi uzgojem stoke koja bi pasla na travnjacima i na taj način ih održavala.

Kako bi se očuvala takva staništa potrebno je kroz aktivnosti održavanja travnjačkih površina košnjom prilagođenom stanišnom tipu suhi kontinentalni travnjaci *Festuco – Brometalia* kako bi se spriječila progresivna vegetacijska sukcesija.

U svrhu očuvanja krajobrazne i biološke raznolikosti područja preporuča se očuvati travnjake u njihovom prirodnom stanju i ne dopustiti njihovo propadanje i zaraštanje, također je poželjno na određenom postotku površine sačuvati i dio šikara i grmova.

S ciljem očuvanja prirodnih staništa potrebno je osmisliti aktivnosti za očuvanje prirodnih staništa unapređenja stanja svih ekosustava u Značajnom krajobrazu.

Mogućnost obnove poljoprivrednih djelatnosti treba tražiti u proizvodnji autohtonih, tradicionalnih i ekoloških proizvoda, koji pak svoj plasman trebaju tražiti u kontekstu razvoja održivog (seoskog) turizma.

Tok rijeke Slunjčice, zajedno sa šumskim i livadnim područjima te specifičnim elementima krša, kao i prepoznatljivom graditeljskom baštinom, čini krajobrazni mozaik jedinstvenih prirodnih i kulturnih obilježja izuzetne vrijednosti. Zbog toga je prirodnim dobrima u području značajnog krajobraza potrebno gospodariti na održiv način, kako bi se očuvalo njihovo sveukupno izvorno bogatstvo.

Preliminarna istraživanja i mjerenja kvalitete vode rijeke Slunjčice, koja se koristi u vodoopskrbi šireg područja Grada Slunja, pokazala su povremena odstupanja od željenih vrijednosti, što ukazuje na njenu ugroženost od strane različitih antropogenih izvora onečišćenja, preventivno neadekvatnih kanalizacijskih instalacija privatnih kućanstava i divljeg odlaganja komunalnog i drugog otpada. Potencijalni negativni učinak na kvalitetu vode rijeke Slunjčice imaju i gospodarske djelatnosti u čitavom utjecajnom području značajnog krajobraza, što je u budućnosti potrebno istražiti i definirati te propisanom procedurom smanjiti na najmanju moguću mjeru, a u konačnici i potpuno otkloniti.

Sve intenzivnije bavljenje ugostiteljskim i turističkim djelatnostima u zaštićenom području i okolici rezultira onečišćenjem Slunjčice fekalnim vodama iz septičkih jama okolnih ugostiteljskih objekata i kućanstava. Postojeći sustav kanalizacije ne zadovoljava budući da nije izgrađen uređaj za pročišćavanje otpadnih voda grada Slunja.

Također značajno je onečišćenje vodotoka slivnim vodama iz obližnjih prometnica (D1), koje nisu adekvatno riješene nego se direktno nepročišćene slijevaju u Slunjčicu. Uz to sol i pijesak kojima se posipaju ceste zimi također zavši u vodotoku, a prisutan je i rizik od prometnih nesreća i prevrtanja vozila u rijeku Slunjčicu.

Pretraživanjem kanjona Slunjčice i šireg utjecajnog područja evidentirano je dvadesetak smetlišta (divljih odlagališta) i jedan zagađeni potok koji utječe u Koranu. Istočno i jugoistočno izvan granice

određene topografskom razdjelnicom, tijekom terenskih istraživanja zabilježene su onečišćene lokacije ponora koje je potrebno trasirati za provjeru hidrodinamičke veze tokova u tim onečišćenim zonama s tokom Slunjčice, odnosno provjeru mogućnosti dospijevanja štetnih tvari iz tijela odlagališta u ponorima do staništa na Slunjčici. Na temelju podataka prikupljenih tijekom trasiranja, odredila bi se granica slijevova Korane i Slunjčice u tome području (Trpčić M. i sur., 2009).

Odlagalište Općine Rakovica je u neposrednoj blizini ZK Slunjčica, te je prisutna opasnost od procjednih voda.

Šumske površine kojima gospodari poduzeće „Hrvatske šume“ temeljem donesenih planova, potrebno je održati u dobrom stanju te poticati korištenje ekološki prihvatljivih tehnologija u gospodarenju šumom. Privatne šume pretežno karakterizira neuređenost i neplansko gospodarenje pa je za njih potrebno što prije donijeti planove gospodarenja. Kroz edukaciju i komunikaciju sa šumoposjednicima potrebno je naglašavati biološku, ekološku i društveno općekorisnu funkciju šuma.

▪ CILJ

Očuvanje sveukupne biološke i krajobrazne raznolikosti unutar Značajnog krajobraza Slunjčica kroz poboljšanje uvjeta za njihovo očuvanje.

▪ INDIKATOR

Rezultati monitoringa vrsta i staništa

▪ AKTIVNOSTI

1. analiza postojećeg stanja pojedinih ekosustava unutar Značajnog krajobraza
2. određivanje indikatorskih vrsta za pojedine ekosustave te osmišljavanje vremenskih protokola redovitog praćenja njihovog stanja, uz detaljno propisani način prikupljanja, pohrane i obrade podataka
3. određivanje indikatorskih parametara staništa za pojedine ekosustave te osmišljavanje vremenskih protokola redovitog praćenja njihovog stanja, uz detaljno propisani način prikupljanja, pohrane i obrade podataka
4. definiranje mehanizama reagiranja na uočene promjene indikatorskih vrsta i parametara staništa
5. donošenje mjera zadržavanja postojećeg stanja, odnosno njegovog unapređivanja u ekosustavima s utvrđenim negativnim ekološkim trendovima

▪ INDIKATORI

1. rezultati analize stanja svakog pojedinog ekosustava
2. popis indikatorskih vrsta za pojedine ekosustave
3. podaci o monitoringu stanja pojedinih vrsta i staništa s parametrima staništa važnim za pojedine ekosustave
4. mjere sanacije ugroza kod promjena indikatorskih vrsta
5. mjere zaštite postojećeg stanja

Slika 27. Slunjčica

AKCIJSKI PLANOVI:

1.A. Zaštita i očuvanje krajobraza

1.B. Održavanje zaštićenih izvornih vrijednosti u ZK Slunjčica

1.C. Zaštita travnjačkih ekosustava

1.D. Zaštita šumskih ekosustava

1.E. Zaštita vodenih ekosustava

1.F. Zaštita podzemlja

1.G. Sprečavanje potencijano negativnih utjecaja drugih dionika na zaštićeno područje

3.2.1.1. AKCIJSKI PLAN 1.A Zaštita i očuvanje krajobraza

▪ CILJ

Očuvati prepoznatljivost krajobraza reguliranjem svih djelatnosti i zahvata koji bi mogli imati utjecaj na prirodne i krajobrazne vrijednosti područja.

▪ INDIKATOR

Planovi gospodarenja i mjere očuvanja i obnove izvorne krajobrazne raznolikosti prostora.

▪ AKTIVNOSTI

1.A.1. Praćenje stanja i vrednovanje promjene u krajobrazu te nadzor i uvjetovanje svih zahvata i radnji u zaštićenom području, s ciljem postizanja najmanjeg mogućeg utjecaja na izvornu krajobraznu vrijednost prostora (vezano za temu 5 – zapošljavanje čuvara prirode za rad u ZK Slunjčica)

1.A.2. Osmišljavanje i provođenje mjera očuvanja i obnove izvorne krajobrazne raznolikosti prostora (vezano za temu 5 – zapošljavanje stručnog suradnika za rad u ZK Slunjčica)

▪ INDIKATORI

1.A.1. Zapisnici nadzorne službe o zahvatima i radnjama u prostoru i pripadajući upravni postupci

1.A.2. Mjere očuvanja i obnove izvorne krajobrazne raznolikosti prostora

Slika 28. Rastoke, dio Značajnog krajobraza Slunjčica

3.2.1.2. AKCIJSKI PLAN 1.B Održavanje zaštićenih izvornih vrijednosti u ZK Slunjčica

▪ **CILJ**

Održavati izvorne vrijednosti u zaštićenom području

▪ **INDIKATOR**

Sačuvanost izvornih vrijednosti

▪ **AKTIVNOSTI**

1.B.1. Čišćenje i održavanje korita rijeka Slunjčice i Korane

1.B.2. Čišćenje i održavanje obala rijeka Slunjčice i Korane

1.B.3. Postavljanje i održavanje komunalne infrastrukture (koševi za smeće, sanitarni čvorovi)

▪ **INDIKATORI**

1.B.1. Očišćena i održavana korita

1.B.2. Očišćene i održavane obale

1.B.3. Postavljena i održavana komunalna infrastruktura

3.2.1.3. AKCIJSKI PLAN 1.C Zaštita travnjačkih ekosustava

▪ CILJ

Očuvati travnjačkih staništa u zoni aktivne zaštite te sprječavanje njihovog zaraštavanja.

▪ INDIKATOR

Rezultati monitoringa travnjačkih staništa

▪ AKTIVNOSTI

1.C.1. Kartiranje travnjačkih površina

1.C.2. Određivanje stupnja i postotka sukcesije travnjačkih površina

1.C.3. Određivanje indikatorskih vrsta za travnjačke ekosustave i fotodokumentiranje aktivnosti

1.C.4. Održavanje povoljnog stanja travnjaka košnjom i ispašom zbog očuvanja vrsta

▪ INDIKATORI

1.C.1. Kartirane sve travnjačke površine

1.C.2. Katastar travnjačkih površina s osvrtom na one koji se ne pašare i ne kose

1.C.3. Podaci o stanju indikatorskih vrsta i fotodokumentacija aktivnosti

1.C.4. Travnjaci održavani košnjom i ispašom

Slike 29. i 30. Travnjački ekosustavi

3.2.1.4. AKCIJSKI PLAN 1.D Zaštita šumskih ekosustava

- **CILJ**

Održavati povoljno stanje šumskih ekosustava u smislu zaštite biološke raznolikosti i kvalitete staništa te reguliranja svih djelatnosti i zahvata koji bi mogli imati negativan utjecaj na šumske ekosustave.

- **INDIKATOR**

Rezultati monitoringa šumskih staništa

- **AKTIVNOSTI**

1.D.1. Inventarizacija, kartiranje i monitoring šumskih staništa i vrsta s posebnim naglaskom na zaštićene i ugrožene vrste i staništa uz suradnju s Hrvatskim šumama

1.D.2. Određivanje indikatorskih vrsta za šumske zajednice te osmišljavanje protokola redovitog praćenja njihovog stanja

- **INDIKATORI**

1.D.1. Kartirane sve površine pod šumama

1.D.2. Podaci o stanju indikatorskih vrsta

Slika 31. Šumski ekosustavi

3.2.1.4. AKCIJSKI PLAN 1.E Zaštita vodenih ekosustava

▪ CILJ

Održati povoljno stanje vodenih ekosustava u smislu zaštite biološke raznolikosti (s posebnim naglaskom na autohtonu ihtiofaunu) i kvalitete vodenog staništa, reguliranje svih djelatnosti i zahvata koji bi mogli imati negativan utjecaj na kvalitetu vode i vodene ekosustave.

▪ INDIKATOR

Rezultati monitoringa vodenih staništa

▪ AKTIVNOSTI

1.E.1. Održavanje korita rijeke Slunjčice u Rastokama na temelju izrade projektne dokumentacije za održavanje korita i nove izmjere vodnih površina u suradnji s Hrvatskim vodama

1.E.2. Kartiranje karakterističnih biljnih i životinjskih vrsta, zajednica i staništa s posebnim naglaskom na zaštićene i ugrožene

1.E.3. Određivanje indikatorskih vrsta, uvođenje protokola monitoringa i stvaranje baze podataka

1.E.4. Kategorizacija, označavanje i zaštita izvora pitke vode

1.E.5. Uspostavljanje kontinuirane suradnje s nadležnim institucijama pri izradi vodno –gospodarskih osnova za područje značajnog krajobraza i njihova usklađivanja s uvjetima zaštite prirode te nadzor provođenja propisanih uvjeta

1.E.6. Sudjelovanje u programu rekonstrukcije sustava kanalizacije grada Slunja i Rastoka – pomoć lokalnoj zajednici pri uspostavi odgovarajuće komunalne infrastrukture u zaštićenom području; nadzor nad ispuštanjem komunalnih voda u zaštićenom području

1.E.7. Planiranje aktivnosti za sprečavanje onečišćenja vodotoka slivnim vodama iz obližnjih prometnica (D1); analiza utjecaja prometnica D1 u zaštićenom području i nadzor nad provođenjem propisanih mjera

1.E.8. Redoviti nadzor svih aktivnosti i zahvata u značajnom krajobrazu koji imaju potencijano negativni utjecaj na kakvoću vode rijeke Slunjčica

▪ INDIKATOR

1.E.1. Izrađena projektna dokumentacija i provedena nova izmjera

1.E.2. Kartirane vodene zajednice s karakterističnim biljnim i životinjskim vrstama

1.E.3. Određene indikatorske vrste i stvorena baza podataka

1.E.4. Uređeni, označeni i zaštićeni izvori pitke vode

1.E.5. Vodnogospodarske osnove za područje ZK Slunjčica usklađene s uvjetima zaštite prirode; Zapisnici nadzorne službe i vezani upravni postupci

1.E.6. Rekonstruiran sustav kanalizacije u Rastokama i uspostavljena odgovarajuća komunalna infrastruktura u zaštićenom području; Održavana komunalna infrastruktura; Zapisnici nadzorne službe i odgovarajući upravni postupci

1.E.7. Akcijski plan za sprečavanje onečišćenja vodotoka iz prometnica

1.E.8. Zapisnici nadzorne službe o aktivnostima i zahvatima u ZK Slunjčica koji su potencijalno opasni za prirodu i eventualni odnosni upravni postupci

Slika 32. Vodeni ekosustavi

3.2.1.5. AKCIJSKI PLAN 1.F Zaštita podzemlja

▪ CILJ

Upoznavanje i očuvanje svih nadzemnih i podzemnih krških elemenata kao i pripadajućih ekosustava na području značajnog krajobraza, reguliranje svih djelatnosti i zahvata koji bi mogli imati negativan utjecaj na krške ekosustave.

▪ INDIKATOR

Rezultati monitoringa nadzemnih i podzemnih krških elemenata i izdavanje rješenja u skladu s mjerama očuvanja i zaštite.

▪ AKTIVNOSTI

1.F.1. Kartiranje svih nadzemnih i podzemnih krških elemenata u GIS-u

1.F.2. Geološko vrednovanje površinskih krških pojava u zaštićenom i okolnom utjecajnom području i dopuna baze podataka

1.F.3. Geološko vrednovanje speleoloških objekata i predviđanje mogućnosti njihova eventualnog održiva korištenja (sukladno smjericama zaštite prirode) i dopuna baze podataka

1.F.4. Organiziranje i provođenje sustavnih istraživanja, podzemne faune i praćenje stanja podzemne faune

1.F.5. Sanacija divljih odlagališta otpada (onečišćenih speleoloških objekata, vrtača i drugih lokacija u zaštićenom i utjecajnom području) i praćenje stanja speleoloških objekata i površinskog krškog okoliša

1.F.6. Zaštita i promocija krškog ekosustava u području značajnog krajobraza

▪ INDIKATORI

1.F.1. Kartirani svi nadzemni i podzemni krški elementi

1.F.2. Geoekološki vrednovane površinske krške pojave; Dopunjena baza podataka

1.F.3. Geoekološki vrednovani speleološki objekti i predviđene mogućnosti njihova održivog korištenja;

1.F.4. Dopunjena baza podataka; Izvješće o istraživanju podzemne faune, ispunjen protokol o praćenju stanja podzemne faune

1.F.5. Sanirana divlja odlagališta otpada u zaštićenom i utjecajnom području

1.F.6. Definirane mjere zaštite krških ekosustava i interpretativni sadržaji s pravilima ponašanja za stanovništvo i posjetitelje

Slika 33. Krš Slunjčice

3.2.1.6. AKCIJSKI PLAN 1.G Sprečavanje potencijano negativnih utjecaja drugih dionika na zaštićeno područje

▪ **CILJ**

Zaštita sveukupne prirodne vrijednosti ZK Slunjčica na temelju međusektorske suradnje s drugim dionicima prostora u smislu donošenja zajedničkih mjera i uvjeta za suzbijanje i uklanjanje štetnih utjecaja na prirodu te provođenja istih.

▪ **INDIKATOR**

Broj dovršenih započetih projekata i osmišljenih novih kroz međusektorsku suradnju

▪ **AKTIVNOSTI**

1.G.1. Kontrola načina i uvjeta eksploatacije mineralnih sirovina u kamenolomu Broćanac (dodatna istraživanja, izrada studije); implementacija uvjeta i mjera zaštite i očuvanje ZK Slunjčica u koncesijska odobrenja za kamenolom; suradnja s nadležnim institucijama i nadzor nad provođenjem propisanih uvjeta i mjera zaštite)

1.G.2. Implementacija uvjeta i mjera zaštite i očuvanja ZK Slunjčica u koncesijska odobrenja za kamenolom

1.G.3. Suradnja s nadležnim institucijama i nadzor nad provođenjem propisanih uvjeta i mjera zaštite

1.G.4. Nadzor nad sakupljanjem samoniklog bilja, gljiva i drugih plodova na području značajnog krajobraza

1.G.5. Definiranje pravila ponašanja posjetitelja i stanovništva zaštićenog područja kroz sustav implemenetacije i nadzora

1.G.6. Određivanje zone zabrane prometa motornih vozila u zaštićenom području i postavljanje prometnih znakova zabrane prometa

1.G.7. Evidentiranje i saniranje divljih odlagališta otpada na području značajnog krajobraza; provođenje trajne edukacije lokalnog stanovništva o štetnom utjecaju takvih odlagališta na prirodu i okoliš, nadzor i provođenje odgovarajućih kaznenih mjera i postupaka

▪ **INDIKATORI**

1.G.1. Studija o utjecaju kamenoloma Broćanac na zaštićeno područje rijeke ZK Slunjčica;

1.G.2. Uvjeti i mjere zaštite i očuvanja prirode unutar koncesijskih odobrenja;

1.G.3. Zapisnici nadzorne službe i vezani upravni postupci

1.G.4. Zapisnici nadzorne službe JU o kontroli sakupljanja samonikolog bilja, gljiva i drugih plodova na području ZK i eventualni pripadajući upravni postupci

1.G.5. Definirana pravila ponašanja i osiguran nadzor uz izvješćivanja putem zapisnika i upravnih postupaka

1.G.6. Reguliran promet u ZK – određene zone zabrane prometa, postavljeni znakovi zabrane prometa

1.G.7. Sanirana divlja odlagališta na području Značajnog krajobraza; Zapisnici nadzorne službe i odgovarajući upravni postupci u slučaju kršenja propisa o zbrinjavanju otpada

Slika 34. Kamenolom Broćanac

3.2.2. TEMA 2   Zaštita kulturne i povijesne baštine

▪ PROCJENA STANJA

Područje značajnog krajobraza rijeke Slunjčice, osim po svojim krajobraznim i ekološkim vrijednostima, posebno je i po jedinstvenom suodnosu ljudi i prirode, koji je specifično prepoznatljiv u vizuri Rastoka, gdje su ljudi neposredno vezali svoj opstanak uz slapove rijeke Slunjčice. I u drugim dijelovima značajnog krajobraza ljudska je ruka znato utjecala na karakter prirodnog okoliša. Najznačajnija kulturna baština značajnog krajobraza je ona materijalna, koja se odražava u tradiciionalnoj (posebno vodeničarskoj) arhitekturi i ukupnosti ruralnog krajobraza. Čitavo područje značajnog krajobraza odlikuje napuštanje tradicionalnih poljoprivrednih djelatnosti, dok su Rastoke, kao vodeničarsko naselje, u posljednje vrijeme izložene i depopulacijskim trendovima, uz stalni porast ugostiteljsko-turističkih djelatnosti. Zbog toga se nameće potreba za adekvatnim mjerama revitalizacije sveukupnog prostora značajnog krajobraza. Osim poticanja tradicionalnih načina i estetike gradnje, kao i adekvatne restauracije postojećih (prvenstveno vodeničarskih) objekata, potrebno je obnoviti i tradiciionalne načine privređivanja kako bi se potaknulo ponovno naseljavanje i korištenje prostora, uz opstanak njegovih arhitekturnih i krajobraznih osobitosti.

Nematerijalna kulturna baština, koja obuhvaća lokalne običaje, djelatnosti i umjetnički izričaji, također je izrazito bogata. Ona predstavlja jezgru lokalnog načina života i temelj je održivog odnosa čovjeka i prirode. Stoga je važno poticati i promovirati nematerijalnu kulturnu baštinu ovog područja kao temelja zdravog lokalnog identiteta koji je preduvjet razvoja i kulturnog turizma.

Kulturno-povijesna baština Slunjčice zajedno s prirodnim vrijednostima predstavlja temeljnu vrijednost i osnovu za turističko korištenje zaštićenog područja. No preduvjet za ovakvo razvojno usmjerenje je obnova niza zapuštenih objekata i sustavno vođenje brige o kulturno-povijesnoj baštini. Trenutačno se u zaštićenom području nalazi veći broj zapuštenih ili porušenih starih mlinica i drugih objekata čija je obnova prepuštena privatnoj inicijativi. Također prisutna je neprimjerena gradnja objekata na obalama Slunjčice, od kojih su mnogi ilegalni, ili nisu u skladu sa tradicijskom arhitekturom, te time umanjuju kulturno-povijesnu vrijednost baštine ovoga kraja.

▪ CILJ

Očuvanje reprezentativne graditeljske baštine i tradiciionalnog načina života te jedinstvenosti ukupnih kulturnih vrijednosti u području značajnog krajobraza.

▪ INDIKATOR

Projekti obnove reprezentativne graditeljska baština i određeni režimi tradiciionalnog načina života.

▪ AKTIVNOSTI

1. poticanje razvoja tradicionalnih djelatnosti i zanimanja te promocija, unapređenje i povećanje njihova kapaciteta;
2. poticanje obnove i gradnje tradicijskih objekata (mlinice i etno kuća);
3. donošenje odgovarajućeg režima korištenja obnovljenih i novoizgrađenih tradicijskih objekata, sukladno uvjetima zaštite prirode i u suradnji s nadležnim institucijama;
4. poticanje obnove materijalne kulturno-povijesne baštine (obnova Starog grada Slunja i Napoleonove žitnice);
5. donošenje prijedloga uređenja i uređenje dijela prostora obnovljenih kulturno povijesnih građevina za potrebe promocije zaštićenog područja;
6. poticanje očuvanja i njegovanja nematerijalne kulturno povijesne baštine s ciljem promocije zaštićenog područja.

▪ **INDIKATORI**

1. sektor zaštite prirode i lokalna uprava potiču obnovu i izgradnju tradicijske i kulturno-povijesne baštine, surađuju sa stanovništvom u smislu razvoja tradicionalnih djelatnosti, ponuda i usluga;
2. projekti obnove i gradnje u tradicionalnom stilu
3. utvrđeni režimi korištenja obnovljenih i novoizgrađenih objekata tradicijskog i kulturno-povijesnog značaja;
4. izrađeni su projekti obnove i izgradnje tradicijskih i kulturno-povijesnih objekata, a dio istih u funkciji je u skladu s potrebama zaštite prirode
5. utvrđeni su i primjenjuju se režimi korištenja i primjene tradicionalnih djelatnosti, ponuda i usluga

Slika 35. Mlinica za obnovu

AKCIJSKI PLANOVI

2.A. Očuvanje tradicionalnog načina života

2.B. Poticanje obnove kulturno-povijesne baštine

3.2.2.1. AKCIJSKI PLAN 2.A Očuvanje tradicionalnog načina života

▪ CILJ

Očuvanje tradicionalnog načina života radi očuvanja i poboljšanja prirodnih značajki zaštićenog područja ZK Slunjčica - obnova i izgradnja tradicionalnih objekata te povećanje kapaciteta tradicionalnih djelatnosti, ponuda i usluga.

▪ INDIKATOR

Obnovljeni i izgrađeni tradicionalni objekti i povećana ugostiteljska ponuda.

▪ AKTIVNOSTI

2.A.1. Poticanje razvoja tradicionalnih djelatnosti i zanimanja te promocija, unapređenje i povećanje sadašnjih kapaciteta tradicionalnih djelatnosti (uzgoj autohtonih sorti voća i povrća, tradicionalna ispaša, ispaša i košnja – tradicionalna poljoprivreda, voćarstvo i povrtlarstvo; uzgoj autohtonih pasmina - tradicionalno stočarstvo), proizvodnje usluga (mlinarenje i dr.), na temelju razvoja projekta i kontinuirane suradnje s lokalnom zajednicom).

2.A.2. Partnerstvo na projektima obnove i izgradnje tradicionalnih objekata, s ciljem pružanja i usklađivanja uvjeta zaštite prirode uvjetima tradicijske estetike prostora te korištenje objekata u skladu sa zadanim uvjetima (prioritetno obnova mlinica te uređenje i otvaranje etno kuće u Slunju)

2.A.3. Utvrđivanje režima korištenja obnovljenih i novoizgrađenih tradicijskih funkcionalnih objekata, sukladno uvjetima zaštite prirode i u suradnji s nadležnim institucijama (mlinice).

▪ INDIKATORI

2.A.1. Razvijeni projekti povećanja unapređenja i povećanja kapaciteta tradicionalne proizvodnje i usluga; Održivi razvoj temeljen na unapređenju i povećanju kapaciteta tradicionalnih djelatnosti i zanimanja (tradicionalno mlinarenje i dr.); Zaštićena i očuvana livadna staništa i vrste; Obnovljene stare sorte voćki, povrtnica; Uzgojene autohtone pasmine

2.A.2. Razvijeni projekti obnove i izgradnje tradicijskih funkcionalnih objekata; Obnovljene i ovoizgrađene mlinice u skladu s uvjetima zaštite prirode i tradicijske estetike prostora; Uređena etno-kuća u Slunju

2.A.3. Obnovljene i novoizgrađene mlinice koriste se sukladno utvrđenom režimu, usklađenom sa zahtjevima zaštite prirode

Slika 36. Unutrašnjost rastočke mlinice

3.2.2.2. AKCIJSKI PLAN 2.B Poticanje obnove kulturno-povijesne baštine

▪ CILJ

Obnova materijalne i nematerijalne kulturno-povijesne baštine i uključivanje odgovarajućih prostora i materijala u promociju zaštićenog područja.

▪ INDIKATOR

Projekti obnove materijalne i nematerijalne kulturno-povijesne baštine.

▪ AKTIVNOSTI

2.B.1. Poticanje održavanja i obnove graditeljske i druge materijalne kulturno – povijesne baštine s ciljem djelomičnog stavljanja obnovljiveih prostora u funkciju zaštite prirode – međusektorska suradnja u smislu razvoja programa obnove i korištenja kulturno povijesnih građevina te predlaganje zajedničkih projekata na domaće i međunarodne fondove.

2.B.2. Uređenje dijela obnovljenih kulturno-povijesnih objekata za potrebe promocije zaštićenog područja – međusektorska suradnja i usklađivanje interesa za promociju kulturno-povijesne i prirodne baštine.

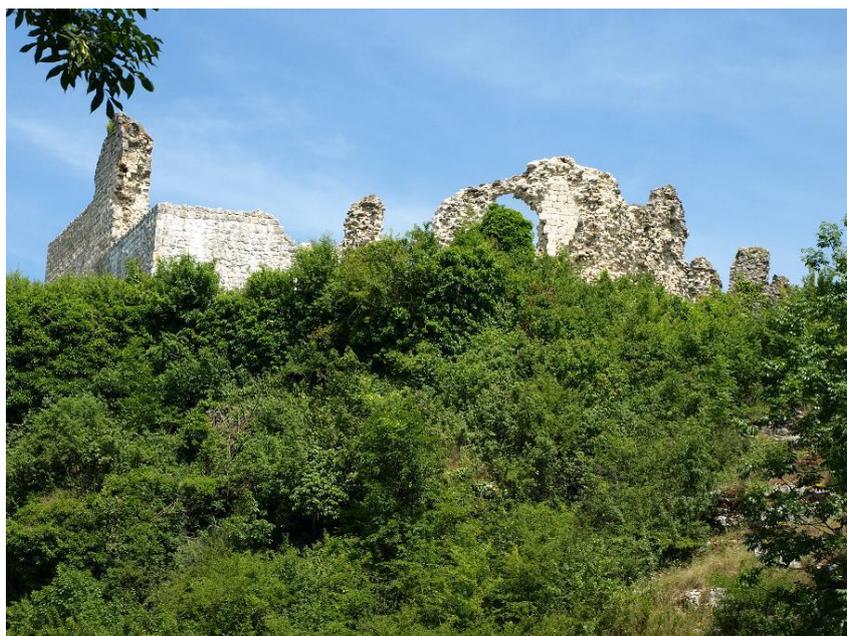
2.B.3. Poticanje očuvanja i njegovanja nematerijalne kulturne baštine te razvoj odnosnih programa i partnerstva na odgovarajućim projektima s ciljem promocije kulturno-povijesne i prirodne baštine.

▪ INDIKATORI

2.B.1. Ugovori o partnerstvu; Pripremljeni programi i aplicirani projekti na domaće i međunarodne fondove;

2.B.2. Uređen dio prostora obnovljenih kulturno-povijesnih objekata u svrhu promocije zaštite prirode

2.B.3. Podaci o istraživanjima o nematerijalnoj kulturno-povijesnoj baštini vezanoj za zaštićenu prirodu; Objava promotivnih i edukativnih materijala s tematikom nematerijalne kulturno-povijesne baštine vezane za zaštitu prirode

Slika 37. Stari grad Slunj

3.2.3. TEMA 3 Održivi razvoj i korištenje zaštićenih prirodnih vrijednosti

▪ PROCJENA STANJA

Područje značajnog krajobraza rijeke Slunjčice pruža mogućnost razvoja različitih turističkih i sportsko-rekreativnih aktivnosti. Blizina Nacionalnog parka Plitvička jezera i kontinentalnih turističkih destinacija (Karlovac, Ogulin i dr.) nudi pak mogućnosti i izazove unaprijeđenja prihvatnih kapaciteta i organizacije sadržaja za posjetitelje. Budući da intenziviranje turističkih i sportsko-rekreacijskih aktivnosti s jedne strane otvara mogućnost unapređivanja ekonomskih prilika stanovništva kroz mogućnost plasmana domaćih proizvoda, izgradnju i ponudu smještajnih i ugostiteljskih kapaciteta te pronalaženje zaposlenja u turizmu, ali istovremeno predstavljaju direktnu prijetnju očuvanju biološke i krajobrazne raznolikosti područja, ali i tradicionalnom načinu života, potrebno je sustavno i detaljno planirati i nadzirati razvoj turizma i rekreacije u pogledu prostora, vrste dopuštenih aktivnosti i određivanja broja posjetitelja, kako bi se spriječili mogući negativni učinci. Obveza Javne ustanove jest zauzeti predvodničku ulogu u planiranju, izradi i provođenju programa i projekata razvoja i unapređenja održivog turizma u području značajnog krajobraza, kroz sustavnu komunikaciju s Gradom Slunjem, Turističkom zajednicom grada Slunja, drugim uključenim institucijama, turističkim agencijama i zainteresiranim privatnim sektorom.

Lokalno stanovništvo sve se više usmjerava na bavljenje turizmom, osobito u Rastokama. Turistički potencijal Slunjčice je veliki no njegov razvoj je potrebno usmjeriti prema održivom turizmu koji će se temeljiti na kulturno-povijesnim i krajobraznim vrijednostima. Najintenzivniji turizam odvija se u Rastokama gdje je broj jednodnevnih posjetitelja u predsezoni i posezoni znatno veći nego u sezoni, a sastoji se od organiziranih grupa s autobusima. Nužno je bolje informiranje turista kako se ne bi neprimjereno odnosili prema zaštićenoj flori i fauni te objektima. Trenutačno je Institut za turizam izradio studiju „Razvoj turizma na području ZK Slunjčica“ koja daje smjernice za razvoj održivog turizma. Kao jedna od smjernica razvoja dana je primarna turistička zona koja obuhvaća područje ZK Slunjčica od vodocrpne stanice pa nizvodno do Rastoka, uključujući i same Rastoke.

Kamenolom Broćanac nalazi se na području Općine Rakovica, sjeverno od magistralne ceste Karlovac – Slunj – Plitvice nedaleko od naselja Broćanac. Od Rakovice je udaljen 6 km, a od Slunja 11 km. Izvorište rijeke Slunjčice smješteno je na cca 2.000,00 m zračne udaljenosti od odobrenog eksploatacijskog polja koje je smješteno na koti 397 do 355, što je 171 m – 156 m visinske razlike. Miniranja se mjere kao potresni val, a materijal dobiven miniranjem se pregrađuje u potrebne frakcije agregata 0-4 mm, 4-8 mm, 8-16 mm i 0-32 mm. JU je pokrenula nadzor i utvrđivanje načina eksploatacije kamena u kamenolomu „Broćanac“ s ciljem smanjenja negativnih utjecaja na ZK Slunjčica.

Slunjčica nije rijeka pogodna za rafting jer je sporog toka, no sve je više prisutna vožnja kanuima. Kanuing niz slapove, pogotovo za niskog vodostaja, uzrokuje otkidanje sedre sa slapa, što predstavlja izravno uništavanje sedrenih barijera, ugroženih staništa toka Slunjčice. Problem predstavljaju plastični i drveni čamci koji zarezuju i otkidaju sedru.

Prihvatljiva varijanta je korištenje pneumatskih kanua, ali tek nakon što se uredi ili reguliraju prijelazi preko slapova.

Značajni krajobraz Slunjčica smješten je unutar županijskog zajedničkog otvorenog lovišta br. IV/141 Slunj. Površina mu iznosi 6.622 ha, a ovlaštenik prava lova je Lovačko društvo „Korana“ Slunj. Na sjeveru zaštićeno područje graniči sa zajedničkim otvorenim lovištem br. IV/140 Cvitović. Glavna divljač ovih lovišta su srna i divlja svinja.

Sukladno Zakonu o slatkovodnom ribarstvu, ribolov i uzgoj riba u zaštićenim područjima dozvoljen je na mjestima koja odredi ova Javna ustanova. Trenutno na području ZK Slunjčica djeluje Športsko ribolovno društvo „Slunj“ koje je ovlaštenik ribolovnog prava na području Slunjčice, dijela Korane i dijela Mrežnice.

Na području ZK Slunčica speleološke aktivnosti provodi nekoliko speleoloških udruga koje po Zakonu o zaštiti prirode su dužne podnijeti zahtjev za dopuštenja provođenja speleoloških istraživanja, speleoronjenja ili drugih aktivnosti.

▪ **CILJ**

Očuvanje sveukupne prirodne vrijednosti područja te reguliranje djelatnosti potencijalno negativnog utjecaja na prirodu donošenjem uvjeta i mjera korištenja prostora Značajnog krajobraza Slunjčica, uz očuvanje svih prirodnih, krajobraznih i kulturnih značajki zaštićenog područja.

▪ **INDIKATOR**

Propisani uvjeti i mjere očuvanja u svrhu održivog korištenja prostora.

▪ **AKTIVNOSTI**

1. osmišljavanje i provedba programa za posjetitelje ZK Slunjčica te priprema i realizacija pratećih sadržaja;
2. analiza utjecaja drugih dionika prostora na zaštićeno područje;
3. određivanje uvjeta zaštite prirode i mjera za suzbijanje potencijalno štetnih utjecaja drugih dionika prostora na zaštićeno područje;
4. implementacija uvjeta zaštite prirode i odgovarajućih mjera u pripadajuću dokumentaciju (koncesijska rješenja, dopuštenja i sl.);
5. kontinuirana međusektorska suradnja, sustavno praćenje i nadzor nad provođenjem propisanih uvjeta i mjera zaštite prirode koje se odnose na aktivnosti drugih dionika prostora;
6. rekreacijske i sportske aktivnosti i odgovarajući programi koji su u funkciji zaštite prirode, edukacije i promocije zaštićenog područja (suradnja sa sportskim i drugim udrugama civilnog društva)

▪ **INDIKATORI**

1. Osmišljeni i provedeni programi i broj grupa provedenih uz stručno vođenje
2. Završna analiza i interpretacija utjecaja drugih dionika prostora na zaštićeno područje
3. Definirani uvjeti i mjere zaštite prirode
4. Koncesijska dopuštenja
5. Ustrojena međusektorska suradnja u cilju praćenja i nadzora
6. Provedene rekreacijske i sportske aktivnosti

AKCIJSKI PLANOVI

3.A Programa za posjetitelje

3.B Rekreacijske i sportske aktivnosti u funkciji zaštite prirode

3.C Korištenje zaštićenog područja i reguliranje odnosa s dionicima

3.2.3.1. AKCIJSKI PLAN 3.A Program za posjetitelje

▪ CILJ

Očuvati sveukupnu prirodnu vrijednost područja te regulirati djelatnosti potencijalno negativnog utjecaja na prirodu kroz održivu turističku djelatnost značajnog krajobraza Slunjčica, uz očuvanje svih prirodnih, krajobraznih i kulturnih vrijednosti područja.

▪ INDIKATORI

Provedena turistička djelatnost uz nepromijenjene krajobrazne i kulturne vrijednosti područja

▪ AKTIVNOSTI

3.A.1. Obuka vodiča za posjetitelje ZK Slunjčica

3.A.2. Razvoj programa za posjećivanje različitih tipova posjetitelja

3.A.3. Uređenje infrastrukture za posjetitelje (poučni i informativni sadržaji, zabrane i upozorenja, dovršetak poučne staze, izgradnja šetnice, vidikovaca i sanitarnih čvorova); održavanje infrastrukture za posjetitelje)

3.A.4. Sustavna komunikacija Javne ustanove, Grada Slunja i turističkog sektora

▪ INDIKATORI

3.A.1. Educirani i osposobljeni vodiči za posjetitelje

3.A.2. Razvijeni programi za posjetitelje (poučne šetnje uz stručno vođenje, Škola krša) i provode se sezonski u zaštićenom području

3.A.3. Uređena infrastruktura za posjetitelje – dovršena poučna staza i opremljena potrebnom infrastrukturom; Održavana infrastruktura za posjetitelje

3.A.4. Izrađena komunikacijska strategija

Slika 38. Jedna od poučnih ploča ZK Slunjčica

3.2.3.2. AKCIJSKI PLAN 3.B   Rekreacijske i sportske aktivnosti u funkciji zaštite prirode

▪   **CILJ**

Organizacija i provođenje rekreacijskih i sportskih programa, aktivnosti i manifestacija, uvođenje uvjeta i mjera zaštite prirode te nadzor nad provođenjem istih.

▪   **INDIKATOR**

Uvjeti i mjere zaštite prirode; zapisnici provođenja istih

▪   **AKTIVNOSTI**

3.B.1. Suradnja s udrugama civilnog društva u smislu potpore programima uvođenja i razvoja odgovarajućih sportskih i rekreacijskih aktivnosti i sadržaja u zaštićenom području koji su u funkciji zaštite prirode i upotpunjuju ponudu za posjetitelje, a ne ugrožavaju prirodu i stanovništvo zaštićenog područja

3.B.2. Osiguravanje mjera zaštite i nadzora sportskih i rekreacijskih aktivnosti u značajnom krajobrazu, sukladno zakonskim propisima iz područja zaštite prirode

3.B.3. Suradnja s ovlaštenim ribolovnim udrugama i reguliranje slatkovodnog ribolova u ZK, sukladno zakonskim propisima iz područja zaštite prirode

3.B.4. Suradnja s ovlaštenim lovačkim udrugama, predlaganje uvjeta i mjera zaštite prirode za uvođenje u lovnogospodarske osnove, suradnja u zbrinjavanju stradale divljači u zaštićenom području

3.B.5. Suradnja s ronilačkim, speleološkim i biospeleološkim udrugama u smislu razvoja i provođenja zaštitnih projekata i programa u ZK

▪   **INDIKATORI**

3.B.1. U zaštićenom području provode se sportski i rekreacijski programi, manifestacije i projekti koji ne ugrožavaju prirodu i stanovništvo, a u funkciji su zaštite prirode, edukacije i promocije zaštićenog područja

3.B.2. Osigurane i uvedene smjernice i uvjeti, nadzor i mjere zaštite vezane za sportske i rekreacijske aktivnosti u zaštićenom području

3.B.3. Osigurani i uvedeni uvjeti, nadzor i mjere zaštite vezane za ribolov u zaštićenom području; Kontinuirana suradnja nadzorne službe JU i ribopazitelja (zapisnici nadzorne službe)

3.B.4. Osigurani i uvedeni uvjeti, nadzor i mjere zaštite vezane za lov i lovne vrste u zaštićenom području; Kontinuirana suradnja nadzorne službe JU i lovočuvara (zapisnici nadzorne službe)

3.B.5. Održane rekreacijsko-sportske manifestacije i programi, uz istovremene zaštitne i sanacijske aktivnosti

Slika 39. Ribolov na Slunjići

3.2.3.4. AKCIJSKI PLAN 3.C Korištenje zaštićenog područja i reguliranje odnosa s dionicima

▪ CILJ

Potporna aktivnostima i inicijativama koje pridonose povećanju kvalitete života stanovnika zaštićenog područja, a nemaju negativan utjecaj na očuvanje prirode i krajobraza.

▪ INDIKATOR

Projekti očuvanja i unapređenja značajnog krajobraza

▪ AKTIVNOSTI

3.C.1. Izdavanje koncesijskih odobrenja te uvjeta i mjera zaštite prema karakteristikama prostora

3.C.2. Suradnja s lokalnim stanovništvom i drugim korisnicima prostora

3.C.3. Poticanje lokalnog stanovništva na bavljenje tradicionalnim pašarenjem, poljoprivredom i stočarstvom te proizvodnjom autohtonih proizvoda

▪ INDIKATORI

3.C.1. Ugovori o koncesijskom odobrenju

3.C.2. Ugovori i sporazumi o suradnji

3.C.3. Veći broj domaćinstava koja se bave tradicionalnim gospodarenjem i proizvodnjom autohtonih proizvoda

Slika 40. Vrč za vodu – suvenir

Slika 41. Proizvodi na tržnici u Slunju

3.2.4. TEMA 4 Edukacija, interpretacija i promocija

▪ PROCJENA STANJA

Javna ustanova „Natura viva“ u posljednjih je nekoliko godina intenzivirala aktivnosti usmjerene prema ostvarenju održivog korištenja Značajnog krajobraza rijeke Slunjčice. Ljudska djelatnost i gospodarski razvoj, s posebno intenziviranim turističkim aktivnostima, u posljednje su vrijeme postali najveća prijetnja biološkim i krajobraznim vrijednostima ovog područja te se očitovala potreba uspostavljanja integralnog i održivog sustava upravljanja i gospodarenja zaštićenim područjem. Zbog toga Javna ustanova „Natura viva“ već nekoliko godina kontinuirano provodi aktivnosti usmjerene ne samo na zaštitu i očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti područja, već i na razvijanje svijesti javnosti o prirodnim vrijednostima područja i potrebi njihovog održivog korištenja te jačanju spremnosti za djelovanje u svakidašnjem životu. Poseban naglasak stavljen je na uključivanje i edukaciju lokalnog stanovništva, posebno mladih, kroz brojne održane radionice, predavanja i nastavu u prirodi. Javna ustanova navedene je aktivnosti provodila u okviru nekoliko projekata, koji su znatno doprinijeli unaprijeđenju upravljanja i održivog korištenja prostora te osigurali temelje za buduće edukacijske, istraživačke, turističke i druge aktivnosti. Sljedeći je korak uspostavljanje kontinuiranih istraživačko-edukativnih aktivnosti za učenike i profesore osnovnih i srednjih škola s područja čitave županije, studente prirodoslovnih usmjerenja s područja karlovačke i drugih županija, ali i javnost općenito (neovisno o životnoj dobi), nevladine udruge, turistički sektor kao i predstavnike lokalne i županijske vlasti, koje bi se održavale u novoizgrađenoj stanici u blizini rijeke Slunjčice. Aktivnosti će obuhvaćati radionice, nastavu u prirodi, predavanja, seminare i okrugle stolove, kao i prezentacije i javne projekcije različitih edukativnih i promotivnih materijala. Sve će aktivnosti biti organizirane s ciljem upoznavanja i aktivnije zaštite biološko-ekološko-hidroloških posebnosti značajnog krajobraza rijeke Slunjčice, podizanja razine svijesti o potrebi očuvanja tog posebno vrijednog područja, educiranja za provođenje inventarizacije i trajnog monitoringa staništa i vrsta (posebno NATURA 2000 vrsta), educiranja javnosti o mogućnostima održivog upravljanja i korištenja prirodnih resursa kroz gospodarsku djelatnost unutar zaštićenih područja te razvijanja veće osjetljivosti za pitanja zaštite prirode kod planiranja gospodarskih djelatnosti u zaštićenim područjima.

▪ CILJ

Unaprijediti znanje i osviještenost javnosti o sveukupnim (prirodnim, krajobraznim, povijesnim i kulturnim) vrijednostima značajnog krajobraza rijeke Slunjčice i potrebi očuvanja istih; poticanje odgoja i obrazovanja za zaštitu prirode i okoliša u svim dobnim skupinama te educiranje svih sektora o mogućnostima dugoročno održivog upravljanja i korištenja prirodnih i kulturnih vrijednosti u značajnom krajobrazu.

▪ INDIKATOR

Rezultati anketnih obrazaca o edukativnim programima

▪ AKTIVNOSTI

1. primjenu već razrađenih edukativnih programa – izvođenje poučnih šetnji u ZK Slunjčica, provođenje Škole krša
2. osmišljavanje, modeliranje, interpretacija i primjena novih edukativnih programa i poučnih sadržaja za sve dobne skupine
3. osmišljavanje marketinškog plana i sveukupnu promociju zaštićenog područja

INDIKATORI

1. Rezultati anketnih obrazaca o provedenim stručnim vođenjima
2. Rezultati anketnih obrazaca o provedenim dukativnim programima
3. Marketinški plan

Slika 42. Škola krša na Slunjići

AKCIJSKI PLANOVI

4.A Razvijanje edukacijskih sadržaja

4.B Promocija zaštićenog područja ZK Slunjića

3.2.4.1. AKCIJSKI PLAN 4.A Razvijanje edukacijskih sadržaja

▪ CILJ

Edukacija javnosti o zaštiti prirode i zaštićenom području temeljem primjene već razvijenih modela interpretativno-poučnih i edukativnih programa iz područja zaštite prirode te osmišljavanja i provođenja novih odgovarajućih programa i poučnih sadržaja za sve dobne skupine.

▪ INDIKATOR

Rezultati anketnih obrazaca o učinkovitosti interpretativnih sadržaja

▪ AKTIVNOSTI

- 4.A.1. Opremanje i održavanje edukativno istraživačke staniuce i razvoj programa korištenja stanice
- 4.A.2. Izvođenje poučnih šetnji uz stručno vođenje po ZK od strane Javne ustanove – sezonsko zapošljavanje čuvara prirode za vođenje posjetitelja po ZK Slunjčica u okviru programa samofinanciranja
- 4.A.3. Provođenje Škole krša u ZK Slunjčica u okviru programa samofinanciranja
- 4.A.4. Razvoj i provedba novih edukativnih programa za sve dobne skupine i druge edukativne, interpretijske i slične aktivnosti
- 4.A.5. Razvoj i provedba interpretativno poučnih i edukativnih programa i sadržaja za ciljane skupine – osobe s posebnim potrebama

▪ INDIKATORI

- 4.A.1. Opremljena i uređena istraživačka stanica i okoliš;
Osmišljen je i razvijen program korištenja istraživačke stanice
- 4.A.2. Razvijeni su odgovarajući modeli poučnih šetnji uz stručno vođenje od strane JU po ZK Slunjčica i planski se provode u okviru sezonske ponude za posjetitelje
- 4.A.3. Sporazum o preuzimanju programa Škole krša od udruge SKOL;
Sezonski se provodi program Škole krša, sukladno sporazumu s udrugom SKOL i u suradnji s obrazovnim institucijama
- 4.A.4. Organizirani su i planski se provode novi interpretativno-poučni i edukativni programi (poučne šetnje, radionice i škole u prirodi, eko kampovi,...)
- 4.A.5. Uređeni su odgovarajući interpretativni sadržaji koji omogućuju provedbu poučno-interpretativnih i edukativnih programa i poučnih šetnji za osobe s posebnim potrebama

Slika 43. Škola krša na Slunjčici

3.2.4.2. AKCIJSKI PLAN 4.B Promocija zaštićenog područja ZK Slunjčica

▪ CILJ

Edukacija javnosti o zaštiti prirode i zaštićenom području temeljem primjene već razvijenih modela interpretativno-poučnih i edukativnih programa iz područja zaštite prirode te osmišljavanja i provođenja novih odgovarajućih programa i poučnih sadržaja za sve dobne skupine.

▪ INDIKATOR

Rezultat anketnog obrasca o edukaciji javnosti o zaštićenom području

▪ AKTIVNOSTI

4.B.1. Planska promocija vrijednosti, atrakcija i sadržaja u zaštićenom krajobrazu te aktivnosti ustanove u tiskovnim, audio-vizualnim i digitalnim medijima lokalnog i nacionalnog karaktera

4.B.2. Osmišljavanje i planska izrada novih multimedijalnih sadržaja, publikacija, brošura i poklon-suvenira te organiziranje prigodnih prezentacija, izložbi i projekcija različitih materijala u nekomercijalne svrhe

4.B.3. Projektiranje, uređivanje i otvaranje prirodoslovno – etnološkog muzeja u funkciji centra edukacije i promocije prirodnih i kulturnih vrijednosti područja značajnog krajobraza

4.B.4. Organiziranje promotivnih događanja – Dani otvorenih vrata, edukativni sajmovi, festivali bioraznolikosti i sl.

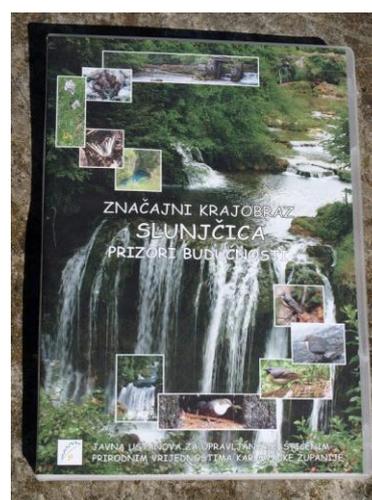
▪ INDIKATORI

4.B.1. Redovito se izrađuju i publiciraju edukativni i promotivni sadržaji, održavaju se prezentacije, izložbe, projekcije i sl.

4.B.2. Redovito se promoviraju vrijednosti područja i aktivnosti upravljanja područjem u svim medijima

4.B.3. Otvoren prirodoslovno-etnološki muzej ZK Slunjčica

4.B.4. Periodički organizirana promotivna događanja u zaštićenom području

Slike 44. i 45. Publikacija i film – promotivni materijali

3.2.5. TEMA 5 Jačanje kapaciteta Javne ustanove „Natura viva“

▪ PROCJENA STANJA

Područjem Značajnog krajobraza Slunjčica upravlja Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima Karlovačke županije „Natura viva“ koju je 2004. godine osnovala Karlovačka županija Odlukom o osnivanju Javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima Karlovačke županije (Glasnik Karlovačke županije 9/05). Javna ustanova danas zapošljava 5 djelatnika u odsjeku zajedničkih poslova te nadzornoj i stručnoj službi, a sjedište joj se nalazi u Križanićevoj ulici 30 u Karlovcu. S obzirom na veličinu Karlovačke županije i broj zaštićenih područja kojima Javna ustanova upravlja, kao i na ciljeve upravljanja Značajnim krajobrazom Slunjčica iz kojih proizlazi značajan opseg poslova, jedan od problema s kojima se Javna ustanova suočava jest nedovoljan broj zaposlenih, pogotovo u nadzornoj službi. Značajan problem predstavlja i neposjedovanje vlastitog vozila, zbog čega prisustvo na terenu nije moguće sustavno planirati i redovito provoditi.

Od temeljnih dokumenata za upravljanje Značajnim krajobrazom Slunjčica, Javna ustanova raspolaže Prostornim planom grada Slunja, Detaljnim planom uređenja Rastoka i ovim Planom upravljanja, a predviđeno je donošenje Pravilnika o unutarnjem redu kojim će se pobliže urediti pitanja i propisati mjere zaštite, unaprjeđenja i korištenja značajnog krajobraza. Jedan od problema upravljanja područjem jest neadekvatna definicija granica Značajnog krajobraza, koje se ne poklapaju s granicama katastarskih čestica, a na pojedinim dijelovima neadekvatno prate konfiguraciju terena te zaobilaze ili presijecaju prirodno i/ili kulturno jedinstvene logičke cjeline. Neprecizna definiranost granica ima za posljedicu i nemogućnost rješavanja imovinsko-pravnih odnosa u Značajnom krajobrazu.

Sredstva koja Javna ustanova dobiva iz proračuna Karlovačke županije ne pokrivaju u potpunosti izdatke potrebne za kvalitetno upravljanje Značajnim krajobrazom, što će biti potrebno riješiti kroz kandidiranje projekata na programe međunarodnih i domaćih fondova te sufinanciranje nekih aktivnosti kroz proračun Grada Slunja. Dio vlastitih prihoda ostvarit će se i kroz uspostavu mehanizma koncesijskih odobrenja, kojim će se ujedno regulirati način i opseg korištenja prirodnih resursa Značajnog krajobraza.

Javna ustanova dobro surađuje s Gradom Slunjom i lokalnom zajednicom, ali je i dalje potrebno raditi na unapređenju partnerskog odnosa sa svim relevantnim sektorima (pojedincima i institucijama) koji su na bilo koji način uključeni u korištenje područja Značajnog krajobraza, što se može postići jedino redovitom komunikacijom i uspostavljanjem suradnje u planiranju i provođenju konkretnih projekata, zahvata i aktivnosti, razmjenom podataka te iniciranjem zajedničkih aktivnosti s ciljem poboljšavanja i unapređivanja stanja Značajnog krajobraza. Potrebno je također unaprijediti i intenzivirati suradnju s Javnim ustanovama (županija, parkova prirode i nacionalnih parkova) i drugim stručnim i znanstvenim institucijama s područja Hrvatske, kao i drugih zemalja, kako bi se kroz razmjenu iskustava i najboljih praksi u upravljanju zaštićenim prirodnim vrijednostima povećala kvaliteta radnih procesa i unaprijedila stručnost zaposlenih kadrova.

Na prostoru Značajnog krajobraza Javna ustanova izgradila je objekt istraživačko-edukativne stanice, namijenjen korištenju u znanstveno-istraživačke i edukativne svrhe, ali također i za potrebe rada nadzorne i stručne službe. Budući da se radi o prostoru malene kvadrature, u koji će uskoro biti smještena i oprema namijenjena istraživanju i edukaciji, u budućnosti će biti potrebno osigurati dodatni prostor za potrebe obavljanja redovitih aktivnosti rada nadzorne i stručne službe Javne ustanove, što se može planirati i u okvirima budućeg prirodno-etnološkog muzeja.

▪ CILJ

Unapređenje kvalitete upravljanja zaštićenim područjem Značajnog krajobraza Slunjčica kroz jačanje ljudskih i materijalnih kapaciteta Javne ustanove „Natura viva“, unaprjeđenje suradnje s Gradom Slunjom, lokalnom zajednicom te stručnim i znanstvenim institucijama, unapređenje infrastrukture i definiranje imovinsko-pravnih odnosa u zaštićenom području.

▪ **INDIKATOR**

Broj zaposlenih djelatnika i tehnička opremljenost

▪ **AKTIVNOSTI**

1. zapošljavanje novih nadzornika / čuvara prirode
2. zapošljavanje novih stručnih suradnika
3. sezonsko zapošljavanje volontera i vanjskih suradnika (studenata stručnih suradnika) za izvođenje poučnih šetnji i sličnih programa
4. educiranje ljudskih resursa
5. nabava i održavanje potrebne tehničke i druge opreme (vozilo, alati, odjeća, obuća, računalna oprema i programi...)
6. administrativno jačanje (izrada i nabava potrebne dokumentacije, kartografskih podloga i opremanje biblioteke)

▪ **INDIKATORI**

1. Zaposleni novi nadzornici / čuvari prirode
2. Zaposleni stručni suradnici
3. Sezonski zaposleni volonteri i vanjski suradnici
4. Potvrde o prisustvovanju seminarima
5. Nabavljena tehnička oprema
6. Nabavljena potrebna dokumentacija

Slika 46. Istraživačka stanica na Slunjići

AKCIJSKI PLANOVI

5.A Jačanje ljudskih kapaciteta

5.B Jačanje tehničkih i administrativnih kapaciteta

3.2.5.1. AKCIJSKI PLAN 5.A Jačanje ljudskih kapaciteta

▪ **CILJ**

Zapošljavanje novih kadrova u stručnoj i nadzornoj službi Javne ustanove potrebnih za adekvatno upravljanje zaštićenim područjem.

▪ **INDIKATOR**

Novi zaposlenici u stručnoj i nadzornoj službi

▪ **AKTIVNOSTI**

5.A.1. Zapošljavanje čuvara prirode u ZK Slunjčica

5.A.2. Zapošljavanje stručnog suradnika za rad u ZK Slunjčica

5.A.3. Zapošljavanje stručnog suradnika za marketing, nabavu i financije u ZK Slunjčica

5.A.4. Privremeno zapošljavanje čuvara prirode – volontera i vanjskih stručnih suradnika za ZK Slunjčica

5.A.5. Provođenje redovite edukacije svih djelatnika Javne ustanove „Natura viva“ u okvirima njihovih nadležnosti za ZK Slunjčica

▪ **INDIKATORI**

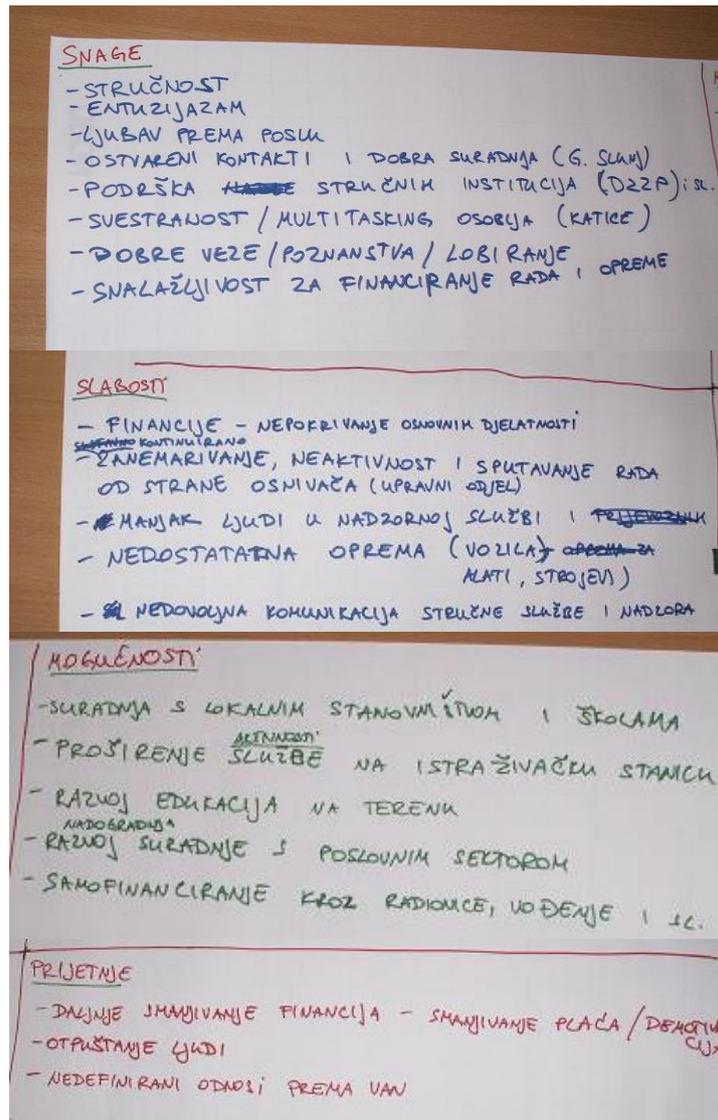
5.A.1. Zaposlen čuvar prirode u ZK Slunjčica

5.A.2. Zaposlen stručni suradnik za rad u ZK Slunjčica

5.A.3. Zaposlen stručni suradnik za marketing, nabavu i financije u ZK Slunjčica

5.A.4. Obučeni i angažirani čuvari prirode i stručni vanjski suradnici (sezonski, po potrebi uz odgovarajuće programe)

5.A.5. Educirani djelatnici JU za odgovarajuće programe u ZK Slunjčica

Slika 47. Materijali s radionice za Plan upravljanja ZK Slunjčica – SWOT analiza

4.2.5.2. AKCIJSKI PLAN 5.B Jačanje tehničkih i administrativnih kapaciteta

▪ CILJ

Jačanje administrativnih i tehničkih kapaciteta za upravljanje zaštićenim područjem.

▪ INDIKATOR

Ojačani administrativni i tehnički kapaciteti za upravljanje zaštićenim područjem

▪ AKTIVNOSTI

5.B.1. Osiguravanje adekvatne tehničke opremljenosti svih službi, redovito održavanje i unapređivanje opreme i vozila

5.B.2. Izrada odgovarajuće planske dokumentacije za upravljanje ZK Slunjčica (sukladno zakonu; revizija planske dokumentacije)

5.B.3. Nabava kartografskih podloga za ZK Slunjčica (digitalne i papirne verzije, HOC, ortofoto, tematske karte...)

5.B.4. Detaljno razrađivanje modela koncesijskih odobrenja i primjena sustava za sve korisnike prostora ZK Slunjčica

5.B.5. Revidiranje granice zaštićenog područja i uređivanje imovinsko – pravnih odnosa

5.B.6. Ustrojiti stručnu biblioteku, arhiv i bazu podataka ZK Slunjčica i redovito ih nadopunjavati

5.B.7. Program samofinanciranja – razvoj ponude suvenira i višejezičnih edukativno i informativnih materijala edukativnih sadržaja za prodaju posjetiteljima

5.B.8. Suradnja sa županijskim tijelom pri donošenju idejnih i izvedbenih planova, projekata i aktivnosti izgradnje nove i održavanje postojeće prometne energetske, vodoopskrbne, kanalizacijske i telekomunikacijske infrastrukture u području značajnog krajobraza

3.B.9. Sudjelovanje u procesima prostornog planiranja

▪ INDIKATORI

5.B.1. Sve službe su tehnički opremljene:

- kupljeno vozilo - koristi se i održava;
- djelatnici opskrbljeni računalnom opremom i programima
- volonteri – čuvari prirode opskrbljeni službenom odjećom i radnom obućom
- nabavljeni instrumenti i oprema

5.B.2. Izrađena planska dokumentacija; Revidiran Plan upravljanja nakon 5 godina

5.B.3. Hrvatska osnovna karta 1:5000; Digitalni ortofoto 1:2000;

Ostale potrebne kartografske podloge

5.B.4. Koncesijska odobrenja za sve korisnike prostora ZK Slunjčica

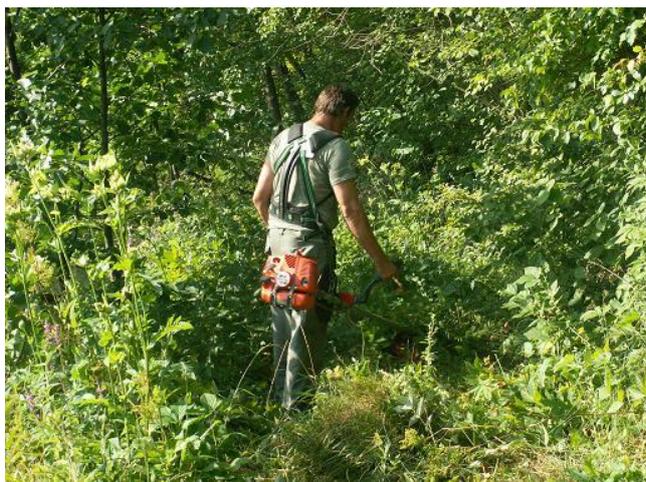
5.B.5. Revidirane su granice ZK Slunjčica; Uređuju se imovinsko- pravni odnosi nad nekretninama u ZK Slunjčica

5.B.6. Biblioteka, arhiva i baza podataka za ZK Slunjčica, ustrojene su i redovito se nadopunjavaju

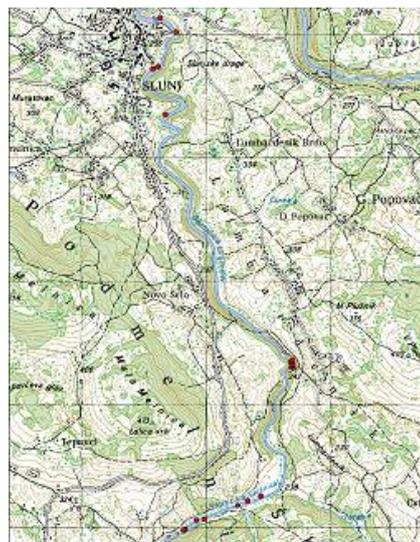
5.B.7. Suveniri, monografije, karte, brošure...

5.B.8. Mišljenja stručne službe JU vezano uz idejne i izvedbene projekte, planove i aktivnosti izgradnje nove i održavanja postojeće prometne, energetske, vodoopskrbne, kanalizacijske i telekomunikacijske infrastrukture

5.B.9. Zapisnici sa sastanaka na kojima JU sudjeluje u procesima prostornog planiranja za područje ZK Slunjčica; Uvjeti i mjere zaštite prirode implementirani u prostorno-plansku dokumentaciju koja se odnosi na područje ZK Slunjčica

Slika 48. Košnja uz Slunjiću – uređaji i oprema

Slika 49. Tematska karta – puzavi celer

ČETVRTO POGLAVLJE

PROVEDBA

4.1. Smjernice za povezivanje sektorskih planova

Sve aktivnosti u ZK Slunjčica koje provodi Javna ustanova prvenstveno se oslanjaju na Strategiju i akcijski plan biološke i krajobrazne raznolikosti, Strategiju regionalnog razvoja, Strategiju zaštite, očuvanja i održivog gospodarskog korištenja kulturne baštine RH.

Prostorno planiranje usmjereno je kroz prostorno planske dokumente:

Prostorni plan Grada Slunja, Prostorni plan Karlovačke županije i Urbanistički plan uređenja Grada Slunja, Detaljni plan uređenja Rastoka, Katastarski planovi, Razvoj turizma na području Značajnog krajobraza Slunjčica.

Naselje Rastoke su upisane u Registar kao povijesno-ruralna cjelina (broj Z-3922).

4.2. Provedba akcijskih planova: prioriteti, raspored i suradnici

U ovom poglavlju je prikazan detaljan raspored akcijskih planova, suradnika za svaku aktivnost, te prioritet svake pojedine aktivnosti kako bi se njihovo izvršenje bilo moguće.

Za svaku predviđenu akciju unutar pojedine teme Plana upravljanja, precizno su definirani indikatori uspješnosti njene provedbe, određen je stupanj **prioritetnosti (PR)** te je predviđeno razdoblje njenog provođenja (G1 do G10).

Akcije kojima je određen visok prioritet (**V**) **MORAJU** se poduzeti za vrijeme trajanja Plana (što prije) i njihovo bi neizvršavanje ugorzilo provedbu cijelog Plana. Akcije srednjeg (**S**) prioriteta **TREBA** svakako izvršiti, ali s određenim stupnjem fleksibilnosti u provedbi. Akcije niskog (**N**) prioriteta **MOGU** se poduzeti kada budu dostupna financijska sredstva i ljudski resursi, ali njihovo neizvršavanje ne ugrožava provedbu cijelog Plana.

Sve predviđene akcije provodit će se putem redovitih godišnjih *Programa zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja i korištenja* Javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima Karlovačke županije „Natura viva“.

Akcijski planovi, kao još detaljniji provedbeni dokumenti u upravljanju Značajnim krajobrazom rijeke Slunjčice, bit će detaljno razrađeni samo za neke akcije unutar pojedine teme (npr. Akcijski plan održivog razvoja turizma) ili će nekoliko akcija unutar iste teme biti obuhvaćeno jednim akcijskim planom. Akcijskim planovima će se potanko definirati aktivnosti, vremenski rokovi te ljudski i financijski resursi potrebni za provedbu planiranih aktivnosti. Akcijski planovi integralni su dio Plana upravljanja, a Javna ustanova „Natura viva“ će tijekom provedbe Plana detaljno razraditi sve akcijske planove, koji će se također provoditi putem redovitih godišnjih *Programa zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja i korištenja* Javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima Karlovačke županije „Natura viva“.

4.2.1. Popis tema s akcijskim planovima

TEMA 1: Zaštita, održavanje, očuvanje i praćenje biološke i krajobrazne raznolikosti

AKCIJSKI PLAN 1 A: Zaštita i očuvanje krajobraza

AKCIJSKI PLAN 1 B: Održavanje zaštićenih prirodnih vrijednosti u ZK Slunjčica

AKCIJSKI PLAN 1 C: Zaštita travnjačkih ekosustava

AKCIJSKI PLAN 1 D: Zaštita šumskih ekosustava

AKCIJSKI PLAN 1 E: Zaštita vodenih ekosustava

AKCIJSKI PLAN 1 F: Zaštita podzemlja

AKCIJSKI PLAN 1 G: Sprečavanje potencijalno negativnih utjecaja drugih dionika na zaštićeno područje

TEMA 2: Očuvanje tradicije, kulturne i povijesne baštine

AKCIJSKI PLAN 2 A: Očuvanje tradicionalnog načina života

AKCIJSKI PLAN 2 B: Poticanje obnove kulturno-povijesne baštine

TEMA 3: Održivi razvoj i korištenje zaštićenih prirodnih vrijednosti

AKCIJSKI PLAN 3 A: Program za posjetitelje

AKCIJSKI PLAN 3 B: Rekreativne i sportske aktivnosti u funkciji zaštite prirode

AKCIJSKI PLAN 3 C: Korištenje zaštićenog područja i reguliranje odnosa s dionicima

TEMA 4: Edukacija, interpretacija i promocija

AKCIJSKI PLAN 4 A: Razvijanje edukacijskih sadržaja

AKCIJSKI PLAN 4 B: Promocija zaštićenog područja ZK Slunjčica

TEMA 5: Upravljanje zaštićenim područjem značajni krajobraz Slunjčica

AKCIJSKI PLAN 5 A: Jačanje ljudskih kapaciteta

AKCIJSKI PLAN 5 B: Jačanje tehničkih i administrativnih kapaciteta

TEMA 1														
ZAŠTITA, ODRŽAVANJE, OČUVANJE I PRAĆENJE BIOLOŠKE I KRAJOBRAZNE RAZNOLIKOSTI														
CILJ	Očuvanje sveukupne biološke i krajobrazne raznolikosti te stabilnosti pojedinih ekosustava unutar ZK Slunčica, posredstvom mehanizama održanja i poboljšanja pojedinih ekosustava													
Zaštita, održavanje, očuvanje i praćenje biološke i krajobrazne raznolikosti tema je koja se odnosi na osnovne zadaće Javne ustanove i planski uključenih drugih odgovarajućih sektora. U okviru 5 niže navedenih akcijskih planova (1.A.-1.E.) u narednom desetogodišnjem periodu realizirati će se sljedeće aktivnosti, vezane za krajobraz i odgovarajuće ekosustave:														
<ul style="list-style-type: none"> - analiza postojećeg stanja pojedinih ekosustava unutar Značajnog krajobraza - određivanje indikatorskih vrsta za pojedine ekosustave te osmišljavanje vremenskih protokola redovitog praćenja njihovog stanja, uz detaljno propisani način prikupljanja, pohrane i obrade podataka - određivanje indikatorskih parametara staništa za pojedine ekosustave te osmišljavanje vremenskih protokola redovitog praćenja njihovog stanja, uz detaljno propisani način prikupljanja, pohrane i obrade podataka - definiranje mehanizama reagiranja na uočene promjene indikatorskih vrsta i parametara staništa - donošenje mjera zadržavanja postojećeg stanja, odnosno njegovog unapređivanja u ekosustavima s utvrđenim negativnim ekološkim trendovima 														
AKCIJSKI PLANOVI	INDIKATORI	PRIORITET	RAZDOBLJE PROVOĐENJA										IZVORI FINANCIRANJA / SURADNICI	
			G1	G2	G3	G4	G5	G6	G7	G8	G9	G10		
1.A. Zaštita i očuvanje krajobraza	<ul style="list-style-type: none"> • analiza stanja svakog pojedinog ekosustava – podaci o stanju indikatorskih vrsta za pojedine ekosustave; podaci o monitoringu stanja pojedinih vrsta i staništa s parametrima staništa važnim za pojedine ekosustave; • definirani mehanizmi reagiranja na promjene indikatorskih vrsta i staništa; • mjere očuvanja postojećeg stanja i unaprijeđenja stanja stabilnih ekosustava 	V												LS (GS) RS (JU, KŽ) / KOKA, TZ
1.B. Održavanje zaštićenih izvornih vrijednosti u ZK Slunčica		V												LS (GS) RS (JU, KŽ) / HV, HŠ, DZZP, VS, UCD
1.C. Zaštita travnjačkih ekosustava		S												LS (GS) RS (JU, KŽ) / DZZP, VS
1.D. Zaštita šumskih ekosustava		S												LS (GS) RS (JU, KŽ) / HŠ, DZZP, VS, UCD
1.E. Zaštita vodenih ekosustava		V												LS (GS) RS (JU, KŽ) / HV, DZZP, UCD, VS

1.F. Zaštita podzemlja		V											LS (GS) RS (JU, KŽ) / PMF, RGNF, DZZP, UCD, VS
1.G. Sprečavanje potencijalno negativnih utjecaja drugih dionika na zaštićeno područje		V											

Tablica 14: Tema 1 – Zaštita, očuvanje i praćenje biološke i krajobrazne raznolikosti

Tablica 15: Akcijski plan 1A – Zaštita i očuvanje krajobraza

AKCIJSKI PLAN 1.A.	Zaštita i očuvanje krajobraza														
CILJ PLANA	Očuvanje prepoznatljivosti krajobraza reguliranjem svih djelatnosti i zahvata koji mogu utjecati na prirodne i krajobrazne vrijednosti područja														
AKTIVNOSTI	INDIKATORI	PRIORITET	RAZDOBLJE PROVOĐENJA i POTREBNA SREDSTVA (kn)											IZVORI FINANCIRANJA / SURADNICI	
			G1	G2	G3	G4	G5	G6	G7	G8	G9	G10			
1.A.1. Praćenje stanja i vrednovanje promjena u krajobrazu te nadzor i uvjetovanje svih zahvata i radnji u zaštićenom području, s ciljem postizanja najmanjeg mogućeg utjecaja na izvornu krajobraznu vrijednost prostora (vezano za temu 5 – zapošljavanje čuvara prirode za rad u ZK Slunjčica)	Zapisnici nadzorne službe o zahvatima i radnjama u prostoru i pripadajući upravni postupci	V	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	LS (GS) RS (JU, KŽ) / HV,HŠ, DZZP, VS, UCD
1.A.2. Osmišljavanje i provođenje mjera očuvanja i obnove izvorne krajobrazne raznolikosti prostora (vezano za temu 5 – zapošljavanje stručnog suradnika za rad u ZK Slunjčica)	Mjere očuvanja i obnove izvorne krajobrazne raznolikosti prostora	V	*	*	*	*	*		20.000,00		*	*	*	*	LS (GS) RS (JU, KŽ) / HV,HŠ, DZZP, VS, UCD
GODIŠNJI PRORAČUN									20.000,00						
UKUPNI PRORAČUN			20.000,00												

Tablica 16: Akcijski plan 1B – Održavanje zaštićenih izvornih vrijednosti u ZK Slunjčica

AKCIJSKI PLAN 1.B.		1.B. Održavanje zaštićenih izvornih vrijednosti u ZK Slunjčica											
CILJ PLANA		Očuvanje izvornih vrijednosti ZK Slunjčica											
AKTIVNOSTI	INDIKATORI	PRIORITET	RAZDOBLJE PROVOĐENJA I POTREBNA SREDSTVA (kn)										IZVORI FINANCIRANJA / SURADNICI
			G1	G2	G3	G4	G5	G6	G7	G8	G9	G10	
1.B.1. Čišćenje i održavanje korita rijeka Slunjčice i Korane	Očišćena i održavana korita	V	20.000,00	30.000,00	20.000,00	30.000,00	20.000,00	30.000,00	20.000,00	30.000,00	20.000,00	30.000,00	HV, LS (GS) RS (JU, KŽ) / KOKA
1.B.2. Čišćenje, održavanje i sanacija obala rijeka Slunjčice i Korane	Očišćene i održavane obale	V	100.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	HV, LS (GS)/ RS (JU, KŽ) KOKA DZZP
1.B.3. Postavljanje i održavanje komunalne i posjetiteljske infrastrukture (koševi za smeće, odvoženje smeća, sanitarni čvorovi)	Postavljena i održavana komunalna infrastruktura	V	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00	HV, LS (GS, TZ)
GODIŠNJI PRORAČUN			170.000,00	130.000,00	120.000,00	130.000,00	120.000,00	130.000,00	120.000,00	130.000,00	120.000,00	130.000,00	
UKUPNI PRORAČUN			1.300.000,00										

Tablica 17: Akcijski plan 1C – Zaštita travnjačkih ekosustava

AKCIJSKI PLAN 1.C.		Zaštita travnjačkih ekosustava													
CILJ PLANA		Očuvati travnjačka staništa u zoni aktivne zaštite te sprječavanje njihovog zaraštavanja													
AKTIVNOSTI	INDIKATORI	PRIORITET	RAZDOBLJE PROVOĐENJA I POTREBNA SREDSTVA (kn)										IZVORI FINANCIRANJA / SURADNICI		
			G1	G2	G3	G4	G5	G6	G7	G8	G9	G10			
1.C.1. Kartiranje travnjačkih površina	Kartirane sve travnjačke površine	S			20.000,00										RS (JU, KŽ) / DZZP, VS
1.C.2. Određivanje stupnja i postotka sukcesije travnjačkih površina	Katastar travnjačkih površina s osvrtom na one koji se ne pašare i ne kose	S			5.000,00				5.000,00			5.000,00			LS (GS) RS (JU, KŽ) / DZZP, VS
1.C.3. Određivanje indikatorskih vrsta za travnjačke ekosustave i fotodokumentiranje aktivnosti	Podaci o stanju indikatorskih vrsta i fotodokumentacija aktivnosti	S			*	*	*	*	*	*	*	*	*		RS (JU, KŽ) / DZZP
1.C.4. Održavanje povoljnog stanja travnjaka košnjom i ispašom	Travnjaci održavani košnjom i ispašom	S		10.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	10.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00		LS (GS) RS (JU, KŽ)
GODIŠNJI PRORAČUN				10.000,00	27.000,00	2.000,00	2.000,00	7.000,00	10.000,00	2.000,00	7.000,00	2.000,00			
UKUPNI PRORAČUN				69.000,00											

Tablica 18: Akcijski plan 1D – Zaštita šumskih ekosustava

AKCIJSKI PLAN 1.D.		Zaštita šumskih ekosustava											
CILJ PLANA		Održavanje povoljnog stanja šumskih ekosustava u smislu zaštite biološke raznolikosti i kvalitete staništa, reguliranje svih djelatnosti i zahvata koji mogu imati negativan utjecaj na šumske ekosustave.											
AKTIVNOSTI	INDIKATORI	PRIORITET	RAZDOBLJE PROVOĐENJA I POTREBNA SREDSTVA (kn)										IZVORI FINANCIRANJA / SURADNICI
			G1	G2	G3	G4	G5	G6	G7	G8	G9	G10	
1.D.1. Inventarizacija, kartiranje i monitoring šumskih staništa i vrsta s posebnim naglaskom na zaštićene i ugrožene staništa i vrste	Kartirane sve površine pod šumama	S			15.000,00	15.000,00	*	*	*	*	*	*	LS (GS) RS (JU, KŽ) / HŠ, DZZP, VS
1.D.2. Određivanje indikatorskih vrsta za šumske zajednice te osmišljavanje i primjena protokola redovitog praćenja njihovog stanja	Podaci o stanju indikatorskih vrsta	S					5.000,00	5.000,00	*	*	*	*	LS (GS) RS (JU, KŽ) / HŠ, DZZP, VS, LD
GODIŠNJI PRORAČUN					15.000,00	15.000,00	5.000,00	5.000,00					
UKUPNI PRORAČUN			40.000,00										

Tablica 19: Akcijski plan 1E – Zaštita vodenih ekosustava

AKCIJSKI PLAN 1.E.		Zaštita vodenih ekosustava													
CILJ PLANA		Održavati povoljno stanje vodenih ekosustava u smislu zaštite biološke raznolikosti (s posebnim naglaskom na autohtonu ihtiofaunu) i kvalitete vodenog staništa, reguliranje svih djelatnosti i zahvata koji bi mogli imati negativan utjecaj na kvalitetu vode i vodene ekosustave.													
AKTIVNOSTI	INDIKATORI	PRIORITET	RAZDOBLJE PROVOĐENJA I POTREBNA SREDSTVA (kn)											IZVORI FINANCIRANJA / SURADNICI	
			G1	G2	G3	G4	G5	G6	G7	G8	G9	G10			
1.E.1. Održavanje korita rijeke Slunjčice u Rastokama na temelju izrade projektne dokumentacije za održavanje korita i nove izmjere vodnih površina	Izrađena projektna dokumentacija i provedena nova izmjera	V	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	HV / LS (GS) / RS (JU, KŽ)
1.E.2. Kartiranje karakterističnih biljnih i životinjskih vrsta zajednica i staništa s posebnim naglaskom na zaštićene i ugrožene	Kartirane vodene zajednice s karakterističnim biljnim i životinjskim vrstama	V			10.000,00				10.000,00				10.000,00		LS (GS) / RS (JU, KŽ) / DZZP / UCD, VS
1.E.3. Određivanje indikatorskih vrsta, uvođenje protokola monitoringa i stvaranje baze podataka	Određene indikatorske vrste i stvorena baza podataka	V				5.000,00	*	*	*	*	*	*	*	*	RS (JU, KŽ) / DZZP
1.E.4. Kategorizacija, označavanje i zaštita izvora pitke vode	Uređeni, označeni i zaštićeni izvori pitke vode	V				10.000,00	25.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	LS (GS) / RS (JU, KŽ) / UCD, VS
1.E.5. Uspostavljanje kontinuirane suradnje s nadležnim institucijama pri izradi vodno –gospodarskih osnova za područje značajnog krajobrazu i njihova usklađivanja s uvjetima zaštite prirode te nadzor provođenja propisanih uvjeta	Vodnogospodarske osnove za područje ZK Slunjčica usklađene s uvjetima zaštite prirode;	V	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	RS (JU, KŽ) / LS (GS) / HV, NI, IS
1.E.6. Sudjelovanje u programu rekonstrukcije sustava kanalizacije grada Slunja i Rastoka – pomoć lokalnoj zajednici pri uspostavi odgovarajuće komunalne infrastrukture u zaštićenom području; nadzor nad ispuštanjem komunalnih voda u zaštićenom području	Rekonstruiran sustav kanalizacije u Rastokama i uspostavljena odgovarajuća komunalna infrastruktura u zaštićenom području;	V		200.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	LS (GS), RS (JU, KŽ), DP / HV, NI, IS

Plan upravljanja Značajni krajobraz Slunjčica

<p>1.E.7. Planiranje aktivnosti za sprečavanje onečišćenja vodotoka slivnim vodama iz obližnjih prometnica (D1); analiza utjecaja prometnica D1 u zaštićenom području i nadzor nad provođenjem propisanih mjera</p>	<p>Zapisnici nadzorne službe i vezani upravni postupci Održavana komunalna infrastruktura;</p>	<p>V</p>	<p>*</p>	<p>20.000,00</p>	<p>10.000,00</p>	<p>10.000,00</p>	<p>10.000,00</p>	<p>*</p>	<p>*</p>	<p>*</p>	<p>*</p>	<p>*</p>	<p>RS (JU, KŽ), LS (GS) / NI (HS)</p>
<p>1.E.8. Redoviti nadzor svih aktivnosti i zahvata u značajnom krajobrazu koji imaju potencijano negativni utjecaj na kakvoću vode rijeke Slunjčica</p>	<p>Zapisnici nadzorne službe i odgovarajući upravni postupci Zapisnici nadzorne službe o aktivnostima i zahvatima u ZK Slunjčica koji su potencijalno opasni za prirodu i eventualni odnosi upravni postupci Akcijski plan za sprečavanje onečišćenja vodotoka iz prometnica; Studija o utjecaju prometnice D1 na vode u zaštićenom području; Zapisnici nadzorne službe</p>	<p>V</p>	<p>*</p>	<p>*</p>	<p>*</p>	<p>*</p>	<p>*</p>	<p>*</p>	<p>*</p>	<p>*</p>	<p>*</p>	<p>*</p>	<p>RS (JU, KŽ), LS (GS) / UCD, DZZP, NI</p>
<p>GODIŠNJI PRORAČUN</p>				<p>220.000,00</p>	<p>120.000,00</p>	<p>125.000,00</p>	<p>135.000,00</p>	<p>115.000,00</p>	<p>105.000,00</p>	<p>105.000,00</p>	<p>115.000,00</p>	<p>105.000,00</p>	
<p>UKUPNI PRORAČUN</p>			<p>1.145.000,00</p>										

Tablica 20: Akcijski plan 1F – Zaštita krških ekosustava

AKCIJSKI PLAN 1.F.		Zaštita podzemlja												
CILJ PLANA		Očuvanje nadzemnih i podzemnih krških ekosustava na području značajnog krajobraza, reguliranje svih djelatnosti i zahvata koji bi mogli imati negativan utjecaj na krške ekosustave.												
AKTIVNOSTI	INDIKATORI	PRIORITET	RAZDOBLJE PROVOĐENJA I POTREBNA SREDSTVA (kn)											IZVORI FINANCIRANJA / SURADNICI
			G1	G2	G3	G4	G5	G6	G7	G8	G9	G10		
1.F.1. Kartiranje svih nadzemnih i podzemnih krških elemenata u GIS-u	Kartirani svi nadzemni i podzemni krški elementi	V		8.000,00	8.000,00									RS (JU, KŽ) / UCD
1.F.2. Geoekološko vrednovanje površinskih krških pojava u zaštićenom i okolnom utjecajnom području i dopuna baze podataka	Geoekološki vrednovane površinske krške pojave; Dopunjena baza podataka	V		15.000,00	10.000,00									LS (GS) / RS (JU, KŽ) / PMF, RGNF, VS UCD, DZZP
1.F.3. Geoekološko vrednovanje speleoloških objekata i predviđanje mogućnosti njihova eventualnog održivog korištenja (sukladno smjernicama zaštite prirode) i dopuna baze podataka	Geoekološki vrednovani speleološki objekti i predviđene mogućnosti njihova održivog korištenja; Dopunjena baza podataka	V		15.000,00	10.000,00									LS (GS) / RS (JU, KŽ) / PMF, RGNF, VS UCD, DZZP
1.F.4. Organiziranje i provođenje sustavnih istraživanja podzemne faune i praćenje stanja podzemne faune	Izvešće o istraživanju podzemne faune, ispunjen protokol o praćenju stanja podzemne faune	V		8.000,00	8.000,00	*	*	*	*	*	*	*	*	RS (JU, KŽ) / HBSD, VS DZZP
1.F.5. Sanacija divljih odlagališta otpada (onečišćenih speleoloških objekata, vrtača i drugih lokacija u zaštićenom i utjecajnom području) i praćenje stanja speleoloških objekata i površinskog krškog okoliša	Sanirana divlja odlagališta otpada u zaštićenom i utjecajnom području	V		15.000,00	15.000,00	*	*	*	*	*	*	*	*	LS (GS) / RS (JU, KŽ) / UCD
1.F.6. Zaštita i promocija krških ekosustava u području značajnog krajobraza	Definirane mjere zaštite krških ekosustava i interpretativni sadržaji s pravilima ponašanja za stanovništvo i posjetitelje	V	15.000,00	*	*	5.000,00	10.000,00	30.000,00	*	*	*	*	*	LS (GS) / RS (JU, KŽ) / UCD
GODIŠNJI PRORAČUN			15.000,00	61.000,00	51.000,00	5.000,00	10.000,00	30.000,00						
UKUPNI PRORAČUN			172.000,00											

Tablica 21: Akcijski plan 1G – Sprečavanje potencijalno negativnih utjecaja drugih dionika na zaštićeno područje

AKCIJSKI PLAN 1.G.		Sprečavanje potencijalno negativnih utjecaja drugih dionika na zaštićeno područje											
CILJ PLANA		Zaštita sveukupne prirodne vrijednosti ZK Slunjčica na temelju međusektorske suradnje s drugim dionicima prostora u smislu donošenja zajedničkih mjera i uvjeta za suzbijanje i uklanjanje štetnih utjecaja na prirodu te provođenja istih.											
AKTIVNOSTI	INDIKATORI	PRIORITET	RAZDOBLJE PROVOĐENJA I POTREBNA SREDSTVA (kn)										IZVORI FINANCIRANJA / SURADNICI
			G1	G2	G3	G4	G5	G6	G7	G8	G9	G10	
1.G.1. Kontrola načina i uvjeta eksploatacije mineralnih sirovina u kamenolomu Broćanac (dodatna istraživanja, izrada studije)	Studija o utjecaju kamenoloma Broćanac na zaštićeno područje rijeke ZK Slunjčica;	V	*	50.000,00	50.000,00	*	*	*	*	*	*	*	RS (JU, KŽ) LS (GS) / RGNF, HV, VS, NI, IS
1.G.2. Implementacija uvjeta i mjera zaštite i očuvanja ZK Slunjčica u koncesijska odobrenja	Uvjeti i mjere zaštite i očuvanja prirode unutar koncesijskih odobrenja	V	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	RS (JU, KŽ) LS (GS) / RGNF, HV, VS, NI, IS
1.G.3. Suradnja s nadležnim institucijama i nadzor nad provođenjem propisanih uvjeta i mjera zaštite	Zapisnici nadzorne službe i vezani upravni postupci	V	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	RS (JU, KŽ) LS (GS) / RGNF, HV, VS, NI, IS
1.G.4. Nadzor nad sakupljanjem samoniklog bilja, gljiva i drugih plodova na području značajnog krajobraza	Zapisnici nadzorne službe JU o kontroli sakupljanja samoniklog bilja, gljiva i drugih plodova na području ZK i eventualni pripadajući upravni postupci	S	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	RS (JU, KŽ) / LS (GS)
1.G.5. Definiranje pravila ponašanja posjetitelja i stanovništva zaštićenog područja kroz sustav interpretacije i nadzora	Definirana pravila ponašanja i osiguran nadzor uz izvješćivanja putem zapisnika i upravnih postupaka	V	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	RS (JU, KŽ), LS (GS) / TZ
1.G.6. Određivanje zona zabrane prometa motornih vozila u zaštićenom području i postavljanje prometnih znakova zabrane prometa	Reguliran promet u ZK – određene zone zabrane prometa, postavljeni znakovi zabrane prometa	V	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	RS (JU, KŽ), LS (GS) / NI

Plan upravljanja Značajni krajobraz Slunjčica

<p>1.G.7. Evidentiranje i saniranje divljih odlagališta otpada na području značajnog krajobraza; provođenje trajne edukacije lokalnog stanovništva o štetnom utjecaju takvih odlagališta na prirodu i okoliš, nadzor i provođenje odgovarajućih kaznenih mjera i postupaka</p>	<p>Sanirana divlja odlagališta na području Značajnog krajobraza; Zapisnici nadzorne službe i odgovarajući upravni postupci u slučaju kršenja propisa o zbrinjavanju otpada</p>	<p>V</p>	<p>*</p>	<p>20.000,00</p>	<p>20.000,00</p>	<p>2.000,00</p>	<p>RS (JU, KŽ), LS (GS) / UCD, NI</p>						
<p>GODIŠNJI PRORAČUN</p>				<p>70.000,00</p>	<p>70.000,00</p>	<p>2.000,00</p>							
<p>UKUPNI PRORAČUN</p>			<p>154.000,00</p>										

TEMA 2	ZAŠTITA KULTURNE I POVIJESNE BAŠTINE													
CILJ	Očuvanje tradicionalnog načina života i reprezentativne graditeljske baštine te jedinstvenosti ukupnih kulturnih vrijednosti u području ZK Slunjčica													
<p>Očuvanje tradicijske, kulturne i povijesne baštine tema je koja se odnosi na intenzivnu i aktivnu suradnju Javne ustanove sa svim sektorima i odgovarajućim nadležnim institucijama (lokalna samouprava i stanovništvo, sektorske institucije iz područja kulture i turizma).</p> <p>U okviru 2 niže navedena akcijska plana (2.A.-2.B.) u narednom desetogodišnjem periodu realizirati će se sljedeće aktivnosti vezane uz temu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poticanje razvoja tradicionalnih djelatnosti i zanimanja te promocija, unapređenje i povećanje njihova kapaciteta; - poticanje obnove i gradnje tradicijskih objekata (mlinice i etno kuća); - donošenje odgovarajućeg režima korištenja obnovljenih i novoizgrađenih tradicijskih objekata, sukladno uvjetima zaštite prirode i u suradnji s nadležnim institucijama; - poticanje obnove materijalne kulturno-povijesne baštine (obnova Starog grada Slunja i Napoleonove žitnice); - donošenje prijedloga uređenja i uređenje dijela prostora obnovljenih kulturno povijesnih građevina za potrebe promocije zaštićenog područja; - poticanje očuvanja i njegovanja nematerijalne kulturno povijesne baštine s ciljem promocije zaštićenog područja. 														
AKCIJSKI PLANOVI	INDIKATORI	PRIORITET	RAZDOBLJE PROVOĐENJA										IZVORI FINANCIRANJA / SURADNICI	
			G1	G2	G3	G4	G5	G6	G7	G8	G9	G10		
2.A. Očuvanje tradicionalnog načina života	<ul style="list-style-type: none"> • sektor zaštite prirode i lokalna uprava potiču obnovu i izgradnju tradicijske i kulturno-povijesne baštine, surađuju sa stanovništvom u smislu razvoja tradicionalnih djelatnosti, ponuda i usluga; 	V												LS (GS) RS (JU, KŽ), DP / KOKA, TZ, UCD, NI, VS
2.B. Poticanje obnove kulturno-povijesne baštine	<ul style="list-style-type: none"> • utvrđeni režimi korištenja obnovljenih i novoizgrađenih objekata tradicijskog i kulturno-povijesnog značaja; • izrađeni su projekti obnove i izgradnje tradicijskih i kulturno-povijesnih objekata, a dio istih u funkciji je u skladu s potrebama zaštite prirode; • utvrđeni su i primjenjuju se režimi korištenja i primjene tradicionalnih djelatnosti, ponuda i usluga 	S												LS (GS) RS (JU, KŽ), DP / KOKA, TZ, UCD, NI, VS

Tablica 22: Tema 2 – Očuvanje tradicije, kulturne i povijesne baštine

Tablica 23: Akcijski plan 2A – Očuvanje tradicionalnog načina života

AKCIJSKI PLAN 2.A.	Očuvanje tradicionalnog načina života												
CILJ PLANA	Očuvanje tradicionalnog načina života radi očuvanja i poboljšanja prirodnih značajki zaštićenog područja ZK Slunjčica – obnova i izgradnja tradicionalnih objekata te povećanje kapaciteta tradicionalnih djelatnosti, ponuda i usluga.												
AKTIVNOSTI	INDIKATORI	PRIORITET	RAZDOBLJE PROVOĐENJA I POTREBNA SREDSTVA (kn)										IZVORI FINANCIRANJA / SURADNICI
			G1	G2	G3	G4	G5	G6	G7	G8	G9	G10	
2.A.1. Poticanje razvoja tradicionalnih djelatnosti i zanimanja te promocija, unapređenje i povećanje sadašnjih kapaciteta tradicionalnih djelatnosti (uzgoj autohtonih sorti voća i povrća, tradicionalna sadnja, ispaša i košnja – tradicionalna poljoprivreda, voćarstvo i povrtlarstvo; uzgoj autohtonih pasmina – tradicionalno stočarstvo), proizvodnje i usluga (mlinarenje i dr.), na temelju razvoja projekata i kontinuirane suradnje s lokalnom zajednicom	Razvijeni projekti povećanja unapređenja i povećanja kapaciteta tradicionalne proizvodnje i usluga; Održivi razvoj temeljen na unapređenju i povećanju kapaciteta tradicionalnih djelatnosti i zanimanja (tradicionalno mlinarenje i dr.); Zaštićena i očuvana livadna staništa i vrste; Obnovljene stare sorte voćki, povrtnica; Uzgojene autohtone pasmine	V		*	*	50.000,00	*	*	150.000,00	*	*	50.000,00	LS (GS), RS (JU, KŽ) DP / KOKA, TZ, UCD, NI, VS
2.A.2. Partnerstvo na projektima obnove i izgradnje tradicionalnih objekata, s ciljem pridruživanja i usklađivanja uvjeta zaštite prirode uvjetima tradicijske estetike prostora te korištenja objekata u skladu sa zadanim uvjetima (prioritetno obnova mlinica te uređenje i otvaranje etno kuće u Slunju)	Razvijeni projekti obnove i izgradnje tradicijskih funkcionalnih objekata; Obnovljene i novoizgrađene mlinice u skladu s uvjetima zaštite prirode i tradicijske estetike prostora; Uređena etno-kuća u Slunju	V		*	100.000,00	70.000,00	70.000,00	70.000,00	*	*	*	*	LS (GS), RS (JU, KŽ) DP / KOKA, TZ, UCD, NI, VS
2.A.3. Utvrđivanje režima korištenja obnovljenih i novoizgrađenih tradicijskih funkcionalnih objekata, sukladno uvjetima zaštite prirode i u suradnji s nadležnim institucijama (mlinice)	Obnovljene i novoizgrađene mlinice koriste se sukladno utvrđenom režimu, usklađenom sa zahtjevima zaštite prirode	V		*	15.000,00	*	*	15.000,00	*	*	*	*	LS (GS), RS (JU, KŽ) / KOKA, TZ, UCD, NI, VS
GODIŠNJI PRORAČUN					115.000,00	120.000,00	70.000,00	85.000,00	150.000,00			50.000,00	
UKUPNI PRORAČUN			590.000,00										

Tablica 24: Akcijski plan 2B – Poticanje obnove kulturno-povijesne baštine

AKCIJSKI PLAN 2.B.		Poticanje obnove kulturno-povijesne baštine												
CILJ PLANA		Obnova materijalne i nematerijalne kulturno-povijesne baštine i uključivanje odgovarajućih prostora i materijala u promociju zaštićenog područja.												
AKTIVNOSTI	INDIKATORI	PRIORITET	RAZDOBLJE PROVOĐENJA I POTREBNA SREDSTVA (kn)										IZVORI FINANCIRANJA / SURADNICI	
			G1	G2	G3	G4	G5	G6	G7	G8	G9	G10		
2.B.1. Poticanje održavanja i obnove graditeljske i druge materijalne kulturno-povijesne baštine s ciljem djelomičnog stavljanja obnovljenih prostora u funkciju zaštite prirode – međusektorska suradnja u smislu razvoja programa obnove i korištenja kulturno-povijesnih građevina te predlaganje zajedničkih projekata na domaće i međunarodne fondove (prioritetno poticanje obnove Starog grada Slunj i Napoleonove žitnice)	Ugovori o partnerstvu; Pripremljeni programi i aplicirani projekti na domaće i međunarodne fondove;	S			*	10.000,00	10.000,00	*	*	*	*	*		LS (GS), RS (JU, KŽ) DP / KOKA, TZ, UCD, NI, VS
2.B.2. Uređenje dijela obnovljenih kulturno-povijesnih objekata za potrebe promocije zaštićenog područja – međusektorska suradnja i usklađivanje interesa za promociju kulturno-povijesne i prirodne baštine	Uređen dio prostora obnovljenih kulturno-povijesnih objekata u svrhu promocije zaštite prirode	S								10.000,00	50.000,00	50.000,00	LS (GS), RS (JU, KŽ) DP / KOKA, TZ, UCD, NI, VS	
2.B.3. Poticanje očuvanja i njegovanja nematerijalne kulturne baštine te razvoj odnosnih programa i partnerstva na odgovarajućim projektima s ciljem promocije kulturno-povijesne i prirodne baštine	Podaci o istraživanjima o nematerijalnoj kulturno-povijesnoj baštini vezanoj za zaštićenu prirodu; Objava promotivnih i edukativnih materijala s tematikom nematerijalne kulturno-povijesne baštine vezane za zaštitu prirode	S					7.000,00	30.000,00	30.000,00				LS (GS), RS (JU, KŽ) DP / KOKA, TZ, UCD, NI, VS	
GODIŠNJI PRORAČUN					10.000,00	10.000,00	7.000,00	30.000,00	40.000,00	50.000,00	50.000,00			
UKUPNI PRORAČUN			197.000,00											

TEMA 3		ODRŽIVI RAZVOJ I KORIŠTENJE ZAŠTIĆENIH PRIRODNIH VRIJEDNOSTI												
CILJ	Očuvanje sveukupne prirodne vrijednosti područja te reguliranje djelatnosti potencijalno negativnog utjecaja na prirodu donošenjem uvjeta i mjera korištenja prostora Značajnog krajobraza Slunjčica, uz očuvanje svih prirodnih, krajobraznih i kulturnih značajki zaštićenog područja.													
<p>Tema Održivi razvoj i korištenje zaštićenih prirodnih vrijednosti odnosi se na donošenje i reguliranje programa za posjetitelje Značajnog krajobraza Slunjčica, reguliranje uvjeta i mjera korištenja i održavanja prostora od strane drugih dionika (rudarstvo, vodoprivreda, šumarstvo,...) te provedbu rekreacijskih i sportskih aktivnosti i programa koji su prvenstveno u funkciji zaštite prirode</p> <p>Sljedeće zadane aktivnosti realizirati će se prema 3 niže navedena akcijska plana (3.A.-3.C.), u narednom desetogodišnjem periodu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osmišljavanje, razvoj i provedba programa za posjetitelje ZK Slunjčica te priprema i realizacija pratećih sadržaja; - analiza utjecaja drugih dionika prostora na zaštićeno područje; - određivanje uvjeta zaštite prirode i mjera za suzbijanje potencijalno štetnih utjecaja drugih dionika prostora na zaštićeno područje; - implementacija uvjeta zaštite prirode i odgovarajućih mjera u pripadajuću dokumentaciju (koncesijska rješenja, dopuštenja i sl.); - kontinuirana međusektorska suradnja, sustavno praćenje i nadzor nad provođenjem propisanih uvjeta i mjera zaštite prirode koje se odnose na aktivnosti drugih dionika prostora; - rekreacijske i sportske aktivnosti i odgovarajući programi koji su u funkciji zaštite prirode, edukacije i promocije zaštićenog područja (suradnja sa sportskim i drugim udrugama civilnog društva) 														
AKCIJSKI PLANOVI	INDIKATORI	PRIORITET	RAZDOBLJE PROVOĐENJA										IZVORI FINANCIRANJA / SURADNICI	
			G1	G2	G3	G4	G5	G6	G7	G8	G9	G10		
3.A. Program za posjetitelje	<ul style="list-style-type: none"> • planski se provodi program za posjetitelje ZK Slunjčica 	V												LS (GS), RS (JU, KŽ), DP, MF / TZ, VS, KOKA, UCD, DZZP, NI
3.B. Rekreacijske i sportske aktivnosti u funkciji zaštite prirode	<ul style="list-style-type: none"> • planski se provode mjere i uvjeti zaštite prirode ZK Slunjčica od potencijalno štetnih utjecaja drugih dionika prostora 	V												RS (JU, KŽ) LS (GS) DP / UCD, DZZP, VS, NI, IS
3.C Korištenje zaštićenog područja i reguliranje odnosa s dionicima	<ul style="list-style-type: none"> • održavaju se sportski i rekreacijski programi, aktivnosti i manifestacije u funkciji zaštite prirode, uz odgovarajuće uvjete i mjere zaštite te nadzor nad provođenjem istih 	V												LS (GS) RS (JU, KŽ) / UCD

Tablica 25: Tema 3 – Održivi razvoj i korištenje zaštićenih prirodnih vrijednosti

Tablica 26: Akcijski plan 3A – Program za posjetitelje

AKCIJSKI PLAN 3.A.		Program za posjetitelje												
CILJ PLANA		Očuvati sveukupnu prirodnu vrijednost područja te regulirati djelatnosti potencijalno negativnog utjecaja na prirodu kroz održivu turističku djelatnost značajnog krajobraza Slunjčica, uz očuvanje svih prirodnih, krajobraznih i kulturnih vrijednosti područja.												
AKTIVNOSTI	INDIKATORI	PRIORITET	RAZDOBLJE PROVOĐENJA I POTREBNA SREDSTVA (kn)										IZVORI FINANCIRANJA / SURADNICI	
			G1	G2	G3	G4	G5	G6	G7	G8	G9	G10		
3.A.1. Obuka vodiča za posjetitelje ZK Slunjčica	Educirani i osposobljeni vodiči za posjetitelje	V	20.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	RS (JU, KŽ)
3.A.2. Razvoj programa za posjećivanje različitih tipova posjetitelja (poučne šetnje uz stručno vođenje od strane JU, Škola krša i drugi informativno-poučni programi)	Razvijeni programi za posjetitelje (poučne šetnje uz stručno vođenje, Škola krša) i provode se sezonski u zaštićenom području	V	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	RS (JU, KŽ) / LS (GS), TZ
3.A.3. Uređenje infrastrukture za posjetitelje (poučni i informativni sadržaji, zabrane i upozorenja, dovršetak poučne staze, izgradnja šetnice, vidikovaca i sanitarnih čvorova); održavanje infrastrukture za posjetitelje	Uređena infrastruktura za posjetitelje – dovršena poučna staza i opremljena potrebnom infrastrukturom; Održavana infrastruktura za posjetitelje	V	80.000,00	250.000,00	300.000,00	350.000,00	400.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	LS (GS), RS (JU, KŽ), DP, MF / TZ, VS, KOKA, UCD, DZZP, NI
3.A.4. Sustavna komunikacija Javne ustanove, Grad a Slunja i turističkog sektora	Izrađena komunikacijska strategija	V												JU,GS,TZ
GODIŠNJI PRORAČUN			100.000,00	255.000,00	305.000,00	355.000,00	405.000,00	105.000,00	105.000,00	105.000,00	105.000,00	105.000,00	105.000,00	
UKUPNI PRORAČUN			1.945.000,00											

Tablica 27. Akcijski plan 3B – Rekreativne i sportske aktivnosti u funkciji zaštite prirode

AKCIJSKI PLAN 3.B.		Rekreacijske i sportske aktivnosti u funkciji zaštite prirode												
CILJ PLANA		Organizacija i provođenje rekreacijskih i sportskih programa, aktivnosti i manifestacija, uvođenje uvjeta i mjera zaštite prirode te nadzor nad provođenjem istih.												
AKTIVNOSTI	INDIKATORI	PRIORITET	RAZDOBLJE PROVOĐENJA I POTREBNA SREDSTVA (kn)											IZVORI FINANCIRANJA / SURADNICI
			G1	G2	G3	G4	G5	G6	G7	G8	G9	G10		
3.B.1. Suradnja s udrugama civilnog društva u smislu potpore programima uvođenja i razvoja odgovarajućih sportskih i rekreacijskih aktivnosti i sadržaja u zaštićenom području koji su u funkciji zaštite prirode i upotpunjuju ponudu za posjetitelje, a ne ugrožavaju prirodu i stanovništvo zaštićenog područja	U zaštićenom području provode se sportski i rekreacijski programi, manifestacije i projekti koji ne ugrožavaju prirodu i stanovništvo, a u funkciji su zaštite prirode, edukacije i promocije zaštićenog područja	S		10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	0.000,00	RS (JU, KŽ), LS (GS) / UCD	
3.B.2. Osiguravanje mjera zaštite i nadzora sportskih i rekreacijskih aktivnosti u Značajnom krajobrazu, sukladno zakonskim propisima iz područja zaštite prirode	Osigurane i uvedene smjernice i uvjeti, nadzor i mjere zaštite vezane za sportske i rekreacijske aktivnosti u zaštićenom području	V	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	RS (JU, KŽ) / UCD, IS	
3.B.3. Suradnja s ovlaštenim ribolovnim udrugama i reguliranje slatkodnog ribolova u ZK, sukladno zakonskim propisima iz područja zaštite prirode	Osigurani i uvedeni uvjeti, nadzor i mjere zaštite vezane za ribolov u zaštićenom području; Kontinuirana suradnja nadzorne službe JU i ribopazitelja (zapisnici nadzorne službe)	V	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	RS (JU, KŽ) / UCD (RU)	
3.B.4. Suradnja s ovlaštenim lovačkim udrugama, predlaganje uvjeta i mjera zaštite prirode za uvođenje u lovnogospodarske osnove, suradnja u zbrinjavanju stradale divljači u zaštićenom području	Osigurani i uvedeni uvjeti, nadzor i mjere zaštite vezane za lov i lovne vrste u zaštićenom području; Kontinuirana suradnja nadzorne službe JU i lovočuvara (zapisnici nadzorne službe)	V	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	RS (JU, KŽ) / UCD (LU)	
3.B.5. Suradnja s ronilačkim, speleološkim i biospeleološkim udrugama u smislu razvoja i provođenja zaštitnih projekata i programa u ZK (npr. čišćenje izvora i korita Slunjčice u okviru odgovarajuće rekreacijsko-sportske manifestacije, sanacija onečišćenih jama u okviru sportsko-rekreacijske manifestacije i sl.)	Održane rekreacijsko-sportske manifestacije i programi, uz istovremene zaštitne i sanacijske aktivnosti	S		7.000,00	7.000,00	7.000,00	7.000,00	14.000,00	14.000,00	14.000,00	14.000,00	14.000,00	RS (JU, KŽ) / UCD (RU, SU, SRU, HBSD)	
GODIŠNJI PRORAČUN				17.000,00	17.000,00	17.000,00	17.000,00	34.000,00	34.000,00	34.000,00	34.000,00	34.000,00		
UKUPNI PRORAČUN				238.000,00										

Tablica 28. Akcijski plan 3C – Korištenje zaštićenog područja i reguliranje odnosa prema dionicima

AKCIJSKI PLAN 3.C.		Korištenje zaštićenog područja i reguliranje odnosa s dionicima													
CILJ PLANA		Potpora aktivnostima i inicijativama koje pridonose povećanju kvalitete života stanovnika zaštićenog područja, a nemaju negativan utjecaj na očuvanje prirode i krajobraza.													
AKTIVNOSTI	INDIKATORI	PRIORITET	RAZDOBLJE PROVOĐENJA I POTREBNA SREDSTVA (kn)											IZVORI FINANCIRANJA / SURADNICI	
			G1	G2	G3	G4	G5	G6	G7	G8	G9	G10			
3.C.1. Izdavanje koncesijskih odobrenja te uvjeta i mjera zaštite prema karakteristikama prostora	Ugovori o koncesijskom odobrenju	V		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		RS (JU, KŽ), LS (GS)
3.C.2. Suradnja s lokalnim stanovništvom i drugim korisnicima prostora	Ugovori i sporazumi o suradnji	V		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		RS (JU, KŽ) LS (GS) / LZ, DKP
3.C.3. Poticanje lokalnog stanovništva na bavljenje tradicionalnim gospodarstvom – pašarenjem, poljoprivredom i stočarstvom te proizvodnjom autohtonih proizvoda	Veći broj domaćinstava koja se bave tradicionalnim gospodarstvom i proizvodnjom autohtonih proizvoda	V		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		RS (JU, KŽ) LS (GS) / LZ
GODIŠNJI PRORAČUN															
UKUPNI PRORAČUN															

TEMA 4		EDUKACIJA, INTERPRETACIJA I PROMOCIJA												
CILJ	Educiranje javnosti o sveukupnim vrijednostima ZK Slunjčica (prirodne, krajobrazne, povijesne i kulturne vrijednosti) i razvoj svijesti o potrebi njihova očuvanja, poticanje odgoja i obrazovanja za zaštitu prirode i okoliša u svim dobnim skupinama te educiranje svih sektora o mogućnostima dugoročno održivog upravljanja i korištenja prirodnih i kulturnih vrijednosti u značajnom krajobrazu.													
Tema 4 namijenjena je reguliranju edukativnih, interpretativnih i promotivnih sadržaja. Aktivnosti su podijeljene u dva akcijska plana (4.A i 4.B) i općenito se odnose na: <ul style="list-style-type: none"> - primjenu već razrađenih edukativnih programa - izvođenje poučnih šetnji u ZK Slunjčica, provođenje Škole krša - osmišljavanje, modeliranje, interpretacija i primjena novih edukativnih programa i poučnih sadržaja za sve dobne skupine - osmišljavanje marketinškog plana i sveukupnu promociju zaštićenog područja 														
AKCIJSKI PLANOVI	INDIKATORI	PRIORITET	RAZDOBLJE PROVOĐENJA										IZVORI FINANCIRANJA / SURADNICI	
			G1	G2	G3	G4	G5	G6	G7	G8	G9	G10		
4.A. Razvijanje edukacijskih sadržaja	<ul style="list-style-type: none"> • izvode se poučne šetnje u okviru ponude za posjetitelje • periodički ili kontinuirano se provode edukativni programi iz područja zaštite prirode za sve dobne skupine 	V												LS (GS), RS (JU, KŽ), DP, MF / TZ, VS, KOKA, UCD, DZZP, NI
4.B. Promocija zaštićenog područja ZK Slunjčica	<ul style="list-style-type: none"> • planski se provode marketinške aktivnosti i promotivni programi te je zaštićeno područje ZK Slunjčica poznato zaštićeno područje koje prima odgovarajući broj posjetitelja godišnje (kontrolirano i eventualno ograničeno temeljem drugih akcijskih planova) 	V												RS (JU, KŽ) LS (GS) DP / UCD, DZZP, VS, NI, IS

Tablica 29. Tema 4 - Edukacija, interpretacija i promocija

Tablica 30. Akcijski plan 4A – Razvijanje edukacijskih sadržaja

AKCIJSKI PLAN 4.A.		Razvijanje edukacijskih sadržaja											
CILJ PLANA	Edukacija javnosti o zaštiti prirode i zaštićenom području temeljem primjene već razvijenih modela interpretativno-poučnih i edukativnih programa iz područja zaštite prirode te osmišljavanja i provođenja novih odgovarajućih programa i poučnih sadržaja za sve dobne skupine.												
AKTIVNOSTI	INDIKATORI	PRIORITET	RAZDOBLJE PROVOĐENJA i POTREBNA SREDSTVA (kn)										IZVORI FINANCIRANJA / SURADNICI
			G1	G2	G3	G4	G5	G6	G7	G8	G9	G10	
4.A.1. Opremanje i održavanje istraživačko-edukativne stanice (potrebna infrastruktura, istraživački terenski i laboratorijski uređaji, materijali i oprema, uređenje okoliša) i razvoj programa korištenja stanice	Opremljena i uređena istraživačka stanica i okoliš; Osmišljen je i razvijen program korištenja istraživačke stanice	S	50.000,00	75.000,00	2.500,00	2.500,00	5.000,00	2.500,00	2.500,00	5.000,00	2.500,00	2.500,00	RS (JU, KŽ), LS (GS) DP, MF / UCD
4.A.2. Izvođenje poučnih šetnji uz stručno vođenje po ZK od strane JU - sezonsko zapošljavanje čuvara prirode za vođenje posjetitelja po ZK Slunjčica u okviru programa samofinanciranja (Akcijski plan Program za posjetitelje)	Razvijeni su odgovarajući modeli poučnih šetnji uz stručno vođenje od strane JU po ZK Slunjčica i planski se provode u okviru sezonske ponude za posjetitelje	V	175.000,00	175.000,00	175.000,00	175.000,00	175.000,00	175.000,00	175.000,00	175.000,00	175.000,00	175.000,00	RS (JU, KŽ), LS (GS) / TZ
4.A.3. Provođenje Škole krša u ZK Slunjčica okviru programa samofinanciranja (Akcijski plan Program za posjetitelje)	Šporazum o preuzimanju programa Škole krša od udruge SKOL; Sezonski se provodi program Škole krša, sukladno sporazumu s udrugom SKOL i u suradnji s obrazovnim institucijama	V	15.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	RS (JU, KŽ) / UCD (SKOL), VS
4.A.4. Razvoj i provedba novih edukativnih programa za sve dobne skupine i druge edukativne, interpretacijske i slične aktivnosti	Organizirani su i planski se provode novi interpretativno-poučni i edukativni programi (poučne šetnje, radionice i škole u prirodi, eko kampovi,...)	S	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	RS (JU, KŽ), LS (GS) / UCD, TZ, OI
4.A.5. Razvoj i provedba interpretativno-poučnih i edukativnih programa i sadržaja za ciljane skupine – osobe s posebnim potrebama	Uređeni su odgovarajući interpretativni sadržaji koji omogućuju provedbu poučno-interpretativnih i edukativnih programa i poučnih šetnji za osobe s posebnim potrebama	V	*	*	*	150.000,00	150.000,00	*	*	*	*	*	RS (JU, KŽ), LS (GS), DP, MF / UCD, VS
GODIŠNJI PRORAČUN			260.000,00	370.000,00	297.500,00	447.500,00	450.000,00	297.500,00	297.500,00	300.000,00	297.500,00	297.500,00	
UKUPNI PRORAČUN			3.315.000,00										

Tablica 31. Akcijski plan 4B – Promocija zaštićenog područja ZK Slunjčica

AKCIJSKI PLAN 4.B.		Promocija zaštićenog područja ZK Slunjčica												
CILJ PLANA		Edukacija javnosti o zaštiti prirode i zaštićenom području temeljem primjene već razvijenih modela interpretativno-poučnih i edukativnih programa iz područja zaštite prirode te osmišljavanja i provođenja novih odgovarajućih programa i poučnih sadržaja za sve dobne skupine.												
AKTIVNOSTI	INDIKATORI	PRIORITET	RAZDOBLJE PROVOĐENJA i POTREBNA SREDSTVA (kn)											IZVORI FINANCIRANJA / SURADNICI
			G1	G2	G3	G4	G5	G6	G7	G8	G9	G10		
4.B.1. Planska promocija vrijednosti, atrakcija i sadržaja u zaštićenom krajobrazu te aktivnosti Ustanove u tiskovnim, audio-vizualnim i digitalnim medijima lokalnog i nacionalnog karaktera	Redovito se izrađuju i publiciraju edukativni i promotivni sadržaji, održavaju se prezentacije, izložbe, projekcije i sl.	V	5.000,00	15.000,00	30.000,00	15.000,00	15.000,00	30.000,00	15.000,00	15.000,00	30.000,00	15.000,00	RS (JU, KŽ), LS (GS) DP / TZ, DZZP, UCD, VS	
4.B.2. Osmišljavanje i planska izrada novih multimedijjskih sadržaja, publikacija, brošura i poklon suvenira te organiziranje prigodnih prezentacija, izložbi i projekcija različitih materijala u nekomercijalne svrhe	Redovito se promoviraju vrijednosti područja i aktivnosti upravljanja područjem u svim medijima	V	5.000,00	25.000,00	5.000,00	2.500,00	5.000,00	2.500,00	5.000,00	2.500,00	5.000,00	2.500,00	RS (JU, KŽ), LS (GS) / TZ	
4.B.3. Projektiranje, uređivanje i otvaranje prirodoslovno-etnološkog muzeja u funkciji centra edukacije i promocije prirodnih i kulturnih vrijednosti područja značajnog krajobraza	Otvoren prirodoslovno-etnološki muzej ZK Slunjčica	V				*	*	50.000,00	50.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00	RS (JU, KŽ) / UCD (SKOL), VS	
4.B.4. Organiziranje promotivnih događanja - dani otvorenih vrata, edukativni sajmovi, festivali bioraznolikosti i sl.	Periodički organizirana promotivna događanja u zaštićenom području	S		5.000,00	*	10.000,00	*	5.000,00	*	10.000,00	*	5.000,00	RS (JU, KŽ), LS (GS) / UCD, TZ, OI	
GODIŠNJI PRORAČUN			10.000,00	45.000,00	35.000,00	27.500,00	20.000,00	87.500,00	70.000,00	127.500,00	135.000,00	122.500,00		
UKUPNI PRORAČUN			680.000,00											

TEMA 5	UPRAVLJANJE ZAŠTIĆENIM PODRUČJEM ZNAČAJNI KRAJOBRAZ SLUNJČICA												
CILJ	Unapređenje kvalitete upravljanja zaštićenim područjem Značajnog krajobraza Slunjčica kroz jačanje ljudskih, administrativnih i tehničkih kapaciteta Javne ustanove „Natura viva“, a uz potporu i suradnju lokalne zajednice koja dijeli zajedničke interese usmjerene ka održivom razvoju zaštićenog područja.												
<p>Tema se odnosi na jačanje ljudskih i materijalnih kapaciteta Javne ustanove neophodnih za adekvatno upravljanje zaštićenim područjem, konkretno provedbe prioritetnih akcijskih planova unutar predmetnog Plana i uključenih aktivnosti. Iz tog razloga tema je podijeljena na dva akcijska plana (5.A i 5.B), kategorizirana je kao visokoprioritetna i podrazumijeva:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapošljavanje novih nadzornika / čuvara prirode - zapošljavanje novih stručnih suradnika - sezonsko zapošljavanje volontera i vanjskih suradnika (studenata stručnih suradnika) za izvođenje poučnih šetnji i sličnih programa - educiranje ljudskih resursa - nabava i održavanje potrebne tehničke i druge opreme (vozilo, alati, odjeća, obuća, računalna oprema i programi...) - administrativno jačanje (izrada i nabava potrebne dokumentacije, kartografskih podloga i opremanje biblioteke) 													
AKCIJSKI PLANOVI	INDIKATORI	PRIORITET	RAZDOBLJE PROVOĐENJA										IZVORI FINANCIRANJA / SURADNICI
5.A. Jačanje ljudskih kapaciteta	<ul style="list-style-type: none"> • trajno zaposleni novi djelatnici JU (čuvari prirode i stručni suradnici) 	V											RS (JU, KŽ), LS (GS), DP / VS
5.B. Jačanje tehničkih i administrativnih kapaciteta	<ul style="list-style-type: none"> • sezonski zaposleni i educirani čuvari prirode potrebni za stručno vođenje i edukaciju posjetitelja zaštićenog područja • nabavljeno vozilo i ostala tehnička oprema • nabavljena odjeća i obuća za čuvere prirode • izrađena i nabavljena potrebna dokumentacija za upravljanje zaštićenim područjem • osmišljena i opremljena biblioteka ZK Slunjčica 	V											RS (JU, KŽ), LS (GS), DP / VS

Tablica 32. Tema 5 – Upravljanje zaštićenim područjem Značajni krajobraz Slunjčica

Tablica 33. Akcijski plan 5A – Jačanje ljudskih kapaciteta

AKCIJSKI PLAN 5.A.		Jačanje ljudskih kapaciteta											
CILJ PLANA		Zapošljavanje novih kadrova u stručnoj i nadzornoj službi Javne ustanove potrebnih za adekvatno upravljanje zaštićenim područjem.											
AKTIVNOSTI	INDIKATORI	PRIORITET	RAZDOBLJE PROVOĐENJA I POTREBNA SREDSTVA (kn)										IZVORI FINANCIRANJA / SURADNICI
			G1	G2	G3	G4	G5	G6	G7	G8	G9	G10	
5.A.1. Zapošljavanje čuvara prirode za rad u ZK Slunjčica (s mogućnošću povećanja kapaciteta po potrebi)	Trajno zaposleni čuvari prirode za poslove u ZK Slunjčica (prvih 5 godina 1 osoba, 2 osobe narednih 5 godina razdoblja provođenja Plana)	V	39.200,00	87.600,00	87.600,00	87.600,00	87.600,00	175.200,00	175.200,00	175.200,00	175.200,00	175.200,00	RS (JU, KŽ), LS (GS)
5.A.2. Zapošljavanje stručnog suradnika za rad u ZK Slunjčica	Trajno zaposlen stručni suradnik u ZK Slunjčica	V		110.000,00	110.000,00	110.000,00	110.000,00	110.000,00	110.000,00	110.000,00	110.000,00	110.000,00	RS (JU, KŽ), LS (GS)
5.A.3. Zapošljavanje stručnog suradnika za marketing, nabavu i financije za ZK Slunjčica	Trajno zaposlen stručni suradnik za marketing, nabavu i financije za poslove u ZK Slunjčica	V		110.000,00	110.000,00	110.000,00	110.000,00	110.000,00	110.000,00	110.000,00	110.000,00	110.000,00	RS (JU, KŽ), LS (GS)
5.A.4. Privremeno zapošljavanje čuvara prirode – volontera i vanjskih stručnih suradnika za ZK Slunjčica	Obučeni i angažirani čuvari prirode i stručni vanjski suradnici (sezonski, po potrebi uz odgovarajuće programe)	V	10.128,00	84.240,00	84.240,00	84.240,00	84.240,00	84.240,00	84.240,00	84.240,00	84.240,00	84.240,00	RS (JU, KŽ), LS (GS)
5.A.5. Provoditi redovitu edukaciju svih djelatnika Javne ustanove „Natura viva“, u okvirima njihovih nadležnosti ZK Slunjčica	Educirani djelatnici JU za odgovarajuće programe u ZK Slunjčica	S		20.000,00			20.000,00			20.000,00			RS (JU, KŽ), LS (GS), DP / VS
GODIŠNJI PRORAČUN			49.328,00	411.840,00	391.840,00	391.840,00	411.840,00	479.440,00	479.440,00	479.440,00	499.440,00	479.440,00	
UKUPNI PRORAČUN			4.073.888,00										

Tablica 34. Akcijski plan 5B – Jačanje tehničkih i administrativnih kapaciteta

AKCIJSKI PLAN 5.B.		Jačanje tehničkih i administrativnih kapaciteta												
CILJ PLANA		Jačanje administrativnih i tehničkih kapaciteta za adekvatno upravljanje zaštićenim područjem.												
AKTIVNOSTI	INDIKATORI	PRIORITET	RAZDOBLJE PROVOĐENJA i POTREBNA SREDSTVA (kn)										IZVORI FINANCIRANJA / SURADNICI	
			G1	G2	G3	G4	G5	G6	G7	G8	G9	G10		
5.B.1. Osiguravanje adekvatne tehničke opremljenosti svih službi	Sve službe su tehnički opremljene: - kupljeno vozilo - koristi se i održava; - djelatnici opskrbljeni računalnom opremom i programima - volonteri – čuvari prirode opskrbljeni službenom odjećom i radnom opremom - nabavljeni instrumenti i oprema	V	*	13.500,00	118.500,00	63.500,00	63.500,00	63.500,00	63.500,00	63.500,00	63.500,00	63.500,00	63.500,00	RS (JU, KŽ), LS (GS)
5.B.2. Izrada odgovarajuće planske dokumentacije za upravljanje ZK Slunjčica, sukladno zakonu; revizija planske dokumentacije	Izrađena planska dokumentacija; Revidiran Plan upravljanja nakon 5 godina	V	*	*						10.000,00			RS (JU, KŽ), LS (GS) / VS	
5.B.3. Nabava kartografskih podloga za ZK Slunjčica (HOK, ortofoto, tematske karte...)	Hrvatska osnovna karta 1:5000; Digitalni ortofoto 1:2000; Ostale potrebne kartografske podloge	V		3.000,00		3.000,00				3.000,00			RS (JU, KŽ), LS (GS)	
5.B.4. Detaljno razrađivanje modela koncesijskih odobrenja i primjena sustava za sve korisnike prostora ZK Slunjčica	Koncesijska odobrenja za sve korisnike prostora ZK Slunjčica	V		*	*	*	*	*	*	*	*	*	RS (JU, KŽ), LS (GS)	
5.B.5. Revidiranje granica zaštićenog područja i uređivanje imovinsko-pravnih odnosa	Revidirane su granice ZK Slunjčica; Uređuju se imovinsko- pravni odnosi nad nekretninama u ZK Slunjčica	V			10.000,00		10.000,00		10.000,00		10.000,00		RS (JU, KŽ), LS (GS), DP / VS	
5.B.6. Ustojiti stručnu biblioteku, arhivu i bazu podataka ZK Slunjčica i redovito ih nadopunjavati	Biblioteka, arhiva i baza podataka za ZK Slunjčica, ustrojene su i redovito se nadopunjavaju	V	*	*	*	15.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00	RS (JU, KŽ), LS (GS)	
5.B.7. Program samofinanciranja - razvoj ponude suvenira i višejezičnih edukativnih i informativnih materijala edukativnih sadržaja za prodaju posjetiteljima	Suveniri, monografije, karte, brošure...	V	77.600,00	200.000,00	200.000,00	200.000,00	200.000,00	200.000,00	200.000,00	200.000,00	200.000,00	200.000,00	LS (GS), RS (JU, KŽ) / TZ	

Plan upravljanja Značajni krajobraz Slunjčica

<p>5.B 8. Suradnja sa županijskim tijelom pri donošenju idejnih i izvedbenih planova, projekata i aktivnosti izgradnje nove i održavanja postojeće prometne, energetske, vodoopskrbne, kanalizacijske i telekomunikacijske infrastrukture u području Značajnog krajobraza</p>	<p>Mišljenja stručne službe JU vezano uz idejne i izvedbene projekte, planove i aktivnosti izgradnje nove i održavanja postojeće prometne, energetske, vodoopskrbne, kanalizacijske i telekomunikacijske infrastrukture</p>	<p>V</p>	<p>*</p>	<p>*</p>	<p>*</p>	<p>*</p>	<p>*</p>	<p>*</p>	<p>*</p>	<p>*</p>	<p>*</p>	<p>*</p>	<p>*</p>	<p>RS (JU, KŽ), LS (GS) / NI</p>
<p>5.B.9. Sudjelovanje u procesima prostornog planiranja</p>	<p>Zapisnici sa sastanaka na kojima JU sudjeluje u procesima prostornog planiranja za područje ZK Slunjčica; Uvjeti i mjere zaštite prirode implementirani u prostorno-plansku dokumentaciju koja se odnosi na područje ZK Slunjčica</p>	<p>V</p>	<p>*</p>	<p>*</p>	<p>*</p>	<p>*</p>	<p>*</p>	<p>*</p>	<p>*</p>	<p>*</p>	<p>*</p>	<p>*</p>	<p>*</p>	<p>RS (JU, KŽ) / LS (GS), NI</p>
<p>GODIŠNJI PRORAČUN</p>			<p>77.600,00</p>	<p>216.500,00</p>	<p>328.500,00</p>	<p>281.500,00</p>	<p>274.500,00</p>	<p>264.500,00</p>	<p>274.500,00</p>	<p>277.500,00</p>	<p>274.500,00</p>	<p>264.500,00</p>		
<p>UKUPNI PRORAČUN</p>			<p>2.534.100,00</p>											

4.2.2. Kratice korištene u tablicama Teme i akcijski planovi

LS – lokalna samouprava
GS – Grad Slunj
RS - regionalna samouprava
KŽ – Karlovačka županija
JU – Javna ustanova „Natura viva“
LZ – lokalna zajednica
DKP – drugi korisnici prostora
IS – Inspekcijske službe
NI – nadležne institucije
OI – obrazovne institucije
DGU – Državna geodetska uprava
DZZP – Državni zavod za zaštitu prirode
KOKA – Ministarstvo kulture, Konzervatorski odjel u Karlovcu
HŠ – Hrvatske šume
HV – Hrvatske vode
HC – Hrvatske ceste
TZ – Turistička zajednica
UCD – udruge civilnog društva
LU – lovačke udruge
RU – ribolovne udruge
SU – speleološke udruge
SRU – speleoronilačke udruge
HBSD – Hrvatsko biospeleološko društvo
VS – vanjski suradnici
VSI – vanjski suradnici – istraživači
PMF – Prirodoslovni fakultet
RGNF – Rudarsko-geološko-naftni fakultet
SKOL – Speleološki klub "Ozren Lukić"

4.3. Troškovi provedbe plana

Sredstva za rad Javne ustanove osiguravaju se iz županijskog proračuna temeljem Zakona o zaštiti prirode (NN 70/05 i 139/08). Zahvaljujući dobroj suradnji s jedinicama lokalne samouprave Javna ustanova dio sredstava pokriva i iz proračuna gradova i općina na području županije.

Pored toga, Javna ustanova ostvaruje sredstva iz drugih fondova i donacija, kao i putem natječaja za projekte raspisane od strane nacionalnih i međunarodnih programa sufinanciranja.

Za provođenje ovog Plana upravljanja te za provedbu akcijskih planova Javna ustanova će osigurati sredstva iz sljedećih izvora:

- Državni proračun
- Županijski proračun
- Tekuće pomoći iz proračuna jedinica lokalne samouprave
- Pomoći od međunarodnih organizacija
- Donacije i sponzorstva

Budući da su akcijski planovi definirani kao zasebni projekti, Javna ustanova će ih koristiti i za pribavljanje dodatnih sredstava, kako iz nacionalnih, tako i iz međunarodnih izvora i donacija.

Ukupna sredstva potrebna za provođenje Plana upravljanja ZK Slunjčica iznose za razdoblje od 2012. do 2021. godine iznose 15.065.983,00kn.

Procjena ukupnih sredstava potrebnih za pojedine akcijske planove i ukupnu provedbu Plana upravljanja za razdoblje 2012. do 2021. prikazana je tablično u poglavlju 4.3.1.

4.4. Način i izvori financiranja

U Tablici su prikazani akcijski planovi i načini njihovog financiranja.

4.4.1. Procjena sredstava potrebnih za pojedine akcijske planove i ukupnu provedbu plana upravljanja za razdoblje 2012. do 2021.

TROŠKOVI PROVEDBE PLANA													
AKCIJSKI PLANOVI	PERIOD PROVOĐENJA PLANA I RASHODI										Načini i izvori financiranja	IZNOS UKUPNO	
	g1	g2	g3	g4	g5	g6	g7	g8	g9	g10			
ZAŠTITA I OČUVANJE KRAJOBRAZA						20.000,00						LS (GS), RS (JU, KŽ)	20.000,00
ODRŽAVANJE ZAŠTIĆENIH IZVORNIH VRIJEDNOSTI U ZK SLUNJČICA	170.000,00	130.000,00	120.000,00	130.000,00	120.000,00	130.000,00	120.000,00	130.000,00	120.000,00	130.000,00		LS (GS), RS (JU, KŽ), KOKA, DZZP	1.300.000,00
ZAŠTITA TRAVNJAČKIH EKOSUSTAVA		10.000,00	27.000,00	2.000,00	2.000,00	7.000,00	10.000,00	2.000,00	7.000,00	2.000,00		LS (GS), RS (JU, KŽ)	69.000,00
ZAŠTITA ŠUMSKIH EKOSUSTAVA			15.000,00	15.000,00	5.000,00	5.000,00						LS (GS), RS (JU, KŽ)	40.000,00
ZAŠTITA VODENIH EKOSUSTAVA		220.000,00	120.000,00	125.000,00	135.000,00	115.000,00	105.000,00	105.000,00	115.000,00	105.000,00		LS (GS), RS (JU, KŽ)	1.145.000,00
ZAŠTITA PODZEMLJA	15.000,00	61.000,00	51.000,00	5.000,00	10.000,00	30.000,00						LS (GS), RS (JU, KŽ)	172.000,00
SPREČAVANJE POTENCIJALNO NEGATIVNIH UTJECAJA DRUGIH DIONIKA NA ZAŠTIĆENO PODRUČJE		70.000,00	70.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00	2.000,00		RS (JU, KŽ), LS (GS), DP	154.000,00
OČUVANJE TRADICIONALNOG NAČINA ŽIVOTA			115.000,00	120.000,00	70.000,00	85.000,00	150.000,00			50.000,00		LS (GS), RS (JU, KŽ), DP	590.000,00
POTICANJE OBNOVE KULTURNO-POVIJESNE BAŠTINE				10.000,00	10.000,00	7.000,00	30.000,00	40.000,00	50.000,00	50.000,00		LS (GS), RS (JU, KŽ), DP	197.000,00
PROGRAM ZA POSJETITELJE	100.000,00	255.000,00	305.000,00	355.000,00	405.000,00	105.000,00	105.000,00	105.000,00	105.000,00	105.000,00		LS (GS), RS (JU, KŽ), DP, MF	1.945.000,00
REKREACIJSKE I SPORTSKE AKTIVNOSTI U FUNKCIJI ZAŠTITE PRIRODE		17.000,00	17.000,00	17.000,00	17.000,00	34.000,00	34.000,00	34.000,00	34.000,00	34.000,00		LS (GS), RS (JU, KŽ)	238.000,00
RAZVIJANJE EDUKACIJSKIH SADRŽAJA	260.000,00	370.000,00	297.500,00	447.500,00	450.000,00	297.500,00	297.500,00	300.000,00	297.500,00	297.500,00		LS (GS), RS (JU, KŽ), DP, MF	3.315.000,00
PROMOCIJA ZAŠTIĆENOG PODRUČJA ZK SLUNJČICA	10.000,00	45.000,00	35.000,00	27.500,00	20.000,00	87.500,00	70.000,00	127.500,00	135.000,00	122.500,00		RS (JU, KŽ), LS (GS), DP	680.000,00
JAČANJE LJUDSKIH KAPACITETA	49.328,00	411.840,00	391.840,00	391.840,00	411.840,00	479.440,00	479.440,00	479.440,00	499.440,00	479.440,00		RS (JU, KŽ), LS (GS), DP	4.073.888,00
JAČANJE TEHNIČKIH I ADMINISTRATIVNIH KAPACITETA	77.600,00	216.500,00	328.500,00	281.500,00	274.500,00	264.500,00	274.500,00	277.500,00	274.500,00	264.500,00		RS (JU, KŽ), LS (GS), DP	2.534.100,00
UKUPNO	681.928,00	1.806.340,00	1.892.840,00	1.929.340,00	1.932.340,00	1.668.940,00	1.677.440,00	1.602.440,00	1.639.440,00	1.641.940,00			16.472.988,00

VS – vlastita sredstva / ŽP – županijski proračun / LS – lokalna samouprava / DP – državni proračun / MS – međunarodna sredstva / D – drugi izvori (donacije i sponzorstva)

Tablica 35. Procjena sredstava potrebnih za pojedine akcijske planove i ukupnu provedbu plana upravljanja za razdoblje 2012. do 2021. godine

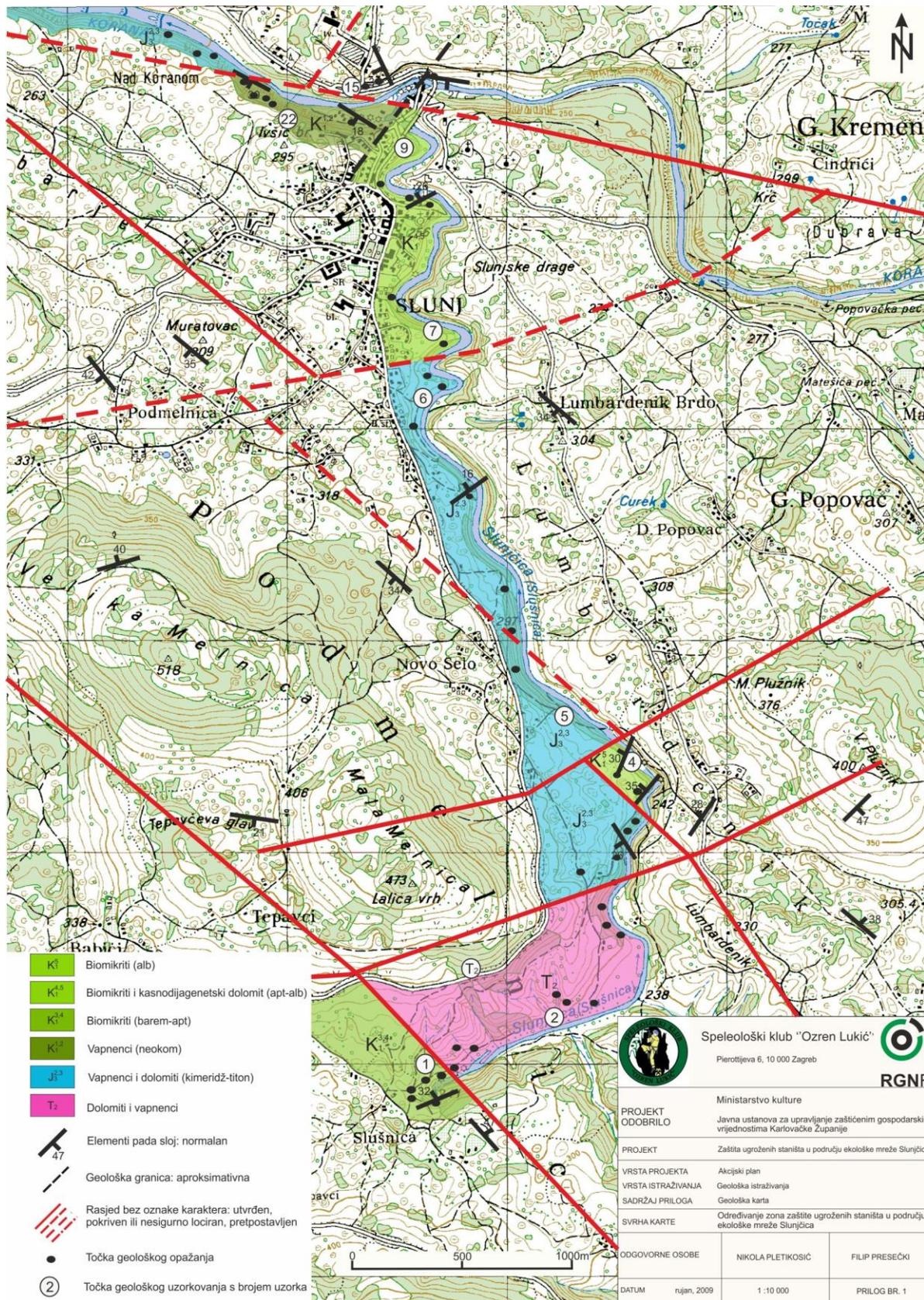
4.4.2. Praćenje provedbe Plana upravljanja

Cilj praćenja provedbe je pratiti da li se postižu zadani ciljevi, kao i skupljanje iskustva za prilagođavanja daljnjih upravljačkih aktivnosti odnosno odgovarajućih akcijskih planova.

Praćenje podrazumijeva redovitu usporedbu realiziranih aktivnosti i zadanih indikatora da bi se vidjelo da li su ostvareni ciljevi.

4.5. Prilozi

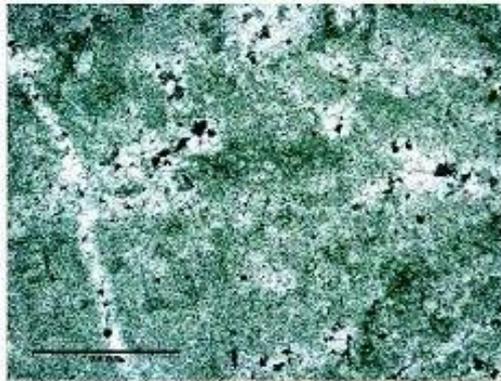
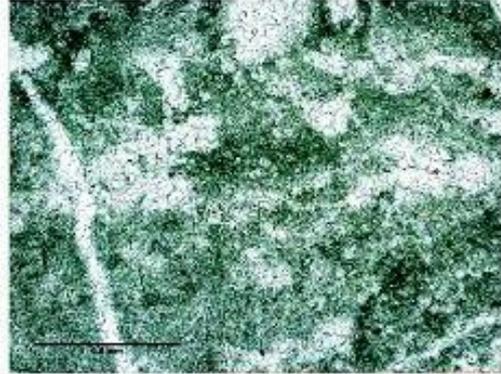
Prilog 1. Geološka karta zaštićenog područja

Prilog 2. Analizirani uzorci stijena, 1. dio (lokacije uzorkovanja označene na geološkoj karti, Karta 5.)

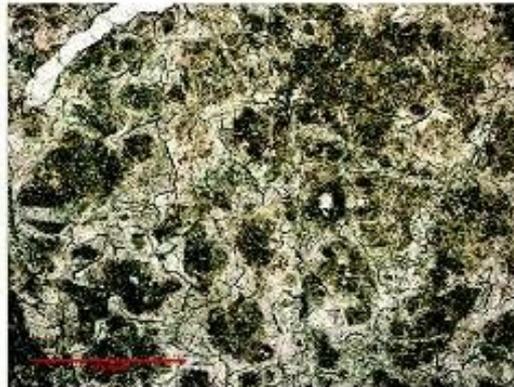
UZORAK 1 - BIOMIKRIT sa žilama sparita; fosili: > 2mm, bentosne foraminifere - dobro mikritizirane miliolide (kreda)

UZORAK 2 - SITNOZRNATI RANODIJAGENETSKO DOLOMITIZIRANI VAPNENAC; fosili: prisutno kršje ostrakoda

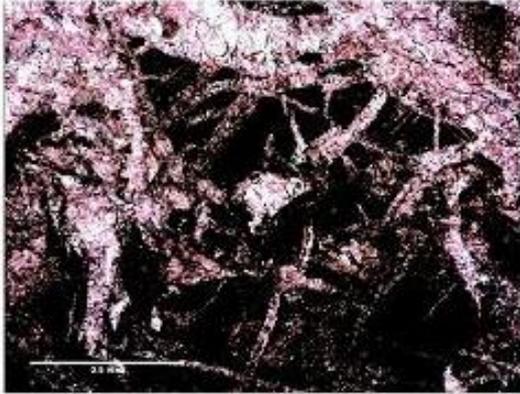

UZORAK 4 - MIKRIT prošaran s više generacija sparitnih žilica; u vrlo maloj mjeri stilolitni šavovi; fosili: malobrojne mikritizirane ostrakode i kršje sitnih foraminifera

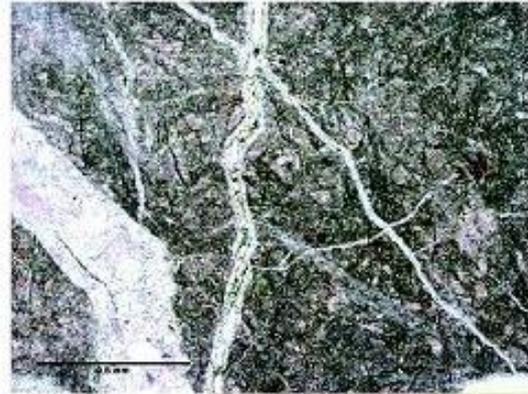

UZORAK 5 - KASNODIJAGENETSKI DOLOMIT s anhedralnim zrnima (veličine 0,05mm - 0,5mm)

Prilog 3. Analizirani uzorci stijena, 2. dio (lokacije uzorkovanja označene na geološkoj karti, Karta 5.)

UZORAK 6 - MIKRIT, jače raspucani primarni, s više generacija sparitnih žila

UZORAK 7 - BIOMIKRIT raspucan sparitnim žilama; prisutno kršje fosila i gusto pakirani sparitni fragmenti malih dimenzija;

UZORAK 9 - KASNODIJAGENETSKI DOLOMIT sličan uzorku 5, ali s malo većim anhedralnim česticama

UZORAK 15 - KASNODIJAGENETSKI DOLOMIT sličan uzorcima 5 i 9, ali s česticama vrlo pravilne, subhedralne do euhedralne građe

UZORAK 22 - PELSPARIT (favreinski peletni grainston); sparitni krupnokristalasti kalcit u vezivu; veličine peletnih čestica 0,25mm - 0,5mm

UZORAK T₂ - DOLOMITNA BREČA s kasnodijagenetskim dolomitima i dolomitom u vezivu; veličina čestica: od submikroskopskih u vezivu do fragmenata od 2mm

Prilog 4. Istraživanja za katastar speleoloških objekata

DATUM TEREN. ISTRAŽ.	R. BR.	NAZIV SPELEOLOŠKOG OBJEKTA	GPS KOORDINATE	TOPOGRAFSKA KARTA 1:25000	OPIS LOKACIJE	ISTRAŽIVANO	TOPOGRAFSKI SNIMLJENA	OTPAD U OBJEKTU
10.9. 2009.	1	PEĆINA ISPOD STANICE	x: 49 97 007 y: 55 46 741 z: 243m	list Slunj, 370-3-3	Slunj	NE	NE	?
15.9. 2009.	2	ŠPILJA U ŠUŠNJARU	x: 49 92 259 y: 55 48 836 z: 285m	list Slunj, 370-3-3	potok Pećina (Cvitkovići)	DA	DA	NE
17.9. 2009.	3	ŠPILJA KOD TEŠNJAKA	x: 49 97 577 y: 55 46 577 z: 250m	list Slunj, 370-3-3	Slunj	DA	NE	NE
18.9. 2009. 22.9. 2009.	4	PEĆINA NA MELNICI	x: 49 94 833 y: 55 46 288 z: 393m	list Slunj, 370-3-3	Velika Melnica	DA	NE	NE
18.9. 2009. 22.9. 2009.	5	BEZDANA NA MELNICI	x: 49 95 261 y: 55 45 069 z: 445m	list Slunj, 370-3-3	Velika Melnica	NE	NE	?
18.9. 2009. 22.9. 2009. 30.9. 2009.	6	BEZDANA U NOVOM SELU	x: 49 94 749 y: 55 46 819 z: 325m	list Slunj, 370-3-3	Novo Selo	DA	NE	DA
22.9. 2009. 23.9. 2009.	7	PEĆINA ISPOD TVRĐAVE	x: 49 97 155 y: 55 46 621 z: 243m	list Slunj, 370-3-3	Slunj	DA	NE	NE
22.9. 2009.	8	OŠTRINOVA BEZDANA	x: 49 95 426 y: 55 45 426 z: 409m	list Slunj, 370-3-3	Velika Melnica	NE	NE	?
22.9. 2009. 30.9. 2009.	9	KORČINKA	x: 49 95 719 y: 55 45 002 z: 350m	list Slunj, 370-3-3	Velika Melnica (Podmelnica)	DA	NE	DA
29.9. 2009.	10	IZVOR PEĆINA ISPOD JUZBAŠIĆA	x: 49 91 986 y: 55 47 633 z: 310m	list Slunj, 370-3-3	Juzbašići	NE	NE	?
listopad, 2009.	11	IZVOR SLUNJČICE	x: 55 46 669 y: 49 92 865 z: 241m	list Slunj, 370-3-3	Slušnica	DA	DA	DA

Prilog 5: Popis ugroženih vrsta sisavaca na širem području Značajnog krajobraza Slunjića.

(SZ – strogo zaštićene, Z – zaštićene, CR – kritično ugrožene, EN – ugrožene, VU – osjetljive, NT – niskorizične, DD – nedovoljno poznate)

Znanstveni naziv	Hrvatski naziv	Kat. ugr.	Dodatak II Direktive o staništima	ZZP
<i>Barbastella barbastellus</i>	širokouhi mračnjak	DD	√	SZ
<i>Glis glis</i>	sivi puh	LC		Asz sjev. od Save/Z
<i>Lepus europaeus</i>	zec	NT		Z
<i>Lutra lutra</i>	vidra	DD	√	SZ
<i>Miniopterus schreibersi</i>	dugokrili pršnjak	EN	√	SZ
<i>Muscardinus avellanarius</i>	puh orašar	NT		SZ
<i>Myotis bechsteinii</i>	velikouhi šišmiš	VU	√	SZ
<i>Myotis capaccinii</i>	dugonogi šišmiš	EN	√	SZ
<i>Myotis emarginatus</i>	riđi šišmiš	NT	√	SZ
<i>Myotis myotis</i>	veliki šišmiš	NT	√	SZ
<i>Neomys anomalus</i>	močvarna rovka	NT		Z
<i>Nyctalus leisleri</i>	mali večernjak	NT		SZ
<i>Plecotus austriacus</i>	sivi dugoušan	EN		SZ
<i>Rhinolophus euryale</i>	južni potkovnjak	VU	√	SZ
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	veliki potkovnjak	NT	√	SZ
<i>Rhinolophus hipposideros</i>	mali potkovnjak	NT	√	SZ
<i>Sciurus vulgaris</i>	vjeverica	NT		Z

Prilog 6: Popis ugroženih vrsta riba, rakova, vodozemaca i gmazova na širem području Značajnog krajobraza Slunjića prema podacima iz Crvenih knjiga.

(SZ – strogo zaštićene, CR – kritično ugrožene, EN – ugrožene, VU – osjetljive, NT – niskorizične, LC – najmanje zabrinjavajuće, DD – nedovoljno poznate)

Znanstveni naziv	Hrvatski naziv	Kat. ugr.	Dodatak II Direktive o staništima	ZZP
Slatkovodne ribe				
<i>Alburnoides bipunctatus</i>	dvoprugasta uklija	LC		Z
<i>Aspius aspius</i>	bolen	VU	√	Z
<i>Cottus gobio</i>	peš		√	Z
<i>Gobio albipinnatus</i>	bjeloperajna krkuša	DD	√	SZ
<i>Gobio gobio</i>	krkuša	LC		Z
<i>Gobio kessleri</i>	Keslerova krkuša	NT	√	SZ
<i>Gobio uranoscopus</i>	tankorepa krkuša	NT	√	SZ
<i>Rutilus pigus</i>	plotica	NT	√	Z
<i>Salmo trutta</i>	potočna pastrva	VU		Z

<i>Thymallus thymallus</i>	obični lipljen	VU		Z
<i>Vimba vimba</i>	nosara	VU		Z
Rakovi				
<i>Austroptamobius torrentium</i>	potočni rak	VU	√	SZ
<i>Astacus astacus</i>	riječni rak			SZ
Vodozemci				
<i>Hyla arborea</i>	gatalinka	NT		SZ
Gmazovi				
<i>Natrix tessellata</i>	ribarica	DD		SZ

Prilog 7: Popis ugroženih vrsta leptira na širem području Značajnog krajobraza Slunjića prema podacima iz Crvenih knjiga.

(SZ – strogo zaštićene, CR – kritično ugrožene, EN – ugrožene, VU – osjetljive, NT – niskorizične, LC – najmanje zabrinjavajuće, DD – nedovoljno poznate)

Znanstveni naziv	Hrvatski naziv	Kat. ugr.	Dodatak li Direktive o staništima	ZZP
Danji leptiri				
<i>Euphydryas aurinia</i>	močvarna riđa	DD	√	SZ
<i>Euphydryas maturna</i>	mala svibanjska riđa	DD		Z
<i>Leptidea morsei major</i>	Grundov šumski bjelac	DD	√	SZ
<i>Mellicta aurelia</i>	Nikerlova riđa	DD		Z
<i>Parnassius mnemosyne</i>	Crni apolon	NT		SZ
<i>Scolitantides orion</i>	žednjakov plavac	NT		Z
<i>Zerynthia polyxena</i>	uskršnji leptir	NT		SZ

Prilog 8: Popis ugroženih vrsta ptica koje gnijezde ili potencijalno gnijezde na širem području Značajnog krajobraza Slunjića prema podacima iz Crvene knjige ptica RH.

(SZ – strogo zaštićene, CR – kritično ugrožene, EN – ugrožene, VU – osjetljive, NT – niskorizične, LC – najmanje zabrinjavajuće, DD – nedovoljno poznate); kategorije ugroženosti odnose se na gnijezdeće populacije

Znanstveni naziv	Hrvatski naziv	Kat. ugr.	Dodatak li Direktive o staništima	ZZP
<i>Alcedo atthis</i>	vodomar	NT	√	SZ
<i>Columba oenas</i>	golub dupljaš	DD		SZ
<i>Dendrocopos syriacus</i>	sirijski djetlić	LC	√	SZ
<i>Falco peregrinus</i>	sivi sokol	VU	√	SZ
<i>Ficedula albicollis</i>	bjelovrata muharica	LC	√	SZ
<i>Ficedula parva</i>	mala muharica	NT	√	SZ
<i>Lanius minor</i>	sivi svračak	LC	√	SZ
<i>Lullula arborea</i>	ševa krunica	LC	√	SZ
<i>Pernis apivorus</i>	škanjac osaš	VU	√	SZ
<i>Picus canus</i>	siva žuna	LC	√	SZ
<i>Scolopax rusticola</i>	šumska šljuka	DD		SZ gn.popul./Z
<i>Strix uralensis</i>	jastrebača	LC	√	SZ
<i>Sylvia nisoria</i>	pjegava grmuša		√	SZ

Popis literature

- Državni zavod za zaštitu prirode (2008): Značajni krajobraz Slunjčica: Stručna podloga sa smjernicama za upravljanje zaštićenim područjem
- Horak, S., Klarić, Z. (2010): Razvoj turizma na području Značajnog krajobraza Slunjčica. Institut za turizam. Zagreb
- Kralj, J., Tutiš, V., (2008): Ornitofauna doline rijeke Slunjčice. Zavod za ornitologiju, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti. Zagreb
- Žalac, T., (1990): Rastoke: Na slapovima Slunjčice, Regionalni zavod za zaštitu spomenika kulture. Zagreb
- Zakon o šumama (NN 140/05, 82/06, 129/08, 80/10, 124/10 i 25/12)
- Zakon o vodama (NN 153/09)
- Zakon o zaštiti prirode (NN 70/05, 139/08, 57/11)

Impressum

Izdavač:

Javna ustanova „Natura viva“

Za izdavača:

Darka Spudić

Urednice:

Martina Petrak, Marina Trpčić

Autori:

Marina Trpčić, Martina Petrak, Leopoldina Dakić, Darka Spudić, Matija Modrušan, Martina Pavlović Sušilović, Darko Radečić, Vladimir Katić

Fotografije:

arhiva Javne ustanove, arhiva Državnog zavoda za zaštitu prirode

Grafička priprema i dizajn:

Marina Trpčić, Vedran Vučić, Matija Modrušan

PLAN UPRAVLJANJA ZNAČAJNIM KRAJOBRAZOM SLUNJČICA

2012. godina

